

Bosna i Hercegovina

Ministarstvo sigurnosti



Босна и Херцеговина

Министарство безбједности

Sektor za imigraciju

MIGRACIJSKI PROFIL BOSNE I HERCEGOVINE

za 2017. godinu

Površina: 51.209 km²

Ukupna duljina granice: 1.604 km

Ukupan broj graničnih prijelaza: 83



Sarajevo, travanj 2018. godine

Sadržaj

Sažetak	4
I UVOD	8
1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka	8
2. Dostupnost i kvaliteta podataka	9
3. Razina usklađenosti s Uredbom (EZ) br. 862/2007	10
4. Obavljene konzultacije	11
II MIGRACIJSKI PROFIL BIH	12
1. Vize	12
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH	12
1.2. Vize izdate na granici	14
2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice	18
2.1. Odbijanje ulaska u BiH.....	18
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice.....	21
3. Privremeni i stalni boravak stranaca	24
3.1. Privremeni boravak	25
3.2. Stalni boravak	31
4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima	34
4.1. Otkaz boravka.....	36
4.2. Rješenja o protjerivanju	37
4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor	37
4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH.....	38
5. Vraćanje neregularnih migranata.....	39
5.1. Dobrovoljno vraćanje bh. državljana u BiH uz pomoć IOM-a	39
5.2. Dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u zemlje podrijetla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS)	42
5.3. Vraćanje po sporazumima o readmisiji	46
5.3.1. Prihvaćanje i predaja po sporazumima o readmisiji	46
5.3.2. Prihvaćanje po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom	47
5.4. Samostalno dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH	49
6. Međunarodna zaštita (azil).....	51
7. Izdate radne dozvole strancima	57
8. Stjecanje državljanstva BiH.....	61

9. Emigracija iz BiH	63
10. Imigracijska politika BiH, pravni i institucionalni okvir.....	72
A N E K S I.....	80

Sažetak

Migracijski profil Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracijski profil BiH) nastao je kao rezultat potrebe za uspostavljanjem mehanizma za prikupljanje statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti, sustav obrade migracijskih statistika, kao i sustav pravovremenog i kvalitetnog izvješćivanja o migracijskim tokovima u BiH. Ovaj dokument ima za cilj osigurati Vijeću ministara BiH uvid u ključne trendove u oblasti migracija, a Ministarstvu sigurnosti mogućnost izrade kvalitetnih politika i usvajanja kvalitetnih propisa. Ovim aktom omogućava se međunarodnim organizacijama nadležnim za oblast migracija potpuniji uvid u migracijske trendove u BiH.

Izradom Migracijskog profila BiH koji se godišnje ažurira ispunjena je obveza iz ***Mape puta za liberalizaciju viznog režima***, koja je od strane Europske komisije prezentirana vlastima BiH u lipnju 2008. godine, a odnosi se na „Upravljanje migracijom“ - „*Uspostava i primjena mehanizama za praćenje migracijskih tokova, definiranje migracijskog profila BiH koji bi se redovito ažurirao, koji bi uključivao podatke o ilegalnoj i legalnoj migraciji, kao i uspostava tijela koje bi bilo odgovorno za praćenje i analizu podataka o migracijskom stanju i tokovima.*“

Sveobuhvatno ispunjavanje uvjeta iz Mape puta, uključujući i izradu Migracijskog profila, u konačnici je **15.12.2010. godine** rezultiralo stjecanjem bezviznog režima **za državljane Bosne i Hercegovine**.

Prvi Migracijski profil BiH usvojen je na sjednici Vijeća ministara BiH 24.09.2009. godine, a njegovoj izradi prethodila je „Analiza mjera potrebnih za uspostavu mehanizama za praćenje migracijskih tokova i definiranje migracijskog profila Bosne i Hercegovine“ koja je obuhvatila pregled zakonodavnog, institucionalnog i organizacijskog okvira za prikupljanje migracijskih statistika u BiH, te pregled europskih i međunarodnih standarda i praksi u oblasti migracijskih statistika. U cilju uspostave i primjene mehanizama za praćenje migracijskih tokova i godišnje ažuriranje Migracijskog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizirani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definirane tablice obvezuju, sukladno svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka s parametrima potrebnim za izradu migracijskog profila i praćenje migracijskih tokova BiH. Ovom odlukom definirane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obveza institucija Bosne i Hercegovine, u okviru svoje nadležnosti, prikupiti statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i te podatke dostavljati Ministarstvu sigurnosti do 31. siječnja za prethodnu godinu. Institucije koje su sukladno navedenoj Odluci dostavile statističke podatke za izradu Migracijskog profila BiH za 2017. godinu su: Ministarstvo vanjskih poslova - Sektor za međunarodno-pravne i konzularne poslove, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice - Sektor za iseljništvo, Ministarstvo civilnih poslova - Sektor za državljanstvo i putne isprave, Agencija za rad i zapošljavanje BiH, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za imigraciju, Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, Ministarstvo sigurnosti - Služba za poslove sa strancima i Ministarstvo sigurnosti - Granična policija BiH.

Nakon dostavljenih podataka od institucija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi istih. Godišnja izvješća pojedinih institucija i agencija su poslužila kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracijskih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za temeljne migracijske tokove u razdoblju od posljednjih 10 godina tj. od 2008. do 2017. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migracijska kretanja za razdoblje 2016. i 2017. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracijski profil BiH za 2017. godinu.

Migracijski profil BiH za 2017. godinu sadrži sljedeće podatke: vize, odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice, privremeni i stalni boravak stranaca, ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima, vraćanje neregularnih migranata, međunarodna zaštita (azil), izdate radne dozvole strancima, stjecanje državljanstva BiH, emigracija iz BiH, te imigracijska politika BiH, pravni i institucionalni okvir.

Uočeni trendovi migracijskih tokova:

1. Vize

1.1 Vize koje izdaju Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH

Diplomatsko-konzularna predstavništva BiH u 2017. godini su izdala 28.751 vizu, što predstavlja povećanje od 25,76% u odnosu na 2016. godinu kada je izdato 22.862 vize, a promatrano po godinama od 2009. godine uočava se stalni trend rasta broja izdatih viza da bi kulminaciju dostigao u 2017. godini.

1.2. Vize izdate na granici

Na granici BiH je u 2017. godini izdato 57 viza što je za 14% manje nego u 2016. godini kada je na granici izdato 66 viza, a promatrano po godinama uočava se od 2008. godine stalni trend pada broja izdatih viza na granici BiH, osim u 2015. godini.

2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Broj odbijenih ulazaka u BiH od strane Granične policije BiH u 2017. godini je iznosio 2.313 i povećan je za 3,12% u odnosu na 2016. godinu kada su odbijena 2.243 ulaska.

2.2. Otkriveni nezakoniti prelazak državne granice

Broj otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice BiH u 2017. godini iznosio je 766 (607 ilegalnih ulazaka i 159 ilegalnih izlazaka iz BiH) i povećan je značajno za 251,38% u odnosu na 2016. godinu kada je iznosio 218 otkrivenih nezakonitih prelazaka granice.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

3.1. Privremeni boravak

Strancima u BiH odobreno je 11.372 privremenih boravaka u 2017. godini što je za 1,28% manje nego u 2016. godini kada je odobreno 11.519 privremenih boravaka. Promatrano po godinama od 2008. godine uočava se stalni trend rasta broja odobrenih privremenih boravaka u BiH, osim u 2011., 2016. i 2017. godini kada je došlo do blagog pada.

3.2. Stalni boravak

Strancima u BiH odobreno je 750 stalnih boravaka u 2017. godini što je smanjenje od 6,13% u odnosu na 2016. godinu kada je odobreno 799 stalnih boravaka.

4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

4.1. Otkaz boravka

Broj otkazanih bezviznih ili privremenih boravaka u 2017. godini je iznosio 282, što je smanjenje od 44,49% u odnosu na 2016. godinu kada je otkazano 508 bezviznih ili privremenih boravaka. Što se tiče otkaza stalnih boravaka u 2017. godini zabilježeno je povećanje od 26,92% gdje je otkazano 66 stalnih boravka, za razliku od 2016. godine kada je taj broj iznosio 52.

4.2. Rješenja o protjerivanju

Broj rješenja o protjerivanju u 2017. godini je 927, što je značajno povećanje od 121,77% u odnosu na 2016. godinu kada je doneseno ukupno 418 rješenja o protjerivanju. Također, u 2017. godini je izdato 38 rješenje o otkazu bezviznog ili privremenog boravka s mjerom protjerivanja.

4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor u Imigracijski centar

Ukupno je 860 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracijski centar u 2017. godini što je značajno povećanje od 176,53% u odnosu na 2016. godinu kada je taj broj iznosio 311.

4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Tijekom 2017. godine, donesen je 1 zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, a u 2016. godini taj broj je iznosio 18.

5. Vraćanje neregularnih migranata

5.1. Dobrovoljno vraćanje državljana BiH u BiH uz pomoć IOM-a

Uz pomoć IOM-a u 2017. godini dobrovoljno je vraćeno 379 bosanskohercegovačkih državljana u Bosnu i Hercegovinu, a ukupno je na ovaj način od 2008. do 2017. godine vraćeno 1.372 bosanskohercegovačkih državljana.

5.2. Dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u zemlje podrijetla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima

Zbog nedostatka financijskih sredstava, IOM u posljednjih šest godina nije organizirao niti jedno dobrovoljno vraćanje stranih državljana iz BiH putem AVR programa u zemlje podrijetla, a ukupno je na ovaj način od 2008. godine vraćeno 608 stranih državljana iz BiH.

Služba za poslove sa strancima je u 2017. godini izvršila dobrovoljno vraćanje iz BiH za ukupno 628 stranaca, dok je u 2016. godini taj broj iznosio 246. Od 2012. do 2017. godine Služba za poslove sa strancima je vratila ukupno 1.541 stranog državljana iz BiH.

5.3. Prihvaćanje po sporazumima o readmisiji

Po sporazumima o readmisiji u 2017. godini prihvaćeno je 1.485 bosanskohercegovačkih državljana. Od toga po osnovu sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH ili postupao sukladno članku 6. Sporazuma između BiH i Europske zajednice o readmisiji osoba koje borave bez dozvole, odobreno je prihvaćanje za 994 državljana BiH. Usporednom analizom podataka evidentno je da je 491 osoba izravno vraćena Graničnoj policiji BiH bez prethodne najave Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH.

Po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom u 2017. godini prihvaćeno je 311 državljana trećih zemalja, što je značajno povećanje u odnosu na prethodnu godinu kada je taj broj iznosio 105 stranih državljana.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Azil u BiH zatražila je 381 osoba u 2017. godini, dok je 2016. godine taj broj iznosio 79. Ukupno od 2008. do 2017. godine azil u BiH je zatražilo 980 osoba.

7. Izdate radne dozvole strancima

Radnih dozvola za strance u 2017. godini je izdato 2.593, što predstavlja blago smanjenje od 1,33% u odnosu na 2016. godinu kada je taj broj iznosio 2.628 radnih dozvola.

8. Stjecanje državljanstva BiH

Državljanstvo BiH u 2017. godini je dobilo 667 osoba što predstavlja smanjenje od 2,20% u odnosu na 2016. godinu, a najviše državljanstava BiH stekli su državljani Srbije i Hrvatske (97%).

9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (MLJPI), prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine, procjenjuje da ukupan broj osoba koje vode podrijetlo iz Bosne i Hercegovine što uključuje potomke bosanskohercegovačkih iseljenika rođene u zemlji domaćina iznosi najmanje 2 milijuna.

I UVOD

Izrada Migracijskog profila Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Migracijski profil BiH) je u dijelu Mape puta za liberalizaciju viznog režima koji se odnosi na „Upravljanje migracijom“ definirana kao jedan od uvjeta potrebnih za ukidanje viznog režima građanima Bosne i Hercegovine.

Temeljna svrha izrade Migracijskog profila je prikupljanje relevantnih statističkih podataka i informacija neophodnih kako bi određena država bila u mogućnosti razvijati i primjenjivati svoju migracijsku politiku.

U cilju uspostavljanja i primjene mehanizama za praćenje migracijskih tokova i godišnje ažuriranje Migracijskog profila BiH, instrumenti za prikupljanje i razmjenu statističkih podataka formalizirani su kroz Odluku Vijeća ministara BiH kojom se nadležne institucije i agencije kroz 34 definirane tablice obvezuju, sukladno svojim nadležnostima, na dostavljanje podataka s parametrima potrebnim za izradu migracijskog profila i praćenje migracijskih tokova BiH.

Vijeće ministara BiH je na prijedlog Ministarstva sigurnosti 24.09.2009. godine donijelo Odluku o obvezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09). Ovom odlukom definirane su vrsta i struktura statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti i obveza institucija Bosne i Hercegovine, u okviru svoje nadležnosti, prikupiti statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti i te podatke dostaviti Ministarstvu sigurnosti do 31. siječnja za prethodnu godinu. Dostavljene statističke podatke o migracijama i međunarodnoj zaštiti Sektor za imigraciju prikuplja, obrađuje i analizira u svrhu praćenja migracijskih tokova i redovitog godišnjeg ažuriranja Migracijskog profila BiH koji uključuje podatke o legalnoj i ilegalnoj migraciji.

Izrada Migracijskog profila predstavlja zadatak Odsjeka za analitiku, strateško planiranje, nadzor i obuku pri Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti, koji objedinjava migracijsku statistiku, obrađuje podatke i kreira izvješća za različite namjene. Treba imati u vidu da je u tom smislu Odsjek potrebno dalje razvijati u pravcu praćenja migracijskih tokova, te izrade specijalističkih analiza i izvješća u oblasti imigracija, te definiranja migracijske politike sukladno standardima u ovoj oblasti i potrebama Bosne i Hercegovine.

1. Izvori i metodologija prikupljanja, razvrstavanje i obrada podataka

Izvori i metodologija prikupljanja podataka proistekli su iz Odluke o obvezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti (“Službeni glasnik BiH” broj 83/09).

Kao izvor podataka definirane su sljedeće institucije, organizacije i agencije: Ministarstvo vanjskih poslova – oblast viza izdatih u DKP-ima BiH; Granična policija BiH, oblast odbijanja ulaska stranaca u BiH, nezakonit prelazak granice i izdate vize na granici; Služba za poslove sa strancima – oblast boravka stranaca u BiH, poduzete mjere prema strancima u BiH i

readmisija stranih državljana i osoba bez državljanstva; Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil – oblast međunarodne zaštite; Ministarstvo sigurnosti – Sektor za imigraciju – readmisija državljana BiH i dobrovoljno vraćanje uz potporu IOM-a; Ministarstvo civilnih poslova – oblast stjecanja državljanstva BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Sektor za iseljeništvo – oblast emigracije bosanskohercegovačkih državljana i iseljeništvo i Agencija za rad i zapošljavanje BiH – oblast radnih dozvola za strane državljane u BiH.

Kao metodologija prikupljanja podataka navedenom Odlukom definirane su ukupno 34 tablice namijenjene navedenim institucijama i organizacijama koje su zadužene za postupanje po Zakonu o strancima i Zakonu o azilu u BiH. Tablice obuhvaćaju podatke o zemljama državljanstva, rođenja, spolnu i starosnu strukturu, te ostale relevantne parametre o postupcima i odlukama vezanim za kretanje i boravak stranaca i azil u BiH za 2017. godinu. Također, u cilju uspostavljanja sveobuhvatnog mehanizma praćenja migracijskih tokova i izrade Migracijskog profila BiH, po istoj metodologiji kreirane su i tablice koje se odnose na stjecanje državljanstva BiH, na državljane BiH u smislu njihove emigracije, dobrovoljnog vraćanja i izdatih radnih dozvola za strane državljane u BiH. Tablice su dizajnirane sukladno europskim i međunarodnim standardima, naročito sukladno *Uredbi (EZ) br. 862/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 311/76 o izradi statistike o stranim radnicima*, kojom se državama članicama nalaže harmonizirano izvješćivanje o migracijskim tokovima i međunarodnoj zaštiti, te sukladno modelima migracijskih profila UN-a i IOM-a.

Sukladno navedenoj uredbi tablice su dostavljene postupajućim tijelima u oblasti migracije i međunarodne zaštite u BiH i razvrstane su po: državljanstvu, državi rođenja, spolu i dobnim skupinama.

Nakon dostavljenih popunjenih tablica od institucija, organizacija i agencija pristupilo se kvantitativnoj i kvalitativnoj analizi dostavljenih podataka. Godišnja izvješća pojedinih institucija i organizacija su poslužila kao dodatni izvor kvalitativnih informacija potrebnih za tumačenje migracijskih statistika i trendova. Obrada podataka izvršena je kvantitativno i kvalitativno za temeljne migracijske tokove u razdoblju od posljednjih 10 godina tj. od 2008. do 2017. godine, a komparativni pokazatelji su urađeni za sva migracijska kretanja za razdoblje 2016. i 2017. godina. Po obavljenoj obradi i analizi svih raspoloživih podataka, urađen je Migracijski profil BiH za 2017. godinu.

Podatci o površini Bosne i Hercegovine i ukupnoj duljini državne granice preuzeti su iz Strategije integriranog upravljanja granicom u Bosni i Hercegovini za razdoblje 2015-2018. godine. Izvor za podatak o ukupnom broju graničnih prijelaza u BiH je *Odluka o određivanju graničnih prijelaza u BiH* broj 52/12 koju je Vijeće ministara BiH donijelo 03.05.2012. godine („Sl. glasnik BiH“ broj 39/12) i Ugovor između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o graničnim prijelazima sklopljen prilikom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

2. Dostupnost i kvaliteta podataka

Analizom dostavljenih podataka, došlo se do nekoliko zaključaka vezanih za dostupnost i kvalitetu podataka. Većina institucija, organizacija i agencija je uspjela dostaviti osnovne podatke do zadanog roka.

Analiza je pokazala da većina postupajućih tijela vodi operativne i detaljne evidencije o strancima i postupcima vezanim za strance u BiH, ali i da ove evidencije nisu u potpunosti prilagođene statističkom praćenju tokova i stanja migracije i međunarodne zaštite i statističkom izvješćivanju, kako to nalaže europski standard. Iz ovih razloga, navedena tijela nisu bili u mogućnosti, na jednostavan i brz način, dobiti podatke iz svojih evidencija i uključiti ih u dostavljene tablice, već su većinom bili u situaciji računati podatke i unositi ih u dostavljene tablice, ali sa još uvijek nedovoljnom automatizacijom. Većina postupajućih tijela, mada ne u svim slučajevima, bila su u mogućnosti dostaviti podatke razvrstane prema državi podrijetla (ili rođenja), te dobi i spolu.

Podatci kojima raspolažu Granična policija BiH, Služba za poslove sa strancima, Sektor za azil i Agencija za rad i zapošljavanje BiH i koji su dostavljeni Sektoru za imigraciju usklađeni su s Odlukom o obvezi dostavljanja statističkih podataka o migracijama i međunarodnoj zaštiti Ministarstvu sigurnosti ("Službeni glasnik BiH" broj 83/09).

Ministarstvo civilnih poslova prosljedilo je podatke o stjecanju državljanstva, koje su sukladno ranije spomenutoj Odluci dostavile nadležne entitetske institucije, Federalno Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske.

Zbog nepostojanja mehanizma za prikupljanje podataka o iseljeništvu iz BiH, ove podatke nije moguće razvrstati po dobi i spolu. Podatci prikupljeni putem diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH kao i organizacija i udruženja iseljenika BiH u tim zemljama predstavljaju samo procjene s obzirom da se u istim ne vodi nikakva evidencija o državljanima BiH koji žive u inozemstvu. Što se tiče poglavlja vezanog za „Emigraciju iz BiH“, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH analizu stanja iseljništva jednim dijelom temelji na ovim procjenama, ali i zvaničnim podacima nadležnih institucija zemalja prijema o građanima BiH.

I pored određenih nedostataka u potpunosti dostavljenih podataka kvaliteta dostavljenih podataka je zadovoljavajuća. Dostavljeni podatci prema zadatim tablicama i podatci iz godišnjih izvješća o radu Službe za poslove sa strancima i Granične policije BiH, te analiza Sektora za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, omogućili su zadovoljavajuću analizu migracijskih tokova i izradu Migracijskog profila BiH za 2017. godinu. **On predstavlja do sada urađeni deseti Migracijski profil BiH na godišnjoj razini.**

3. Razina usklađenosti s Uredbom (EZ) br. 862/2007

Uredba (EZ) br. 862/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 311/76 o izradi statistike o stranim radnicima poslužila je kao okvir za definiranje europskog standarda u smislu prikupljanja statističkih podataka o migraciji i međunarodnoj zaštiti. Države članice EU su, prema ovoj Uredbi, koja propisuje da je prva referentna godina za prikupljanje podataka 2008. godina, dužne Eurostat-u dostavljati podatke predviđene Uredbom. Uredba daje osnovne definicije pojmova i postupaka migracije i međunarodne zaštite. Međutim, za prvu referentnu godinu Uredba predviđa mogućnost dostavljanja

podataka prema definicijama predviđenim zakonodavstvima država članica, uz obavještanje Eurostat-a o eventualnim razlikama u odnosu na definicije Uredbe.

4. Obavljene konzultacije

Nacrt Migracijskog profila BiH dostavljen je svim institucijama, organizacijama i agencijama koje su sudjelovale u njegovoj izradi dostavljanjem relevantnih podataka, u cilju dostavljanja mišljenja, primjedbi i sugestija. Nakon pribavljanja navedenih mišljenja, primjedbi i sugestija urađen je Prijedlog Migracijskog profila BiH za 2017. godinu, te je isti dostavljen ministru Ministarstva sigurnosti radi odobravanja i slanja Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Dana 16. travnja 2018. godine Vijeće ministara BiH je na 139. sjednici usvojilo Migracijski profil BiH za 2017. godinu.

II MIGRACIJSKI PROFIL BIH

1. Vize

Viza je dozvola za prelazak državne granice koja omogućuje ulazak u zemlju i boravak u roku određenom u vizi ili prelazak (tranzit) preko teritorija BiH ako stranac za to ispunjava uvjete. U pravilu, stranac je dužan vizu pribaviti prije dolaska na granični prijelaz BiH, ukoliko nije državljanin zemlje čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH. Vize izdaje Ministarstvo vanjskih poslova preko Diplomatsko-konzularnih predstavništava BiH (u daljnjem tekstu: DKP BiH). U iznimnim slučajevima, propisanim Zakonom o strancima (u daljnjem tekstu: Zakon) vizu može izdati na granici Granična policija BiH.

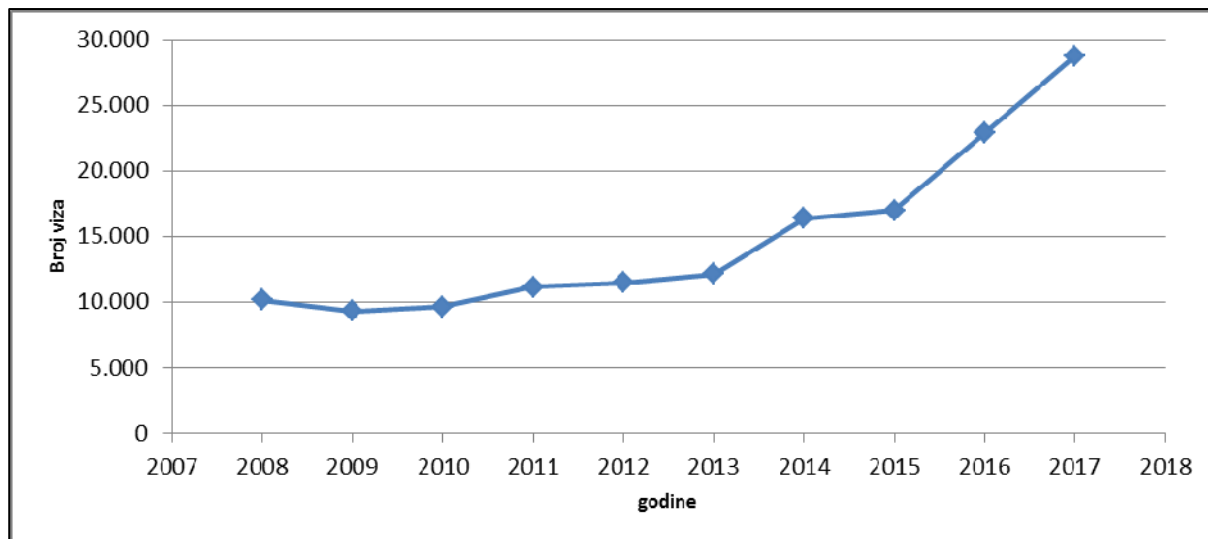
1.1. Vize koje izdaju DKP-ovi BiH

Prema informacijama dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH dajemo tabelarni i grafički pregled broja izdatih viza po godinama s kratkom analizom uočenog trenda.

Tablica 1. Ukupan broj izdatih viza od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vize	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751

Grafički prikaz izdatih viza od 2008. do 2017. godine



Analizirajući podatke o broju izdatih viza u prezentiranom razdoblju u DKP-ima BiH evidentan je kontinuitet opadajućeg trenda u 2008. i 2009. godini što je rezultat uvođenja naljepnica za vize, kao i posljedica ulaska Rumunjske i Bugarske u Europsku uniju (01.01.2007. godine), a državljani navedenih zemalja oslobođeni su pribavljanja viza za ulazak u BiH Odlukom Vijeća

ministara BiH¹, koja je stupila na snagu 28.06.2007. godine. Kontinuirani pad broja izdatih viza u DKP-ima je nastavljen i u 2009. godini što je rezultat donošenja Odluke Vijeća ministara o vizama² koja je stupila na snagu 24.12.2008. godine. Nakon 2009. godine dolazi do kontinuiranog rasta broja izdatih viza. Što se tiče 2016. godine uočen je značajan porast u broju izdatih viza (34,72%) u odnosu na 2015. godinu, a također i u 2017. godini gdje taj porast u odnosu na 2016. godinu iznosi 25,76%.

U cilju definiranja aktuelne problematike u oblasti viza prezentiramo usporedne pokazatelje o broju izdatih viza u toku 2016. i 2017. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, s kratkom analizom uočenih parametara.

Tablica 2. Ukupan broj izdatih viza u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

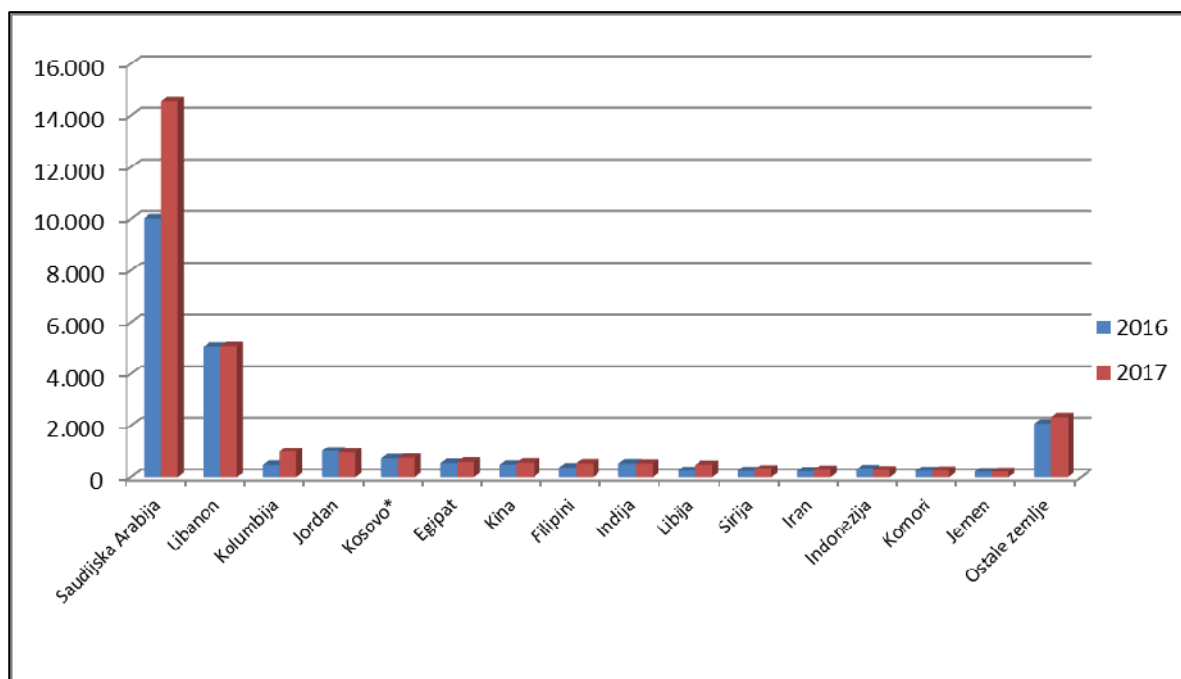
R.br.	Država	2016	2017	%
1.	S. Arabija	10.023	14.573	45,40%
2.	Libanon	5.066	5.090	0,47%
3.	Kolumbija	488	985	101,84%
4.	Jordan	1.011	960	-5,04%
5.	Kosovo* ³	734	754	2,72%
6.	Egipat	557	608	9,16%
7.	Kina	497	572	15,09%
8.	Filipini	382	536	40,31%
9.	Indija	537	529	-1,49%
10.	Libija	250	485	94,00%
11.	Sirija	246	310	26,02%
12.	Iran	231	291	25,97%
13.	Indonezija	316	274	-13,29%
14.	Komori	246	254	3,25%
15.	Jemen	204	215	5,39%
16.	Ostale zemlje	2.074	2.315	11,62%
	Ukupno	22.862	28.751	25,76%

¹ Odluka o dopunama odluke o određivanju zemalja čiji su državljanji izuzeti od viznog režima prilikom ulaska, izlaska ili prelaska preko teritorija BiH („Sl. glasnik BiH“, broj 8/08).

² Odluka o vizama („Sl. glasnik BiH“, broj 100/08).

³ Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

Grafički prikaz izdatih viza u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama



Analizirajući podatke o broju izdatih viza u DKP-ima BiH u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu razvrstane po zemljama čijim državljanima je izdato najviše viza za ulazak u BiH uočava se smanjenje broja izdatih viza za državljane Indonezije, Jordana i Indije. Značajno povećanje broja izdatih viza u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu uočeno je kod državljana Kolumbije, Libije, Saudijske Arabije, Filipina, Sirije i Irana. Veliki broj izdatih viza za državljane Saudijske Arabije je iz razloga turističkih aktivnosti i pojačane aktivnosti na organiziranju biznis konferencija. Također veliki broj izdatih viza za državljane Libanona i Kolumbije prouzrokovan je sve većim interesom državljana tih zemalja za vjerskim turizmom i posjeti Međugorju. Znatno broj izdatih viza za državljane Kine je po osnovu rada u BiH. Prema podacima dostavljenim od Ministarstva vanjskih poslova BiH broj zaprimljenih zahtjeva u 2017. godini je bio 29.111. U prošloj godini pozitivno je riješen 28.751 zahtjev ili 98,76%.

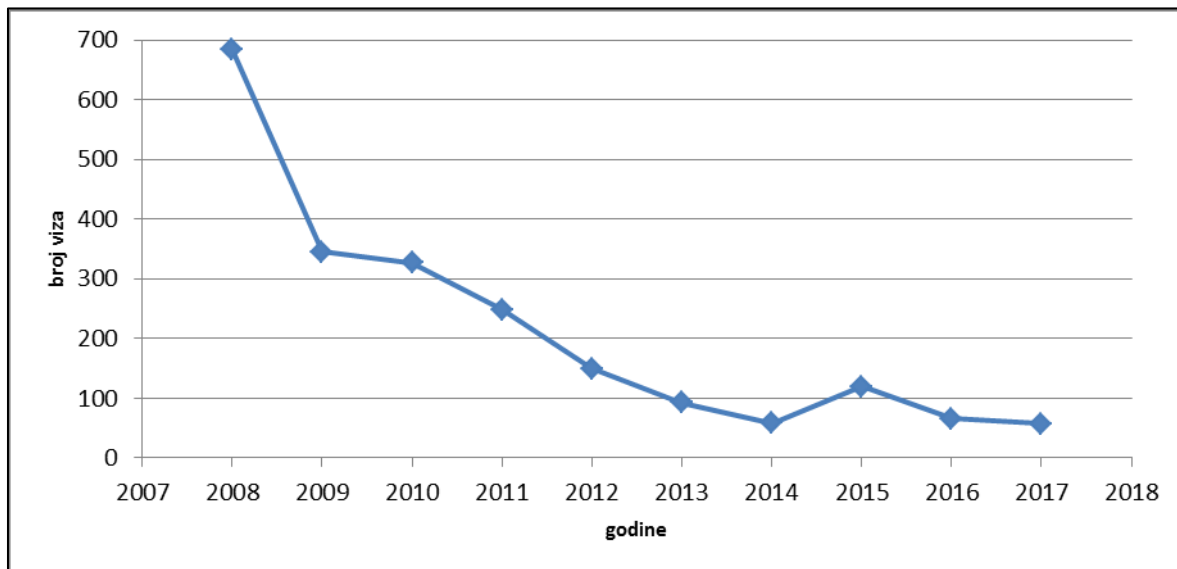
1.2. Vize izdate na granici

Zakon o strancima, dozvoljava Graničnoj policiji BiH izdavanje vize na granici ako to zahtijevaju razlozi sigurnosti BiH, humanitarni, ozbiljni profesionalni ili osobni razlozi. Granična policija BiH može izdati vizu za kratkoročni boravak (Viza C) za jedan ulazak do 15 dana ili aerodromsku tranzitnu vizu (Viza A).

Tablica 3. Ukupan broj izdatih viza na granici BiH od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Vize	684	345	327	248	150	93	58	120	66	57

Grafički prikaz izdatih viza na granici BiH od 2008. do 2017. godine



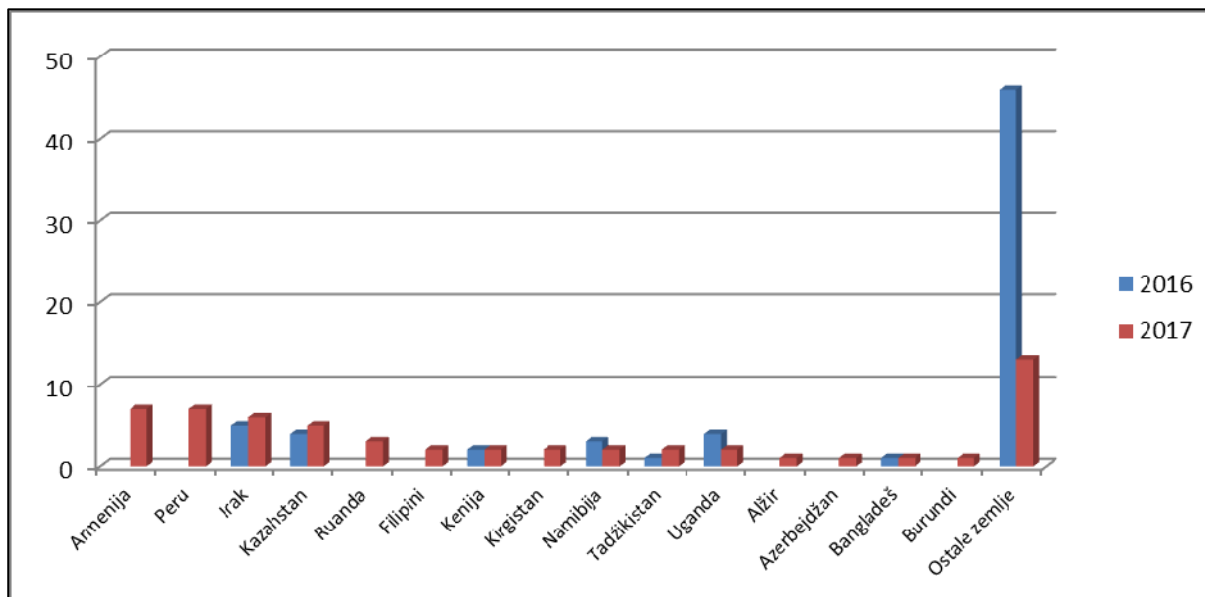
Analizirajući podatke o broju izdatih viza na granici u prezentiranom razdoblju, od 2008. godine izrazit je opadajući trend i može se zaključiti da se realizira postavljeni cilj smanjenja broja izdatih viza na granici, što je ujedno i jedan od zahtjeva EU. Dostignuti pokazatelji rezultat su razvoja DKP mreže, razvoja pravnog okvira koji propisuje da se viza na granici izdaje samo u iznimnim Zakonom definiranim slučajevima i dosljedne primjene istog od strane Granične policije BiH.

U cilju definiranja aktualnog stanja u oblasti izdavanja viza na granici prezentiramo usporedne pokazatelje o broju izdatih viza tijekom 2016. i 2017. godine za države čijim je državljanima izdato najviše viza za ulazak u BiH, s kratkom analizom uočenih parametara uz uvažavanje izmjena u zakonodavstvu radi potpunijeg tumačenja podataka.

Tablica 4. Ukupan broj izdatih viza na granici u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Armenija		7	-
2.	Peru		7	-
3.	Irak	5	6	20,00%
4.	Kazahstan	4	5	25,00%
5.	Ruanda		3	-
6.	Filipini		2	-
7.	Kenija	2	2	0,00%
8.	Kirgistan		2	-
9.	Namibija	3	2	-33,33%
10.	Tadžikistan	1	2	100,00%
11.	Uganda	4	2	-50,00%
12.	Alžir		1	-
13.	Azerbajdžan		1	-
14.	Bangladeš	1	1	0,00%
15.	Burundi		1	-
16.	Ostale zemlje	46	13	-71,74%
	Ukupno	66	57	-13,64%

Grafički prikaz izdatih viza u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama



U 2015. godini došlo je do značajnog povećanja izdatih viza na granici (106,98%) i taj broj je iznosio 120 viza i sve su bile Vize C i izdate su od strane JGP Aerodrom Sarajevo. U posljednjih 10 godina zabilježen je stalni opadajući trend do 2014. godine, da bi u 2015. godini došlo do porasta od 107% u odnosu na 2014. godinu. U posljednje dvije godine je ponovo došlo do značajnog smanjenja broja izdatih viza na granici tako da je u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu došlo do smanjenja od 13,64% i taj broj je iznosio 57 viza. S obzirom na opće postavljene zahtjeve i načelo smanjenja broja viza koje se izdaju na graničnim prijelazima, BiH može izvjestiti o konstantnom smanjenju broja izdatih viza na granici od 2008. godine do 2014. godine. Prema Godišnjem izvješću o radu Granične policije BiH za 2017. godinu⁴ 53 vize su izdate na međunarodnom graničnom prijelazu Aerodrom Sarajevo i 4 vize su izdate od strane JGP Bijeljina. U 2016. godini izvršeno je poništavanje 3 vize za državljane Šri Lanke, dok je u 2017. godini poništeno 14 viza za državljane Bangladeša.

U smislu najčešćih država podrijetla stranaca kojima se izdaje viza na granici BiH, 2017. godina je pokazala da je najveći broj viza izdat stranim državljanima koji su došli iz Armenije, Perua, Iraka i Kazahstana, te da je zabilježen i značajan pad izdatih viza na granici za državljane Kameruna i Nigerije.

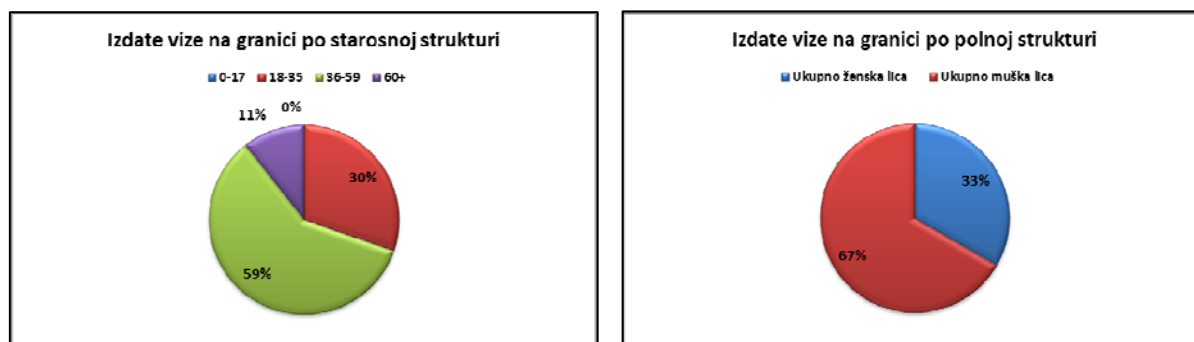
Što se tiče spolne strukture, statistički podatci za 2017. godinu pokazuju da je više viza izdato muškarcima (68%) nego ženama (32%), te da se u slučaju oba spola radi najvećim dijelom o osobama dobi od 36 do 59 godina (49%), kao što se vidi i u tablicama i grafikonima koji slijede.

⁴ Granična policija BiH „Analiza rada Granične policije BiH za 2017. godinu“ Sarajevo, siječanj 2018. godine, str.22.

Tablica 5. Struktura izdatih viza na granici po dobi i spolu razvrstan po državljanstvima za 2016. g.

	Kamerun	Irak	Nigerija	Kazahstan	Uganda	Ostale države (od ukupno 28)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	1	0	0	0	0	7	8
36-59	3	0	0	1	0	9	13
60+	0	0	0	0	0	1	1
Ukupno ženske osobe	4	0	0	1	0	17	22
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	0	2	1	1	3	5	12
36-59	2	3	4	2	1	14	26
60+	0	0	0	0	0	6	6
Ukupno muške osobe	2	5	5	3	4	25	44
Sveukupno po državljan.	6	5	5	4	4	42	66

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2016. godinu po starosnoj i spolnoj strukturi



Tablica 6. Struktura izdatih viza na granici po dobi i spolu razvrstan po državljanstvima za 2017. g.

	Armenija	Peru	Irak	Kazahstan	Ruanda	Ostale države (od ukupno 28)	Ukupno
0-17	0	0	0	0	0	2	2
18-35	1	1	0	3	0	2	7
36-59	0	0	0	0	1	8	9
60+	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno ženske osobe	1	1	0	3	1	12	18
0-17	0	0	0	0	0	0	0
18-35	3	3	0	2	2	5	15
36-59	3	3	4	0	0	9	19
60+	0	0	2	0	0	3	5
Ukupno muške osobe	6	6	6	2	2	17	39
Sveukupno po državljan.	7	7	6	5	3	29	57

Grafički prikazi ukupnog broja izdatih viza na granici za 2017. godinu po starosnoj i spolnoj strukturi



2. Odbijanje ulaska i nezakonit prelazak granice

Odbijanje ulaska je mjera koju sukladno Zakonu realizira Granična policija BiH samo prema stranim državljanima i osobama bez državljanstva koji pokušavaju legalno prijeći državnu granicu BiH i ući u BiH, a da pri tome ne ispunjavaju Zakonom propisane uvjete za ulazak. U navedenim slučajevima Granična policija BiH odbija ulazak tim osobama, a sukladno odredbama propisanim Zakonom donosi i rješenje o odbijanju ulaska. Stranac ili osoba bez državljanstva može se na navedenu odluku žaliti Ministarstvu sigurnosti, ali podnošenje žalbe ne omogućava ulazak u BiH.

Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH. Navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva.

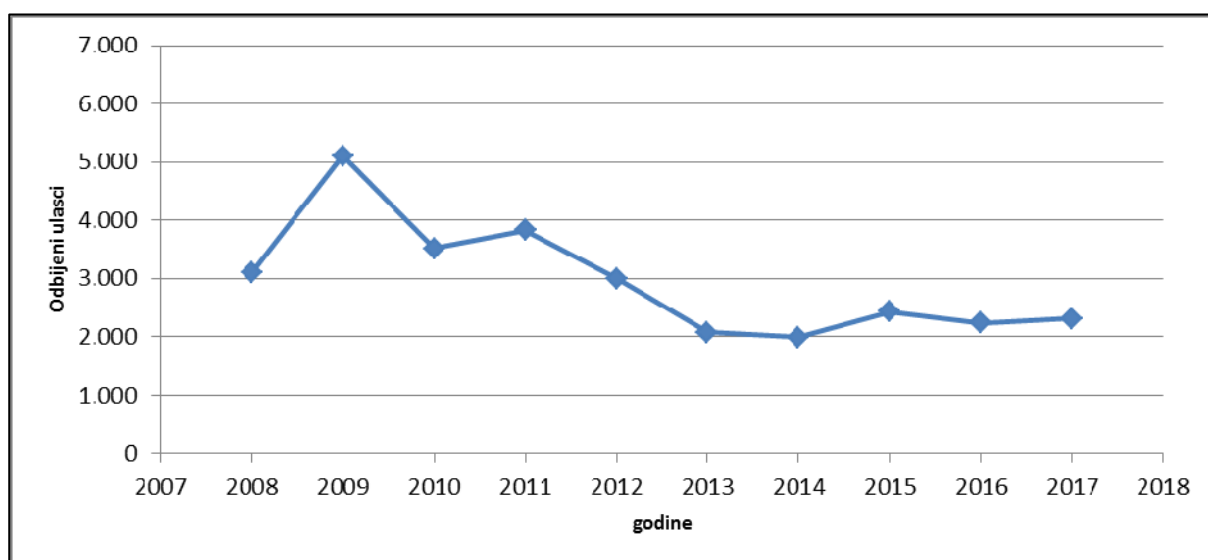
2.1. Odbijanje ulaska u BiH

Strancu koji ne ispunjava opće uvjete za ulazak u Bosnu i Hercegovinu na temelju članka 19. i 20. Zakona o strancima, niti se na njega primjenjuje međunarodni ugovor ili odluka o ulasku pod posebnim uvjetima, može biti odbijen ulazak u BiH.

Tablica 7. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici BiH od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Odbijeni ulasci	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313

Grafički prikaz odbijenih ulazaka u BiH od 2008. do 2017. godine



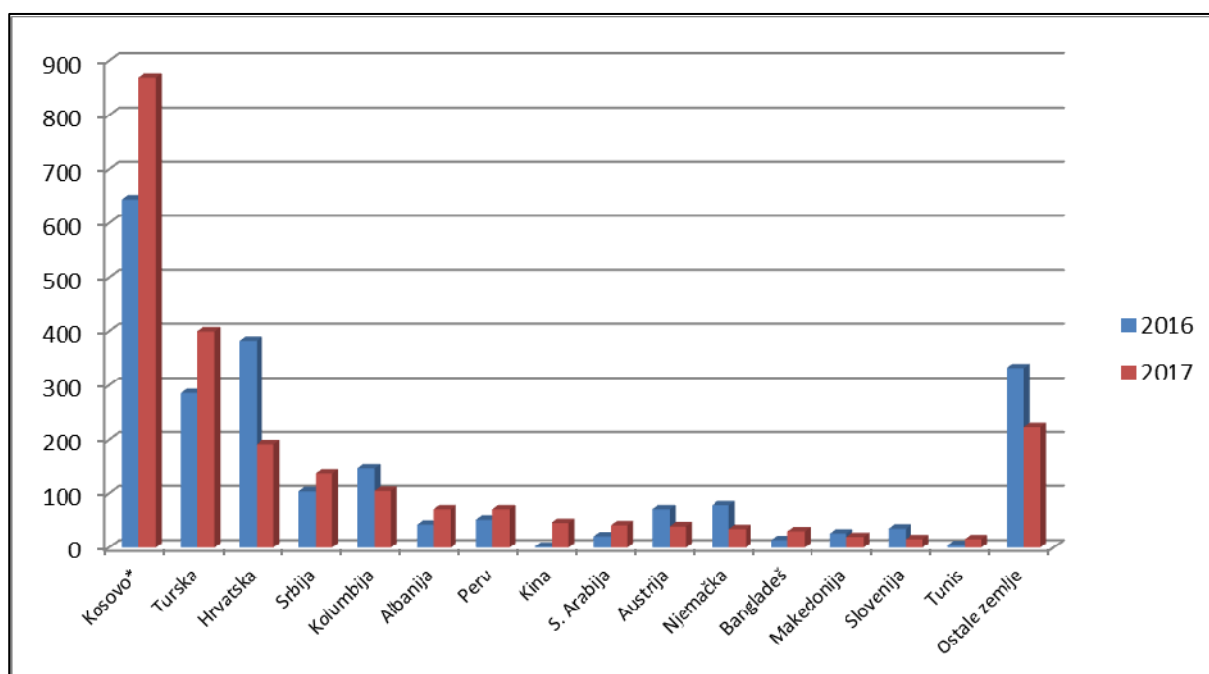
Analizirajući podatke o broju odbijenih ulazaka na granici u prezentiranom razdoblju uočava se da je od 2009. godine konstantan opadajući trend ovih parametara. U razdoblju od 2011. do 2014. godine dolazi do stalnog smanjenja broja odbijenih ulazaka na granici, da bi od 2015. do 2017. godine došlo do blagog povećanja broja odbijenih ulazaka. U 2017. godini broj odbijenih ulazaka je veći za 3,12% u odnosu na 2016. godinu i iznosio je 2.313 odbijenih ulazaka.

U cilju definiranja aktualnog stanja u ovoj oblasti prezentiramo usporedne pokazatelje o broju odbijenih ulazaka tijekom 2016. i 2017. godine za 15 država čijim je državljanima izdato najviše rješenja o odbijanju ulaska u BiH, s kratkom analizom uočenih parametara.

Tablica 8. Ukupan broj odbijenih ulazaka na granici u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Kosovo*	644	870	35,09%
2.	Turska	286	400	39,86%
3.	Hrvatska	383	192	-49,87%
4.	Srbija	104	138	32,69%
5.	Kolumbija	147	105	-28,57%
6.	Albanija	42	72	71,43%
7.	Peru	51	72	41,18%
8.	Kina	2	45	2150,00%
9.	S. Arabija	21	41	95,24%
10.	Austrija	72	39	-45,83%
11.	Njemačka	79	34	-56,96%
12.	Bangladeš	14	30	114,29%
13.	Makedonija	26	20	-23,08%
14.	Slovenija	35	16	-54,29%
15.	Tunis	5	16	220,00%
16.	Ostale zemlje	332	223	-32,83%
	Ukupno	2.243	2.313	3,12%

Grafički prikaz odbijenih ulazaka na granici BiH u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama



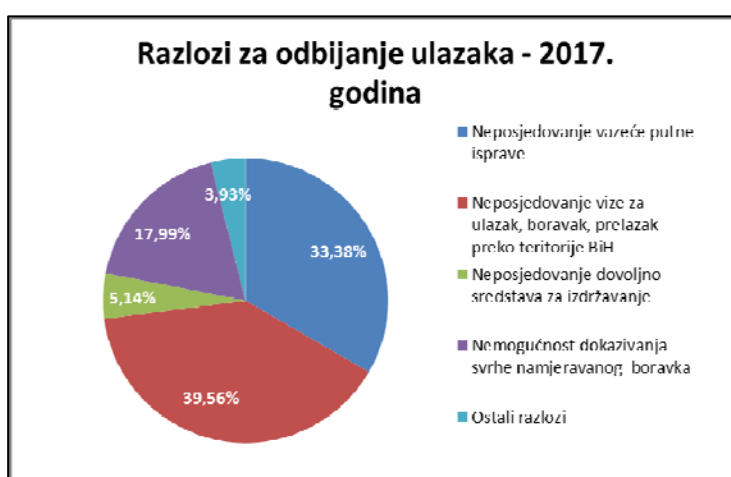
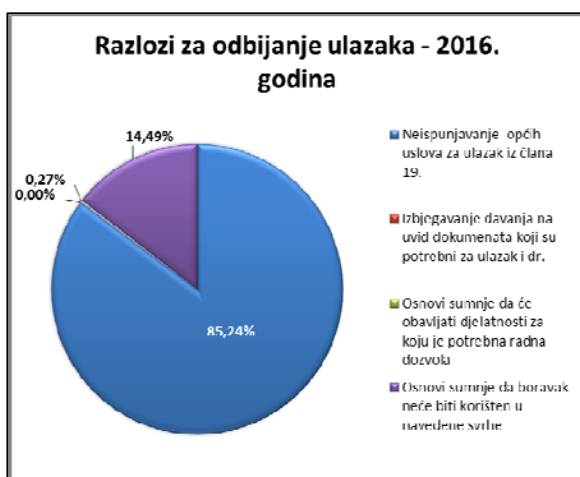
Najveći broj odbijenih ulazaka u BiH u 2017. godini odnosi se na Kosovo* (870), Tursku (400), Hrvatsku (192), Srbiju (138) i Kolumbiju (105), što iznosi 73,71% od ukupno odbijenih ulazaka u BiH. U pogledu državljanstva osoba kojima je odbijen ulazak u BiH vidljivo je iz Izvješća o

radu Granične policije BiH da se: nositeljima putne isprave s oznakom Kosovo* ulaz odbija uglavnom zbog neposjedovanja važeće putne isprave i zbog neposjedovanja vize, državljanima Turske zbog nemogućnosti dokazivanja svrhe namjeravanog boravka i neposjedovanja dovoljno sredstava za izdržavanje, državljanima Hrvatske i Srbije zbog neposjedovanja važeće putne isprave i državljanima Kolumbije zbog neposjedovanja vize.

Neophodno je napomenuti da u 2017. godini dolazi da pada broja odbijenih ulazaka koji se odnosi na državljane Njemačke (57%), Slovenije (54%), Hrvatske (50%), Austrije (46%), Kolumbije (29%) i Makedonije (23%). U istom razdoblju dolazi i do značajnog porasta broja odbijenih ulazaka za državljane Kine, Tunisa, Bangladeša, Saudijske Arabije, Perua, Turske, nositelja putne isprave s oznakom Kosovo* i Srbije. Tijekom 2017. godine odbijen je ulazak u BiH za 2.313 stranaca, od toga na kopnenoj granici BiH 1.776, a na međunarodnim aerodromima 537 odbijenih ulazaka. Razlozi za odbijanje ulaska stranim državljanima u BiH bili su: neposjedovanje vize za ulazak, boravak, prelazak preko teritorija BiH ili odobrenja boravka propisano Zakonom (39,56%); neposjedovanje važeće putne isprave (33,38%); nemogućnost dokazivanja ili pružanja informacija o svrsi namjeravanog boravka (17,99%); neposjedovanje dovoljno sredstava za izdržavanje, uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu (5,14%); izrečene mjere protjerivanja, otkaza boravka ili zabrana ulaska na teritorij BiH (1,43%); te ostali razlozi (3,93%).⁵

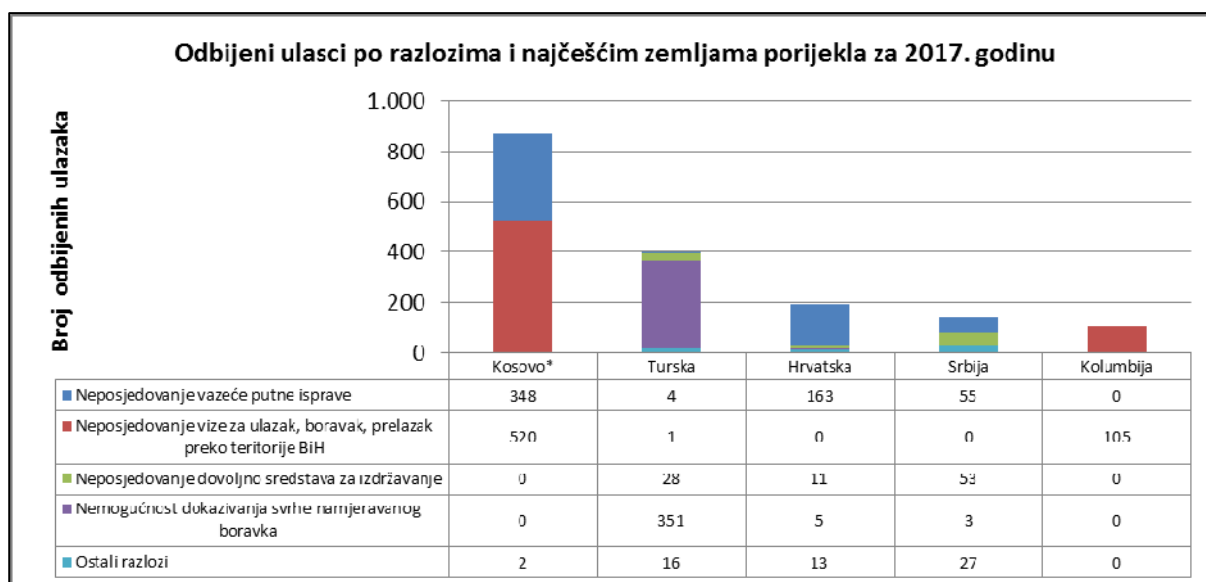
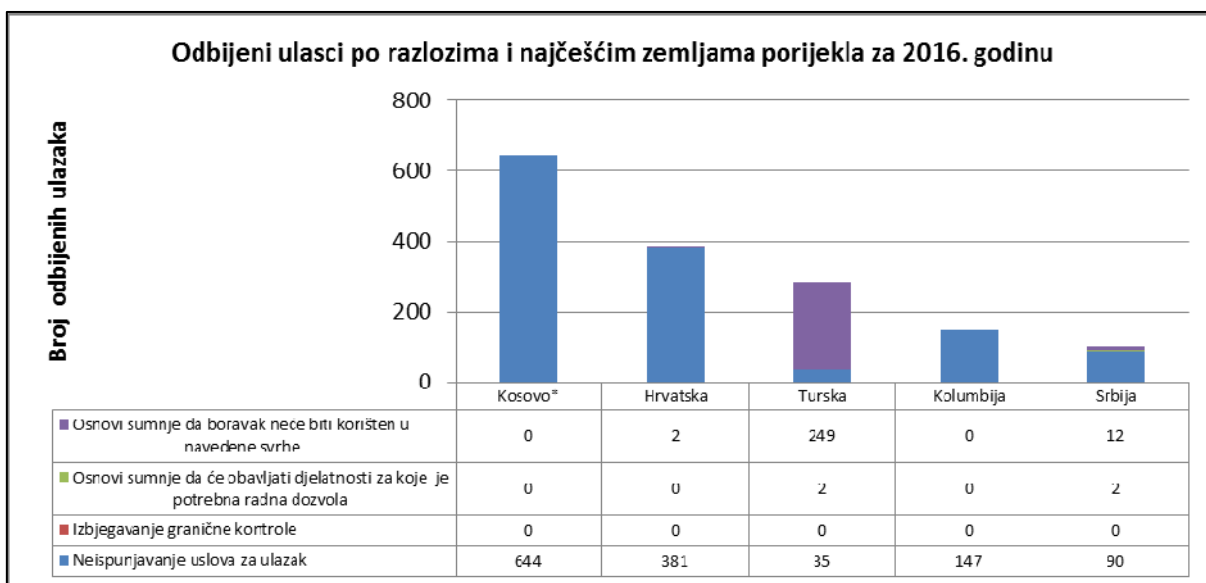
Većina odbijenih prelazaka državne granice na graničnim prijelazima je zbog neposjedovanja važeće putne isprave i neposjedovanje vize.

Grafički prikazi odbijenih ulazaka po razlozima za odbijanje ulaska u 2016. i 2017. godini



⁵ Granična policija BiH „Analiza rada Granične policije BiH za 2017. godinu“ Sarajevo, siječanj 2018. godine, str.13.

Grafički prikazi broja odbijenih ulazaka po razlozima i najčešćim državljanstvima za 2016. i 2017. godinu



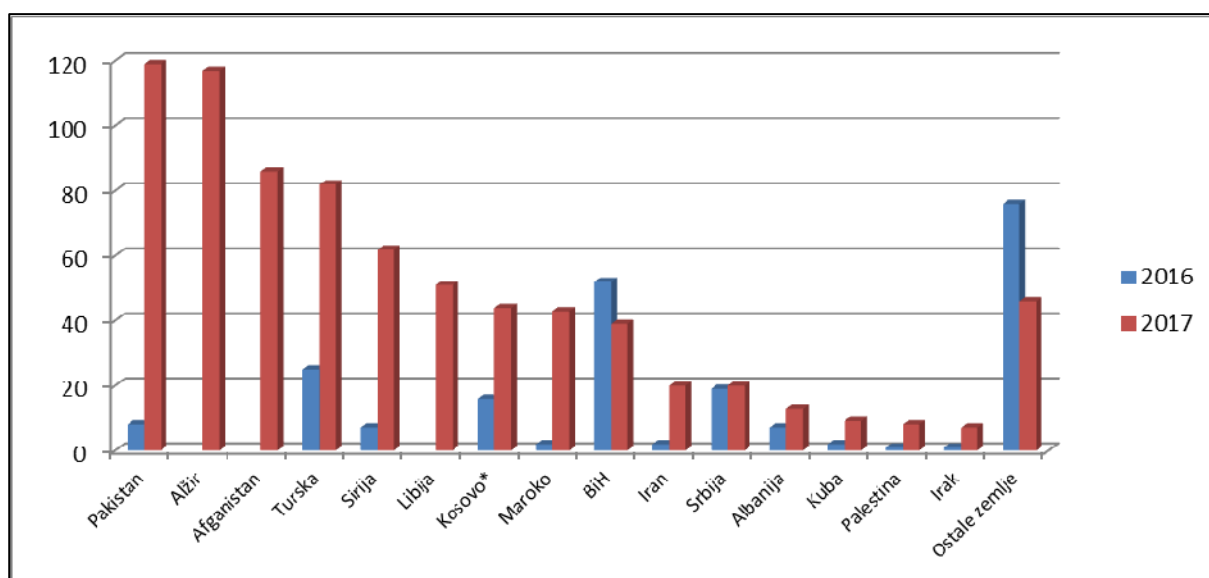
2.2. Otkriveni nezakoniti prelasci državne granice

Nezakonit prelazak granice podrazumijeva osobe otkrivene u pokušaju ilegalnog prelaska državne granice BiH prilikom ulaska ili izlaska iz BiH na graničnom prijelazu ili izvan graničnog prijelaza. Navedene osobe mogu biti državljani BiH, stranci ili osobe bez državljanstva. Tijekom 2016. godine, ukupno je 218 osoba otkriveno u pokušaju ilegalnog prelaska granice BiH. Tijekom 2017. godine, zabilježen je porast od 251,38% i iznosio je 766 osoba.

Tablica 9. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2016. i 2017. godini razvrstani po državljanstvima

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Pakistan	8	119	1387,50%
2.	Alžir		117	-
3.	Afganistan		86	-
4.	Turska	25	82	228,00%
5.	Sirija	7	62	785,71%
6.	Libija		51	-
7.	Kosovo*	16	44	175,00%
8.	Maroko	2	43	2050,00%
9.	BiH	52	39	-25,00%
10.	Iran	2	20	900,00%
11.	Srbija	19	20	5,26%
12.	Albanija	7	13	85,71%
13.	Kuba	2	9	350,00%
14.	Palestina	1	8	700,00%
15.	Irak	1	7	600,00%
16.	Ostale zemlje	76	46	-39,47%
Ukupno		218	766	251,38%

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

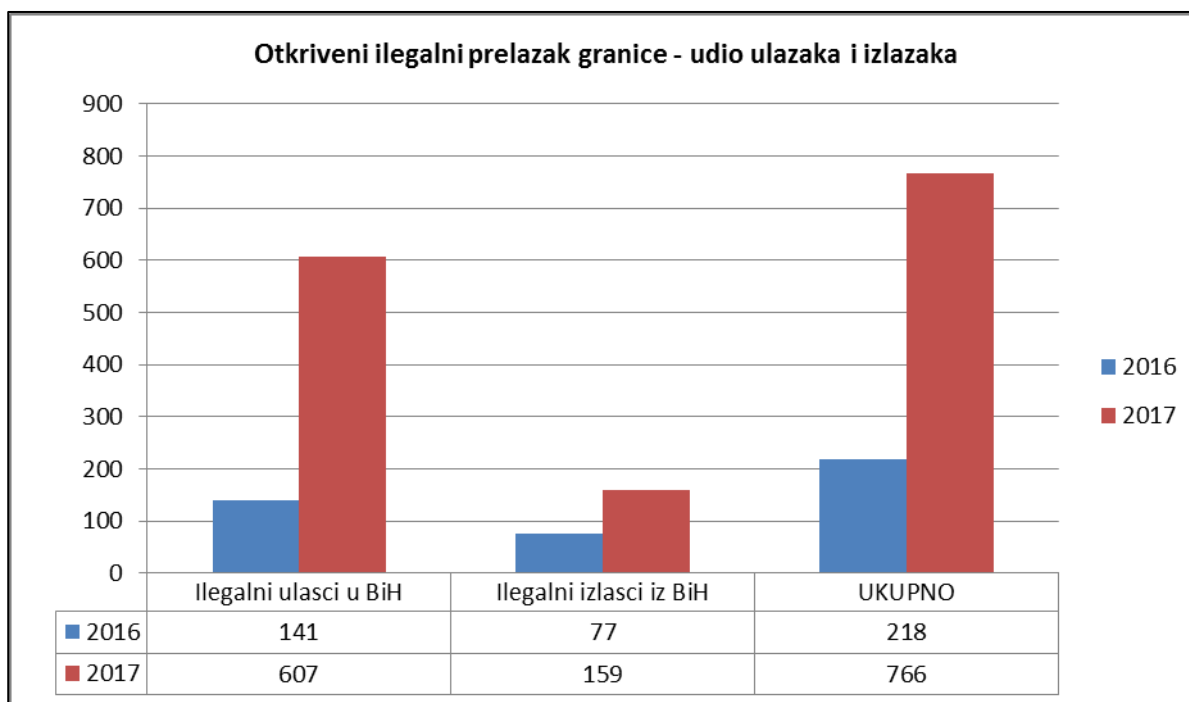


Prema raspoloživim podacima, u 2017. godini najviše otkrivenih nezakonitih prelazaka se odnosilo na državljane Pakistana, Alžira, Afganistana i Turske što predstavlja 53% od ukupnog broja nezakonitih prelazaka. Također, uočen je i značajan porast otkrivenih nezakonitih prelazaka državne granice državljana Pakistana, Alžira, Afganistana, Sirije, Libije, Maroka, Irana i Turske što je posljedica situacija u vezi migracijske krize na Zapadnobalkanskoj ruti. Prema podacima iz izvješća o radu Granične policije BiH „na graničnim prijelazima u 2017. godini (ukupno ulaz i izlaz) registrirano je 138 (na ulazu 121 + na izlazu 17) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prijelaza (granični pojas) 628 (na ulazu 486 + na izlazu 142) osoba“,⁶ dok je tijekom 2016. godine "na graničnim prijelazima (ukupno ulaz i izlaz) registrirano 45 (na ulazu 17 + na izlazu 28) osoba u ilegalnom prelasku državne granice, a izvan graničnog prijelaza (granični pojas) 173 (na ulazu 124 + na izlazu 49) osobe“.⁷ Navedeni podatci ukazuju na tendenciju većeg broja ilegalnih prelazaka državne granice izvan graničnih prijelaza.

⁶ Granična policija BiH „Analiza rada Granične policije BiH za 2017. godinu“ Sarajevo, siječanj 2018. godine, str. 17.

⁷ Granična policija BiH „Izvješće o radu Granične policije BiH za 2016. godinu“ Sarajevo, siječanj 2017. godine, str. 16.

Grafički prikaz ilegalnih ulazaka i izlazaka u ilegalnim prelascima državne granice

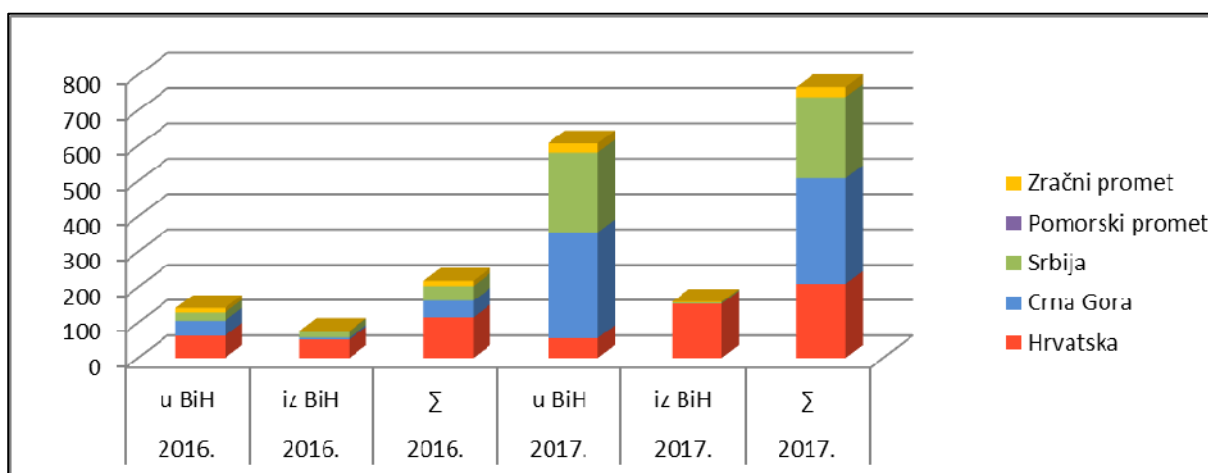


U 2016. godini, ilegalni izlasci su činili 35,32% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (218), dok je ovaj postotak u 2017. godini iznosio 20,76% od ukupnog broja osoba otkrivenih u ilegalnom prelasku državne granice (766). Iz navedenih pokazatelja uočava se da je u 2017. godini daleko veći broj ilegalnih ulazaka u BiH (79%) nego izlazaka (21%). Što se tiče kopnene granice, informacije Granične policije BiH govore da se veći broj ilegalnih prelazaka (ulazaka i izlazaka) registrira izvan samih graničnih prijelaza.

Tablica 10. Otkriveni nezakoniti prelasci granice u 2016. i 2017. godini razvrstani po vrsti granice

Država	2016. u BiH	2016. iz BiH	2016. Σ	2017. u BiH	2017. iz BiH	2017. Σ	% u BiH	% iz BiH	%
Hrvatska	63	52	115	56	153	209	-11,11	194,23	81,74
Crna Gora	42	5	47	299	0	299	611,90	-100,00	536,17
Srbija	23	18	41	226	4	230	882,61	-82,61	460,98
Pomorski prom.	0	0	0	0	0	0	-	-	-
Zračni promet	13	2	15	26	2	28	100,00	106,49	86,67
Ukupno	141	77	218	607	159	766	330,5	67,39	251,38

Grafički prikaz otkrivenih nezakonitih prelazaka granice u 2016. i 2017. godini razvrstan po vrsti granice



Analizirajući raspoložive podatke o broju otkrivenih nezakonitih prelazaka u BiH prema vrsti granice i susjednim zemljama, evidentno je da je na kopnenoj granici u 2017. godini otkriveno 738 osoba, što je znatno povećanje za 264% u odnosu na 2016. godinu kad su na istoj granici otkrivena 203 nezakonita prelaska. Također, uočava se povećan broj nezakonitih prelazaka na međunarodnim aerodromima za 86,67%, tako da je u 2017. godini otkriveno 28 osoba u nezakonitom prelasku granice, a u 2016. godini taj broj je iznosio 15 osobe.

Za analizu je karakteristično navesti da je zabilježeno značajno povećanje ilegalnih prelazaka državne granice sa Crnom Gorom (536,17%), Hrvatskom (460,98%) i Srbijom (81,74%). Od 299 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Crnom Gorom svi se odnose na ilegalne ulaske u BiH i nisu evidentirani ilegalni izlasci iz BiH. Od 209 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Hrvatskom 27% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i 73% na ilegalne izlaske iz BiH. Od 230 osoba otkrivenih prilikom nezakonitog prelaska državne granice sa Srbijom, 98% se odnosi na ilegalne ulaske u BiH i samo 2% na ilegalne izlaske iz BiH. Prema podacima Granične policije BiH najviše ilegalnih izlazaka je zabilježeno na granici prema Republici Hrvatskoj i iznosi 96% svih osoba otkrivenih prilikom ilegalnog izlaska preko državne granice što ukazuje da se ilegalni migranti uglavnom odlučuju na izlazak iz BiH na ovom dijelu granice.

Prezentirani pokazatelji, kao i komparativna analiza istih ukazuje na dobre rezultate u ovoj oblasti u prethodne dvije godine, te se može zaključiti da je ovakvo stanje rezultat provedenih aktivnosti Granične policije BiH na suprostavljanju ilegalnim migracijama.

3. Privremeni i stalni boravak stranaca

Zahtjev za odobrenje boravka stranac podnosi DKP-u BiH ili nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe za poslove sa strancima, osobno ili putem zakonskog zastupnika za poslovno nesposobnog stranca, i to najkasnije 15 dana prije isteka roka važenja vize za dugoročni boravak (Vize D), odnosno bezviznog boravka, odnosno odobrenog boravka ako se radi o produljenju privremenog boravka po istom osnovu ili stalnom boravku. Uz zahtjev za odobrenje i zahtjev za produljenje privremenog boravka stranac je dužan dati biometrijske

podatke. O zahtjevu za odobrenje i produljenje privremenog boravka po bilo kojem osnovu odlučuje nadležna organizacijska jedinica Službe za poslove sa strancima u roku od 90 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako je zahtjev podnesen putem DKP-a BiH, a u roku od 60 dana ako je zahtjev podnesen izravno nadležnoj organizacijskoj jedinici Službe za poslove sa strancima. Ako je zahtjev uvažen, strancu se izdaje obavještenje o uvaženom zahtjevu i dozvola privremenog boravka. Kada je privremeni boravak odobren po osnovu rada s radnom dozvolom ili plavom kartom, strancu se izdaje rješenje o odobrenom privremenom boravku i dozvola privremenog boravka.

3.1. Privremeni boravak

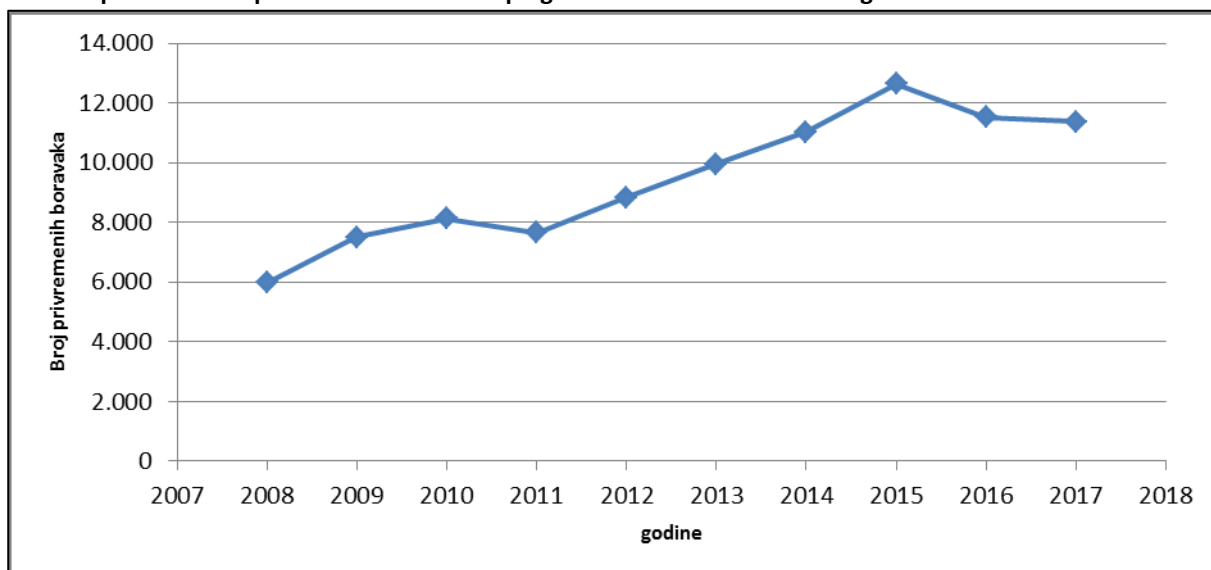
Odobrenje privremenog boravka izdaje se na vremensko razdoblje od najviše jedne godine, s tim da rok važenja putovnice mora biti dulji najmanje tri mjeseca od roka na koji se odobrava privremeni boravak.

Sukladno Zakonu o strancima koji je stupio na snagu u studenome 2015. godine privremeni boravak može se odobriti strancu koji namjerava boraviti ili boravi u BiH po osnovu: spajanja obitelji, obrazovanja, humanitarnih razloga, rada s radnom dozvolom, rada bez radne dozvole, ili drugih opravdanih razloga. Odobrenje privremenog boravka može se iznimno izdati i po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini, ako postoji efektivna veza stranca s BiH. Privremeni boravak iz humanitarnih razloga u slučaju iz članka 58. (Privremeni boravak po osnovu humanitarnih razloga) stavak (2) točka a) Zakona o strancima odobrava se na razdoblje najdulje do šest mjeseci.

Tablica 11. Ukupan broj izdatih privremenih boravaka po godinama od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Priv. boravak	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372

Grafički prikaz izdatih privremenih boravaka po godinama od 2008. do 2017. godine



Kvalitetna pravna regulativa i već uspostavljeni centralizirani institucionalni okvir doveli su do uređivanja stanja u oblasti kretanja i boravka stranaca u BiH. Od 2008. do 2010. godine uočava se kontinuirani rast s ujednačenim intenzitetom što dovodi do zaključka da je oblast kretanja i boravka stranaca stavljena pod kontrolu nadležnih tijela u ovom razdoblju. Iako je u 2011. godini došlo do blagog pada izdatih dozvola za privremeni boravak za 5,78%, od tada se uočava ponovni trend povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak tako da je u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu taj porast iznosio 14,62%. U 2016. godini dolazi do smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak za 8,82% u odnosu na prethodnu godinu što je posljedica „u najvećem broju zbog prestanka odobrenog/produljenog boravka stranih državljana koji su radili na izgradnji TE Stanari i auto-puta na dionici Tarčin – Sarajevo“.⁸ U 2017. godini je došlo do dodatnog blagog pada broja izdatih dozvola za privremeni boravak od 1,28%.

Problematika rješavanja statusnih pitanja stranih državljana do 01.10.2006. godine je bila u nadležnosti Odjela za strance pri MUP-ovima Kantona, MUP-u Republike Srpske te Policije Brčko Distrikta, gdje je bio evidentan različit pristup rješavanju ove problematike. Započinjanjem rada Službe za poslove sa strancima, kao upravne organizacije u sastavu Ministarstva sigurnosti BiH, s operativnom samostalnošću, napravljen je značajan iskorak na efikasnijem upravljanju migracijama u Bosni i Hercegovini, kroz jedinstveno postupanje svih organizacijskih jedinica Službe prilikom rješavanja problematike predviđene Zakonom o strancima, a posebno korištenjem operativnih kapaciteta Službe na suzbijanju ilegalnih migracija.

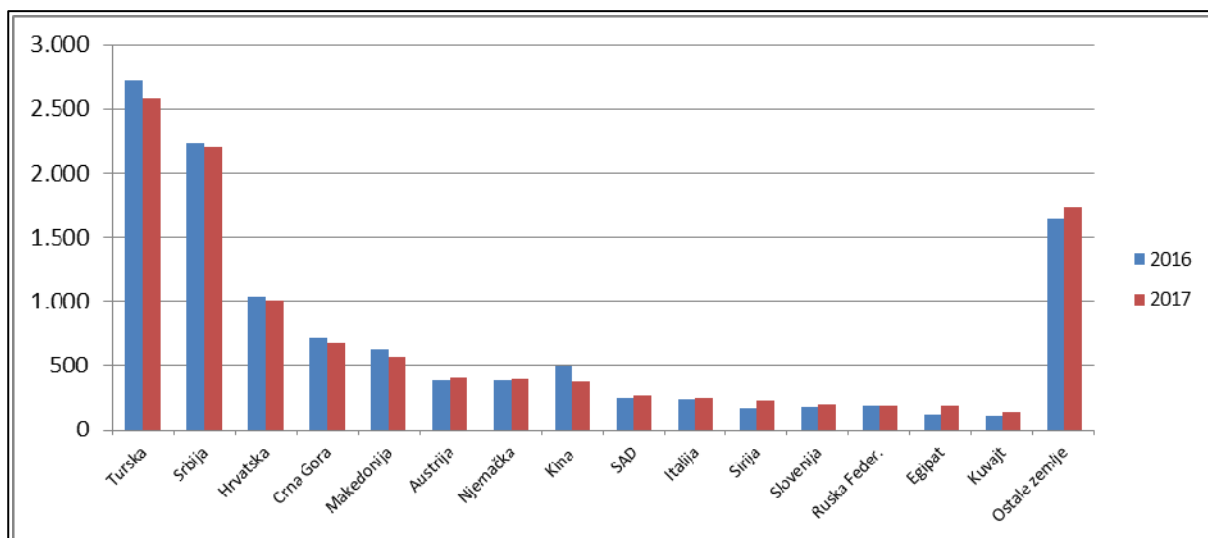
U cilju definiranja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja privremenog boravka prezentiramo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola (odobrena prvi put ili produljena boravišna dozvola) za privremeni boravak tijekom 2016. i 2017. godine.

Tablica 12. Broj izdatih dozvola za privremeni boravak u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Turska	2.727	2.577	-5,50%
2.	Srbija	2.239	2.210	-1,30%
3.	Hrvatska	1.038	1.005	-3,18%
4.	Crna Gora	718	672	-6,41%
5.	Makedonija	629	571	-9,22%
6.	Austrija	388	405	4,38%
7.	Njemačka	381	399	4,72%
8.	Kina	503	373	-25,84%
9.	SAD	255	266	4,31%
10.	Italija	244	247	1,23%
11.	Sirija	166	231	39,16%
12.	Slovenija	177	190	7,34%
13.	Ruska Feder.	187	180	-3,74%
14.	Egipat	116	179	54,31%
15.	Kuvajt	109	132	21,10%
16.	Ostale zemlje	1.642	1.735	5,66%
	Ukupno	11.519	11.372	-1,28%

⁸ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvješće o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“. Sarajevo, siječanj 2017.

Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za privremeni boravak u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama



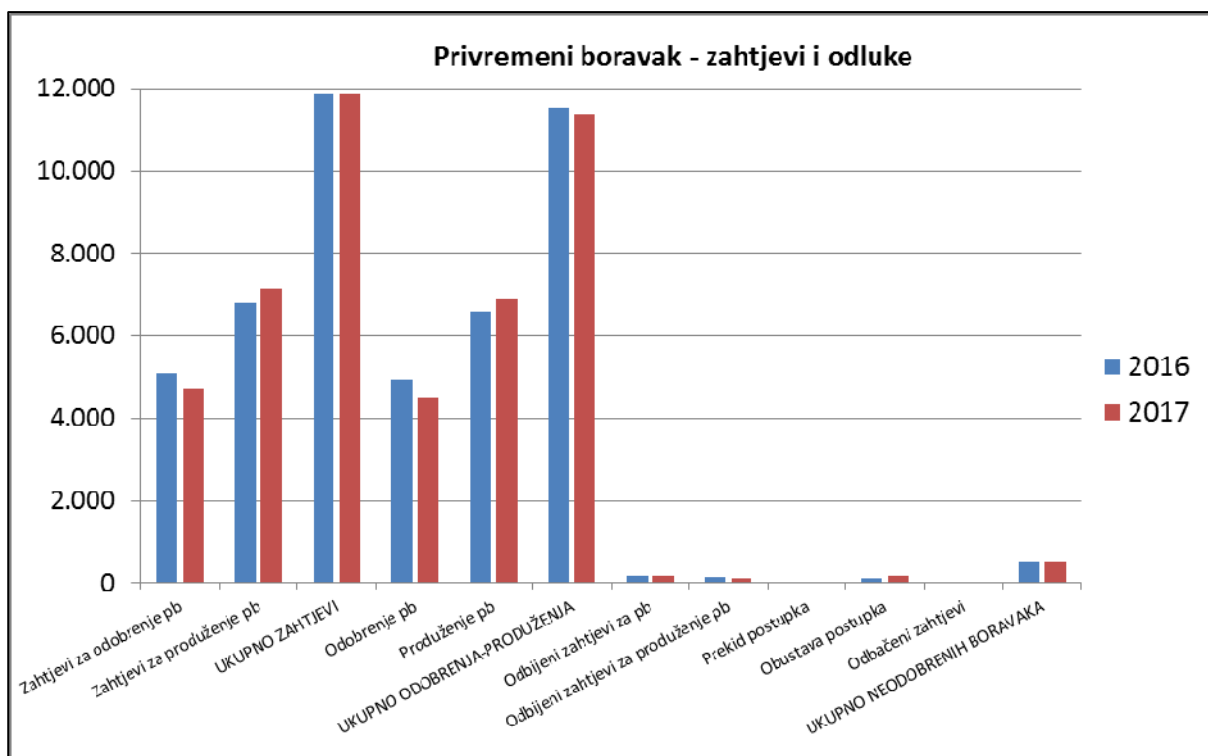
Analiza zbirnih parametara pokazuje da je u 2017. godini došlo do smanjenja boravišnih dozvola za privremeni boravak za 1,28% u odnosu na 2016. godinu.

Od ukupnog broja izdatih dozvola za privremeni boravak u 2017. godini najveći broj se odnosi na državljane Turske (2.577), Srbije (2.210), Hrvatske (1.005), Crne Gore (672) i Makedonije (571), što čini 62% od ukupnog broja izdatih dozvola. Procentualna analiza usporednih parametara ukazuje da je došlo do smanjenja broja privremenih boravaka za državljane spomenutih država. Također je došlo i do smanjenja izdavanja dozvola za privremeni boravak kod državljana Kine i Ruske Federacije, a primjetan je značajan porast broja izdatih dozvola za privremeni boravak za državljane Egipta, Sirije i Kuvajta.

Primjećuje se kontinuitet u pet najčešćih država podrijetla strancima kojima je odobren ili produljen privremeni boravak u BiH, a ove zemlje su: Turska, Srbija, Hrvatska, Crna Gora i Makedonija. Ovih pet država podrijetla obuhvaća 63% svih osoba kojima je izdata boravišna dozvola za privremeni boravak u BiH tijekom 2016. i 2017. godine.

U 2017. godini ukupno je podneseno 4.735 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 7.151 zahtjev za produljenje privremenog boravka, što ukupno iznosi 11.886 zahtjeva, a što je skoro približan iznos kao i u 2016. godini kada je ukupno podneseno 11.877 zahtjeva i to: 5.086 zahtjeva za odobrenje novog privremenog boravka i 6.791 zahtjev za produljenje privremenog boravka.

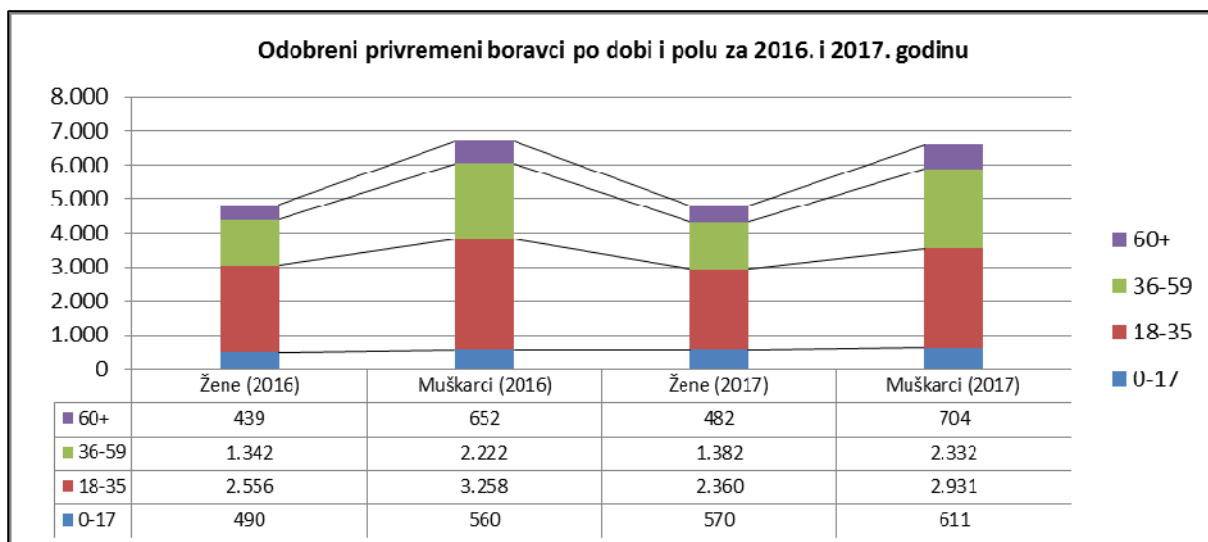
Grafički prikaz zahtjeva i odluka za privremeni boravak u 2016. i 2017. godini (odobrenje novog i produljenje)



Rješavajući po zahtjevima za odobrenje - produljenje privremenog boravka u 2017. godini ukupno je odobreno-produljeno 11.372 privremena boravka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 4.478 i produljen privremeni boravak u 6.894 slučaja, a što je smanjenje od 1,28 % u odnosu na 2016. godinu, kada je ukupno odobreno-produljeno 11.519 privremenih boravka, od toga je odobren novi privremeni boravak u 4.934 slučaja i produljen privremeni boravak u 6.585 slučajeva.

Prema ovim pokazateljima stopa odobrenja-produljenja privremenih boravaka, u poređenju s podnesenim zahtjevima iznosi 95,68% u 2017. godini.

U cilju definiranja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za privremeni boravak u BiH u 2017. godini prezentiramo spolnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je u svim kategorijama bilo više muškaraca nego žena i to: u starosnoj dobi od 0 do 17 godina (muškaraca 611, a žena 570), u starosnoj dobi od 18 do 35 godina (muškaraca 2.931, a žena 2.360), zatim u starosnoj dobi od 36 do 59 godina (muškaraca 2.332, a žena 1.382), te u starosnoj dobi preko 60 godina (muškaraca 704, a žena 482). Promatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja privremenih boravaka, 6.578 ili 57,84% su privremeni boravci izdati muškarcima, a 4.794 ili 42,16% su privremeni boravci izdati ženama.



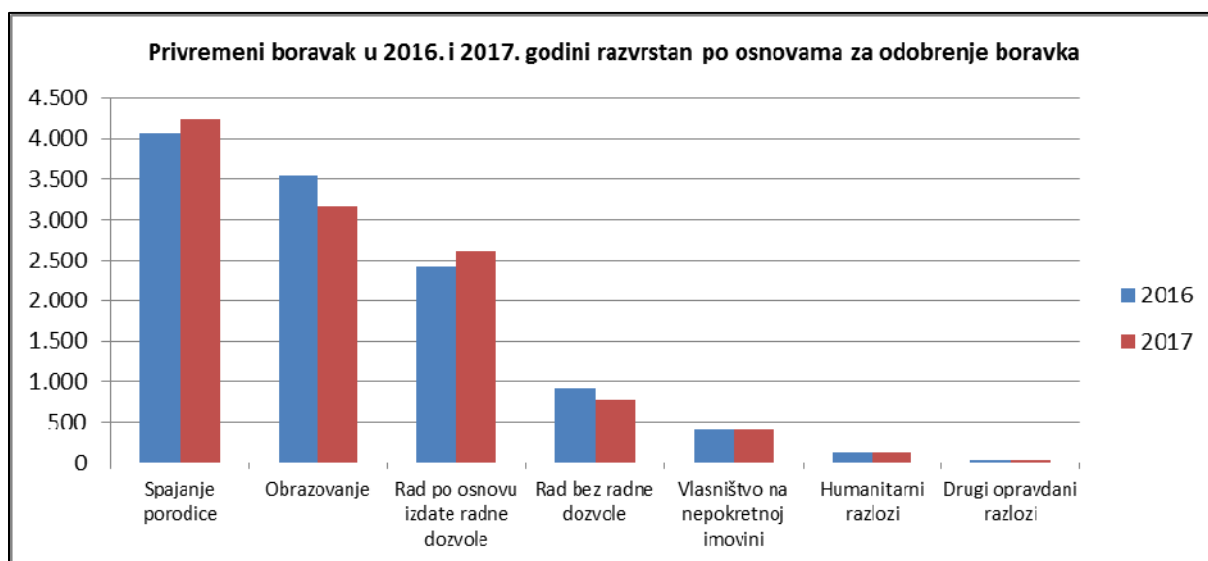
Prema podacima Službe za poslove sa strancima u 2017. godini najviše stranih državljana u BiH ima odobren privremeni boravak po osnovi: spajanja obitelji u koju kategoriju ulaze i brak s državljaninom BiH kao i izvanbračna zajednica stranca s državljaninom BiH (4.244), obrazovanja (3.170), rada po osnovi izdate radne dozvole (2.611) i rada bez radne dozvole (764), što ukupno predstavlja skoro 95% svih privremenih boravaka. U cilju definiranja aktualnih kretanja legalnih imigracija na temelju odobrenja privremenih boravaka strancima u BiH dajemo pregled odobrenih privremenih boravaka u BiH za 2016. i 2017. godinu, s posebnim akcentom na 2017. godinu, razvrstan po osnovima, kao i sudjelovanje pojedinih osnova privremenog boravka u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH.

Tablica 13. Privremeni boravak u 2016. i 2017. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka

Osnove boravka	2016	% u Σ 2016	2017	% u Σ 2017	% 2017/2016
Spajanje obitelji	4.058	35,23%	4.244	37,32%	4,58%
Obrazovanje	3.550	30,82%	3.170	27,88%	-10,70%
Rad po osnovi izdate radne dozvole	2.409	20,91%	2.611	22,96%	8,39%
Rad bez radne dozvole	924	8,02%	764	6,72%	-17,21%
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	412	3,58%	412	3,62%	0,00%
Humanitarni razlozi	126	1,09%	132	1,16%	4,76%
Drugi opravdani razlozi	40	0,35%	39	0,34%	-2,50%
Ukupno	11.519	100,00%	11.372	100,00%	-1,28%

Privremeni boravak po drugim osnovima u BiH u 2017. godini strancima odobren je: po osnovu vlasništva na nepokretnoj imovini (412), humanitarnih razloga u koju kategoriju spada i liječenje (132) i drugih opravdanih razloga (39).

Grafički prikaz privremenih boravaka u 2016. i 2017. godini razvrstan po osnovama za odobrenje boravka



S obzirom da se od 2008. godine uočava konstantan rast broja izdatih dozvola za privremeni boravak, osim u 2011., 2016. i 2017. godini gdje je došlo do blagog pada, može se zaključiti da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana. Značajno je napomenuti da je u 2017. godini došlo do smanjenja broja izdatih dozvola za privremeni boravak po sljedećim osnovama: rad bez radne dozvole, obrazovanje i drugi opravdani razlozi. Također je u 2017. godini došlo do povećanja broja izdatih dozvola za privremeni boravak po sljedećim osnovama: rad po osnovu izdate radne dozvole, spajanje obitelji i humanitarni razlozi. Odobreni privremeni boravci u BiH po osnovi vlasništva na nepokretnoj imovini, iako u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u BiH u 2017. godini iznosi samo 3,62% veoma je značajan pokazatelj, pogotovu ako se uzmu u obzir pravne odredbe koje definiraju da se navedena osnova privremenog boravka može odobriti kad stranac pored ispunjavanja općih uvjeta za odobrenje boravka treba ispuniti i posebne uvjete kao što su: dokaz o vlasništvu nepokretne imovine, dokaz o posjedovanju efektivne veze sa BiH, te dokaz da u nepokretnoj imovini ima osiguran odgovarajući stambeni prostor za boravak. Da BiH postaje sve više zemlja odredišta stranih državljana ukazuju i odobreni privremeni boravci po osnovi spajanja obitelji koji u ukupnom broju odobrenih privremenih boravaka u 2017. godini iznosi 37,32%.

Statistički podatci iz 2017. godine pokazuju da državljani susjednih država u BiH ostvaruju privremeni boravak najvećim dijelom po osnovi spajanja obitelji, obrazovanja i izdate radne dozvole.

Tablica 14. Osnove za odobrenje privremenih boravaka u 2017. godini po državama

OSNOVA BORAVKA	Turska	Srbija	Hrvatska	Crna Gora	Makedonija	Ostale države	UKUPNO
Spajanje obitelji	349	907	576	457	287	1.668	4.244
Obrazovanje	1.822	386	162	139	26	635	3.170
Rad po osnovi izdate radne dozvole	378	708	170	55	49	1.251	2.611
Rad bez radne dozvole	25	121	46	0	202	370	764
Vlasništvo na nepokretnoj imovini	0	77	41	20	6	268	412
Humanitarni razlozi	0	7	10	1	1	113	132
Drugi opravdani razlozi	3	4	0	0	0	32	39
UKUPNO	2.577	2.210	1.005	672	571	4.337	11.372

Obrazovanje je naročito česta osnova boravka za državljane Turske i Srbije. Za državljane Turske, obrazovanje u BiH je najčešća osnova boravka, iako se primjećuje i veliki broj boravaka po osnovi spajanja obitelji i po osnovi izdate radne dozvole. Državljeni Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Makedonije najčešće dobivaju privremeni boravak po osnovi spajanja obitelji.

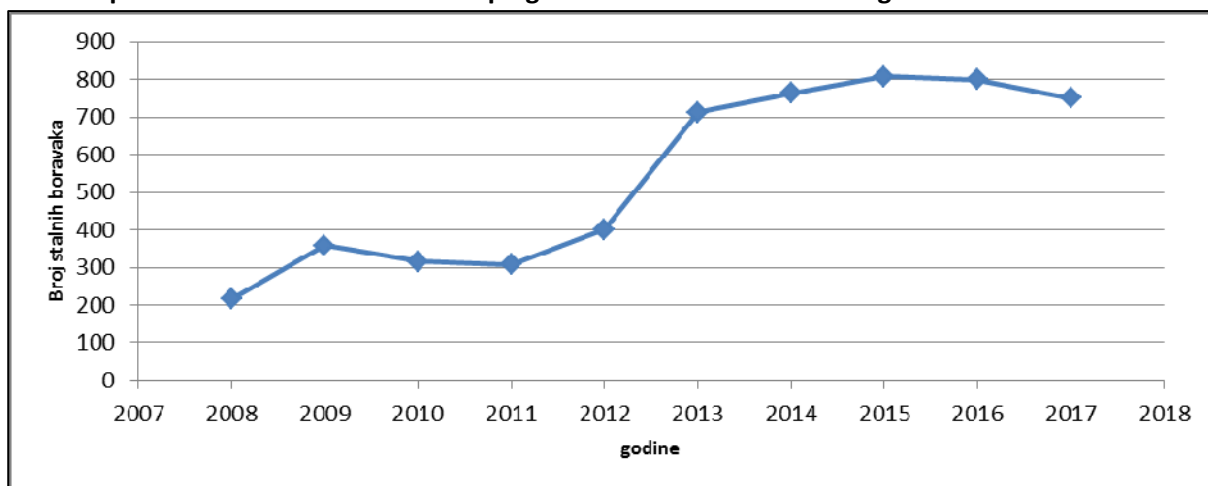
3.2. Stalni boravak

Stalni boravak može se odobriti strancu pod sljedećim uvjetima: da na temelju odobrenja privremenog boravka neprekidno boravi na teritoriju BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, da raspolaže dovoljnim i redovitim sredstvima za izdržavanje, da ima osiguran odgovarajući smještaj i da ima osigurano zdravstveno osiguranje.

Tablica 15. Ukupan broj izdatih stalnih boravaka po godinama od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stalni boravak	215	359	315	308	401	713	763	808	799	750

Grafički prikaz izdatih stalnih boravaka po godinama od 2008. do 2017. godine



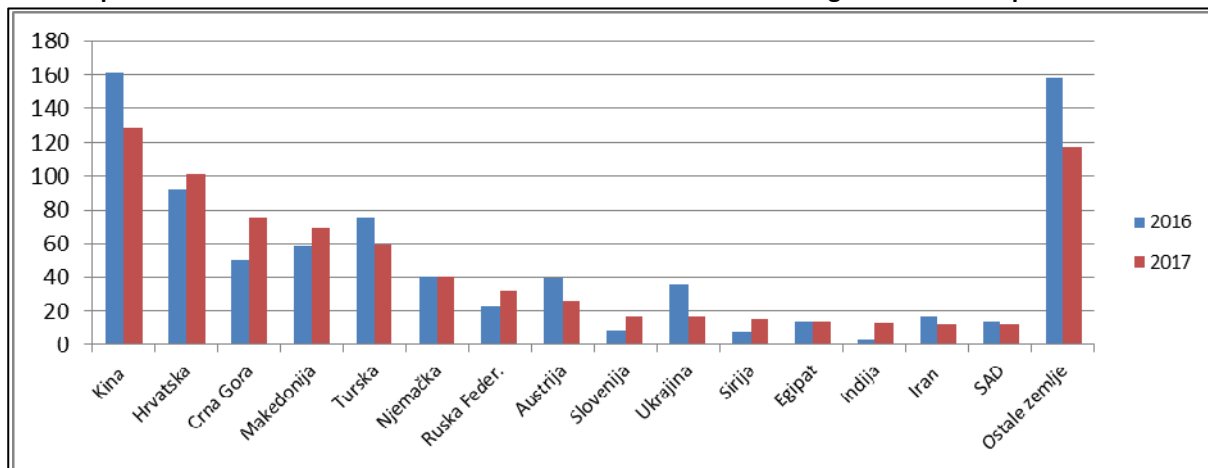
Vidljivo je da se kod dozvola za stalni boravak od 2008. do 2009. godine uočava priličan rast, a od 2009. godine uočava se trend blagog pada u broju stalnih boravaka stranaca u BiH i isti se nastavlja i u 2011. godini, s tim da se od 2011. godine do 2016. godine uočava značajan rast broja stalnih boravaka. U 2017. godini dolazi do pada u odnosu na prethodnu godinu od 6,13%.

U cilju definiranja aktualnog stanja u oblasti izdavanja odobrenja stalnog boravka prezentiramo pokazatelje o broju izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak tijekom 2016. i 2017. godine. U 2017. godini je podneseno 767 zahtjeva za odobrenje stalnog boravka, a isti je odobren za 750 osoba.

Tablica 16. Broj izdatih dozvola za stalni boravak u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Kina	161	129	-19,88%
2.	Hrvatska	92	101	9,78%
3.	Crna Gora	50	75	50,00%
4.	Makedonija	59	69	16,95%
5.	Turska	75	60	-20,00%
6.	Njemačka	41	41	0,00%
7.	Ruska Feder.	23	32	39,13%
8.	Austrija	39	26	-33,33%
9.	Slovenija	9	17	88,89%
10.	Ukrajina	36	17	-52,78%
11.	Sirija	8	15	87,50%
12.	Egipat	14	14	0,00%
13.	Indija	3	13	333,33%
14.	Iran	17	12	-29,41%
15.	SAD	14	12	-14,29%
16.	Ostale zemlje	158	117	-25,95%
	Ukupno	799	750	-6,13%

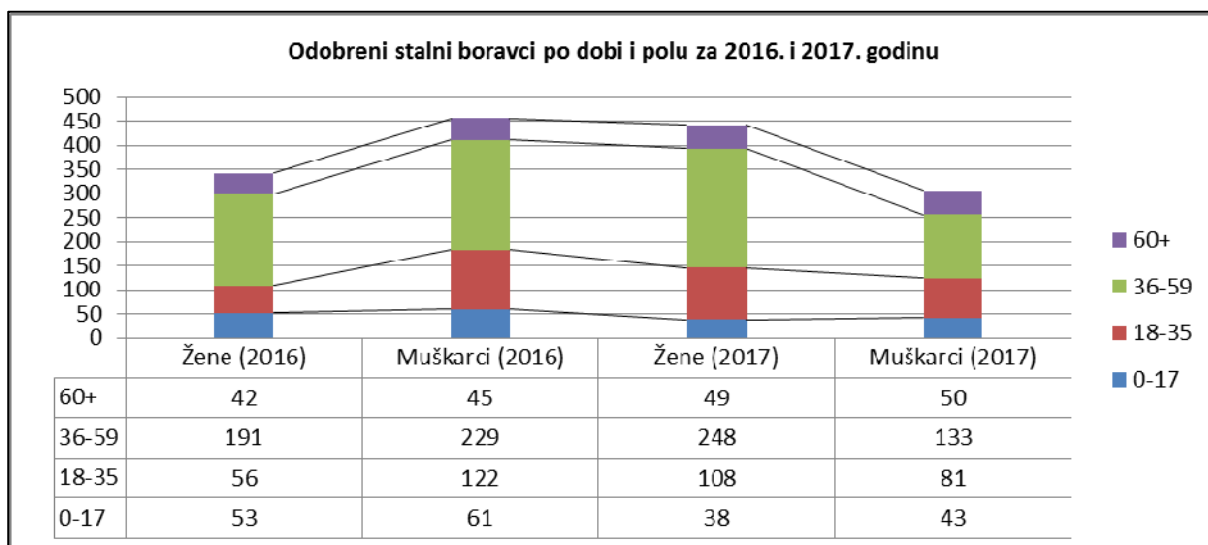
Grafički prikaz izdatih boravišnih dozvola za stalni boravak u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama



Najčešće zemlje podrijetla stranaca koji su dobili stalni boravak u BiH u 2016. i 2017. godini su bile Kina, Hrvatska, Crna Gora, Makedonija i Turska.

Analizom odobrenih stalnih boravaka evidentno je da je stalni boravak državljanima Republike Srbije odobren u veoma malom postotku, dok u odobrenjima/produljenjima privremenog boravka zauzimaju najveći postotak. Naime, Sporazum o dvojnog državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Republike Srbije omogućava državljanima Republike Srbije prije steći uvjete za prijem u državljanstvo BiH, nego uvjete za odobrenje stalnog boravka, te je iz tog razloga postotak odobrenja stalnog boravka državljanima Republike Srbije iznimno mali.

U cilju definiranja profila stranih državljana koji su podnijeli zahtjev i dobili boravišnu dozvolu za stalni boravak u BiH u 2017. godini prezentiramo spolnu i starosnu strukturu iz koje se uočava da je u starosnoj kategoriji od 18 do 35 godina bilo više žena nego muškaraca (žena 108, a muškaraca 81), kao i u kategoriji od 36 do 59 godina (žena 248, a muškaraca 133); dok je u starosnoj dobi od 0 do 17 godina bilo više muškaraca nego žena (žena 38, a muškaraca 43), kao i u starosnoj dobi iznad 60 godina (žena 49, a muškaraca 50). Promatrano u ukupnom broju izdatih odobrenja stalnog boravaka u 2017. godini, 443 ili 59,07% su stalni boravci izdati ženama, a 307 ili 40,93% su stalni boravci izdati muškarcima.



4. Ilegalne migracije i poduzete mjere prema strancima

Služba za poslove sa strancima je prepoznala i kao važan segment uvela preventivno vršenje operativnih provjera na terenu s ciljem utvrđivanja činjeničnog stanja postojanja utemeljenosti podnesenih zahtjeva za ovjeru pozivnih pisama, odobrenje/produljenje privremenog boravka, odobrenja stalnog boravka, kontrola već odobrenih boravaka i drugo kao vrlo važan segment u suprotstavljanju neregularnim migracijama, posebno kada govorimo o pokušaju određenih zloporaba u smislu zasnivanja bračne ili izvanbračne zajednice s državljanima BiH iz interesa radi ostvarivanja prava na boravak, zatim i prijema u državljanstvo BiH, a također i otkrivanja pokušaja reguliranja boravka po osnovi radne dozvole u fiktivnim firmama itd. U ovom izvještajnom razdoblju inspektori za strance su izvršili ukupno 15.386 operativnih provjera i tom prilikom su u određenim predmetima utvrđene činjenice da se radi o pokušaju neregularnih migracija u 186 slučaja. Naime, 83 nepravilnosti je otkriveno tijekom utvrđivanja činjeničnog stanja postojanja utemeljenosti podnesenih zahtjeva za odobrenje/produljenje privremenog boravka, odobrenja stalnog boravka i rezultirale odbijanjem zahtjeva za odobrenje/produljenje privremenog boravka, te 103 nepravilnosti su utvrđene tijekom procjene postojanja utemeljenosti podnesenih zahtjeva za ovjeru pozivnog pisma.⁹

Tijekom 2016. godine je realizirano 17.930 operativnih provjera, gdje je u 356 slučajeva uočen pokušaj neregularnih migracija.¹⁰

Mjere koje se poduzimaju prema strancima nakon otkrivanja ilegalnog boravka uključuju: otkaz bezvignog ili privremenog boravka, otkaz stalnog boravka, otkaz bezvignog ili privremenog boravka s protjerivanjem, rješenja o protjerivanju, stavljanje stranaca pod nadzor i prisilno udaljenje stranaca iz BiH donošenjem zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju.

Prezentiramo usporedne podatke poduzetih mjera prema stranim državljanima u 2016. i 2017. godini razvrstane prema vrstama mjera koja su poduzete prema strancima u BiH.

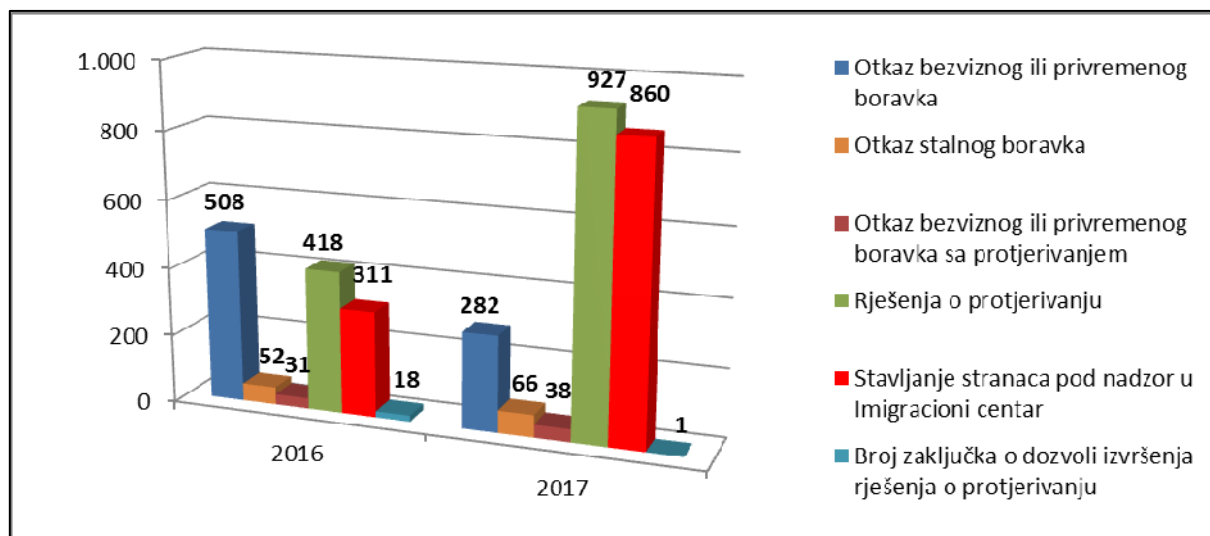
Tablica 17. Broj poduzetih mjera u 2016. i 2017. godini razvrstan prema vrstama mjera

R.br.	Vrsta mjere	2016	2017	% (2017/2016)
1.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privremenog boravka	508	282	-44,49%
2.	Rješenja o otkazu stalnog boravka	52	66	26,92%
3.	Rješenja o otkazu bezvignog ili privr. boravka s protjerivanjem	31	38	22,58%
4.	Rješenja o protjerivanju	418	927	121,77%
5.	Rješenja o stavljanju stranca pod nadzor u Imigracijski centar	311	860	176,53%
6.	Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	18	1	-94,44%
	Ukupno:	1.338	2.174	62,48%

⁹ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvješće o radu Službe za poslove sa strancima za 2017. godinu“. Sarajevo, siječanj 2018.

¹⁰ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvješće o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“. Sarajevo, siječanj 2017.

Grafički prikaz poduzetih mjera u 2016. i 2017. godini razvrstan po vrstama mjera



Iz prezentiranih podataka vidljivo je da je broj izrečenih mjera prema strancima u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu veći za 62,48%.

Broj izrečenih mjera otkaza boravka (bezviznog, privremenog i stalnog) i otkaza boravka uz izrečenu mjeru protjerivanja su rezultati vršenja planiranih i pojačanih operativnih provjera, inspeksijskih kontrola, kao i provođenje svih planskih aktivnosti na terenu od strane inspektora za strance koje je Služba za poslove sa strancima sukladno svojim nadležnostima prepoznala kao važan segment u praćenju i borbi protiv nezakonitih migracija na području BiH.

Međutim, i pored pojačanih aktivnosti poduzetih od strane Službe za poslove sa strancima u cilju otkrivanja i sprečavanja neregularnih migracija tijekom 2017. godine u Bosni i Hercegovini uočeno je povećanje izrečenih mjera protjerivanja i smještaja pod nadzor stranih državljana u Imigracijski centar, što se dovodi u vezu s povećanim brojem ilegalnih migranata koji su s područja R. Srbije kao i sa područja R. Crne Gore ilegalno dolazili u BiH. Ovaj trend se tijekom 2017. godine nastavio s realnom tendencijom daljeg uvećanja i radi se o ilegalnim migrantima iz zemalja visokog migracijskog rizika, koji kontinuirano u skupinama nastoje koristiti teritorij BiH prema njihovim izjavama, kao tranzitno područje na putu prema zemljama EU. Kao zaključak povećanja pritiska i otvaranja naprijed navedenih ruta jeste da se najvjerojatnije radi o migrantima koji nisu uspjeli u namjeri da izađu iz R. Srbije preko Mađarske, R. Hrvatske ili Rumunjske, zbog čega ove kategorije traže alternativne rute za odlazak prema zemljama EU, kao i otvaranja nove rute kretanje neregularnih migranata preko Albanije - Crne Gore – BiH - Hrvatske i dalje prema zemljama EU.

U vezi s naprijed navedenim, prioriteti Službe za poslove sa strancima kako tijekom 2017. godine, tako i u narednom razdoblju su kontinuirane operativne aktivnosti inspektora za strance na prikupljanju operativnih saznanja i informacija o pravcima kretanja ilegalnih migranata, organizatorima ilegalnih prebacivanja i krijumčarenja osoba, te njihovim blagovremenim dostavljanjem drugim sigurnosnim agencijama za provođenje zakona, što će rezultirati procesuiranjem osoba umiješanih u ilegalno prebacivanja i krijumčarenje stranih državljana.

Također, prema navodima iz Izvješća o radu Službe za poslove sa strancima za 2017. godinu bitno je napomenuti da Služba za poslove sa strancima svakodnevno vrši operativne i

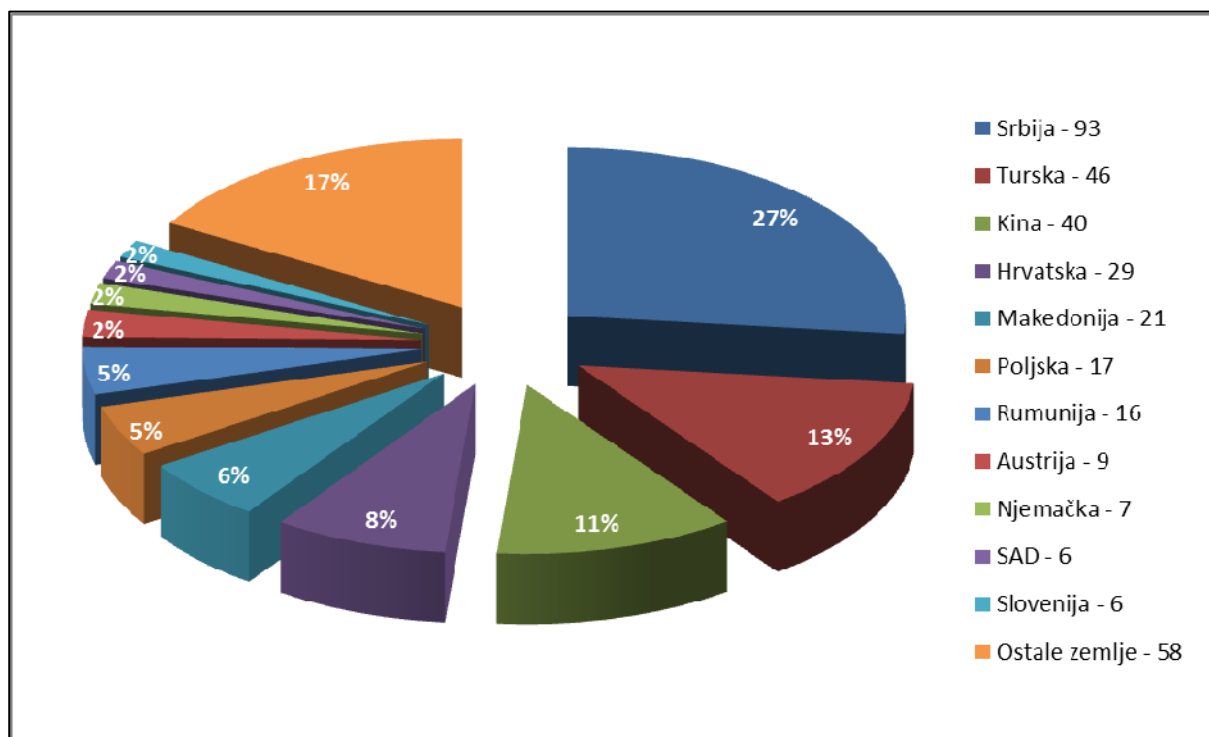
inspekcijske provjere na terenu, gdje je na temelju prikupljenih informacija i operativnih saznanja prikupljenih opservacijom terena realiziran niz koordiniranih aktivnosti u svrhu kontrole zakonitosti boravka stranih državljana u BiH.

4.1. Otkaz boravka

Tijekom 2016. godine ukupno je otkazano 560 boravaka (508 bezviznih ili privremenih boravaka, te 52 stalna boravaka).

Tijekom 2017. godine, ukupno je otkazano 348 boravaka (282 bezvizna ili privremena i 66 stalnih boravaka) što predstavlja značajno smanjenje od 37,86% u odnosu na prethodnu godinu.

Prezentiramo grafički prikaz donesenih rješenja o otkazu bezviznog, privremenog i stalnog boravka za 2017. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.



Najveći broj rješenja o otkazu boravka je izdato državljanima Srbije, Turske, Kine, Hrvatske i Makedonije što predstavlja 65,80% od ukupnog broja otkaza boravka. Općenito, najčešći razlog za donošenje rješenja o otkazu bezviznog boravka je zbog nepoštivanja javnog poretka BiH i obavljanja djelatnosti za koje je potrebna radna dozvola, a istu ne posjeduju. Privremeni boravci su otkazivani najčešće zbog izmjene okolnosti na temelju kojih su odobreni, ili *zato što je stranac neprekidno izbio iz BiH dulje od 180 dana za vrijeme odobrenog boravka*, dok su stalni boravci najčešće otkazivani zbog boravka stranca više od godinu dana izvan BiH, kao i zbog činjenice da su isti izbivali iz BiH kraće od jedne godine, ali se na temelju okolnosti nedvomislno utvrdilo da nemaju namjeru vraćanja u BiH.¹¹

¹¹ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvjешće o radu Službe za poslove sa strancima za 2017. godinu“. Sarajevo, siječanj 2018.

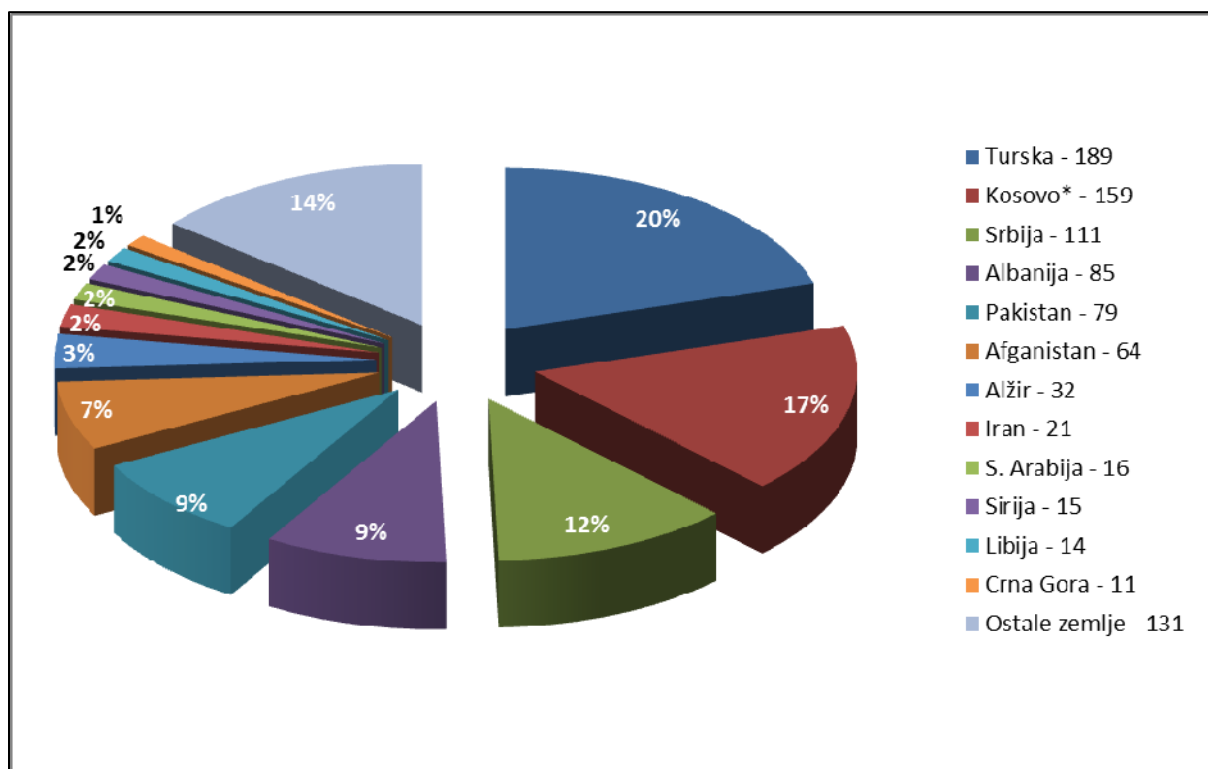
4.2. Rješenja o protjerivanju

Tijekom 2016. godine, doneseno je ukupno 418 rješenja o protjerivanju, dok je ovaj broj u 2017. godini iznosio 927 što predstavlja značajno povećanje od 121,77%.

Također u 2017. godini doneseno je 38 rješenja o otkazu bezvignog ili privremenog boravka s mjerom protjerivanja, dok je taj broj u 2016. godini iznosio 31 što predstavlja povećanje od 22,58%.

Izrečene mjere protjerivanja stranim državljanima najviše su izricane iz razloga što su prekršili propise o prelasku državne granice ili ostali u BiH nakon razdoblja važenja vize ili odobrenog boravka, osobama prihvaćenim na temelju sporazuma o readmisiji, osobama pravomoćno osuđenim za kaznena djela, osobama kojima je otkazan boravak, a u određenom roku nisu dobrovoljno napustili zemlju, te ostalih propisanih razloga. Mjerom protjerivanja se također strancima zabranjuje ulazak u Bosnu i Hercegovinu u vremenskom razdoblju od 1 do 5 godina.

Prezentiramo grafički prikaz donesenih rješenja o protjerivanju za 2017. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.



4.3. Stavljanje stranaca pod nadzor

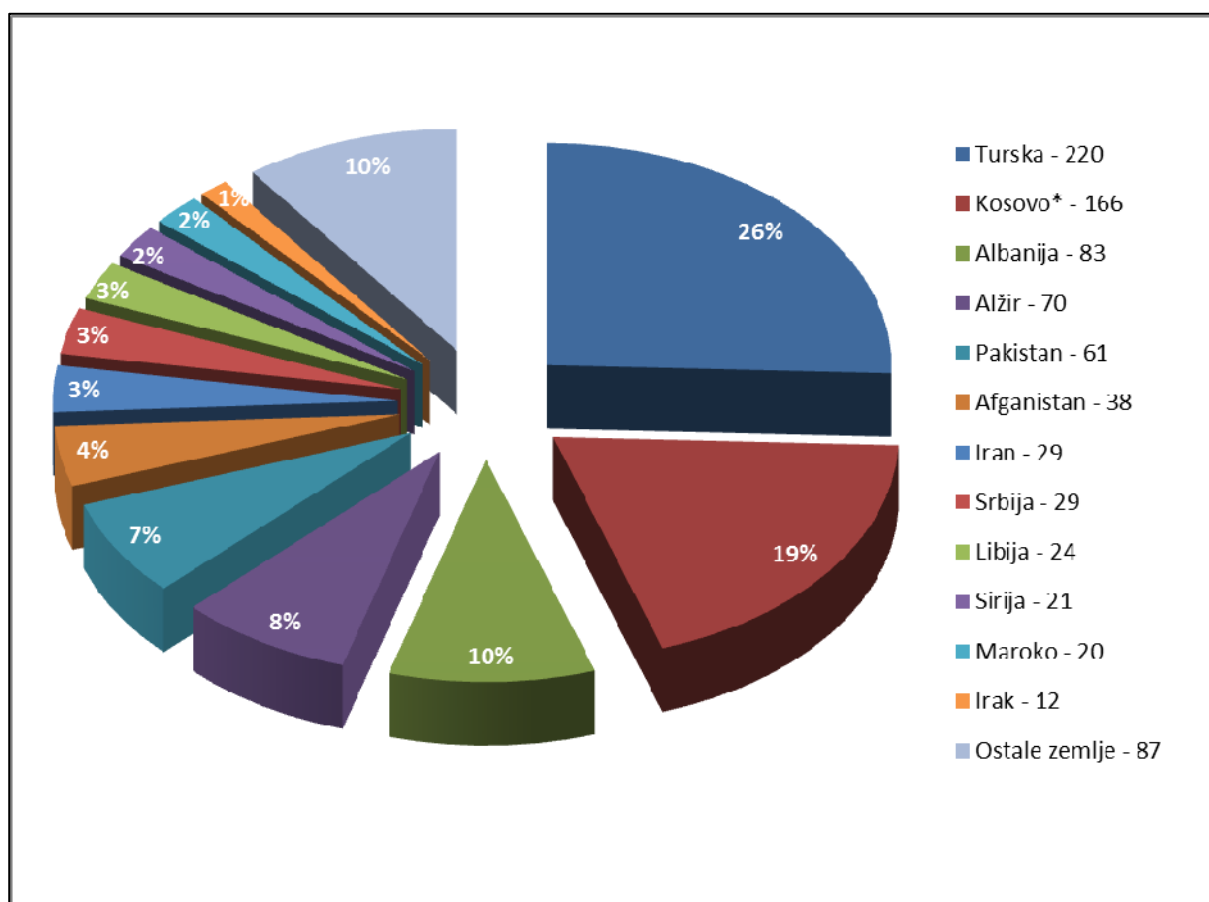
Stavljanje stranaca pod nadzor je mjera kojom se na temelju odredbi propisanih Zakonom o strancima donosi rješenje o stavljanju stranca pod nadzor, a stranac se smješta u Imigracijski centar. Imigracijski centar, u nadležnosti Službe za poslove sa strancima, prvobitnog kapaciteta 40 mjesta, stavljen je u funkciju 30.06.2008. godine od kada se mjera stavljanja stranca pod nadzor počela realizirati. Nova zgrada Imigracijskog centra, kapaciteta 80 mjesta, otvorena je 23.11.2009. godine. Otvorenjem novog objekta od čvrstog materijala,

smještajni kapacitet Imigracijskog centra dodatno je proširen na 120 mjesta. Funkcioniranjem Imigracijskog centra stvorene su bitne pretpostavke za sigurni sustav udaljenja stranaca iz zemlje, jer Služba za poslove sa strancima može do konačnog udaljenja smjestiti pod nadzor svakog stranca koji je u neregularnom boravku u BiH, kada je očigledno da stranac neće dobrovoljno napustiti zemlju ili je prihvaćen po osnovi sporazuma o readmisiji, odnosno prijetnja javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti BiH.

Tijekom 2016. godine, ukupno je 311 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracijski centar. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Turske, Srbije, Albanije, Kosova* i Afganistana. Također u 2016. godini su 2 osobe smještene pod nadzor u mjestu boravišta.

Tijekom 2017. godine, ukupno je 860 stranaca stavljeno pod nadzor u Imigracijski centar što predstavlja znatno povećanje od 176,53%. Najviše ilegalnih migranata bili su državljani: Turske, Kosova*, Albanije, Alžira i Pakistana. Također u 2017. godini je 37 osoba smješteno pod nadzor u mjestu boravišta ili u druge specijalizirane ustanove.

Prezentiramo grafički prikaz donesenih rješenja o stavljanju stranaca pod nadzor u Imigracijski centar za 2017. godinu razvrstan prema državljanstvima stranaca kojima je mjera izrečena.



4.4. Prisilno udaljenje stranaca iz BiH

Udaljenje stranaca iz BiH je mjera koju poduzima Služba za poslove sa strancima u slučajevima kad je strancu doneseno rješenje kojim mu se nalaže napuštanje BiH i isto je

postalo izvršno, a stranac u ostavljenom roku u rješenju za dobrovoljno vraćanje ne želi dobrovoljno napustiti BiH. Ova mjera podrazumijeva prisilno udaljenje stranca iz BiH.

Prema podacima iz Izvješća Službe za poslove sa strancima u 2017. godini je donesen 1 zaključak o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju, dok je taj broj u 2016. godini iznosio 18 zaključaka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju. Ovako mali broj prisilnih udaljenja je posljedica odluke stranaca da dobrovoljno i samoinicijativno napuste BiH. Navedeni pokazatelji ukazuju da se promovira i prioritetno koristi dobrovoljno vraćanje u zemlje podrijetla što je humaniji i efikasniji postupak u odnosu na prisilno vraćanje. Udaljenje stranaca je lakše, brže i ekonomičnije ukoliko se mogu koristiti sporazumi o readmisiji, što podrazumijeva da je Bosna i Hercegovina potpisala sporazum o readmisiji s državom u koju se stranac udaljava i da je navedeni sporazum stupio na snagu.

5. Vraćanje neregularnih migranata

U ovom poglavlju prezentiraju se podaci i analizira kretanje osnovnih parametara u oblastima:

- Dobrovoljno vraćanje bosanskohercegovačkih državljana u BiH uz asistenciju i pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM),
- Dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u zemlje podrijetla uz pomoć IOM-a,
- Dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u zemlje podrijetla uz asistenciju Službe za poslove sa strancima,
- Prihvatanje i vraćanje po sporazumima o readmisiji,
- Samostalno dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH.

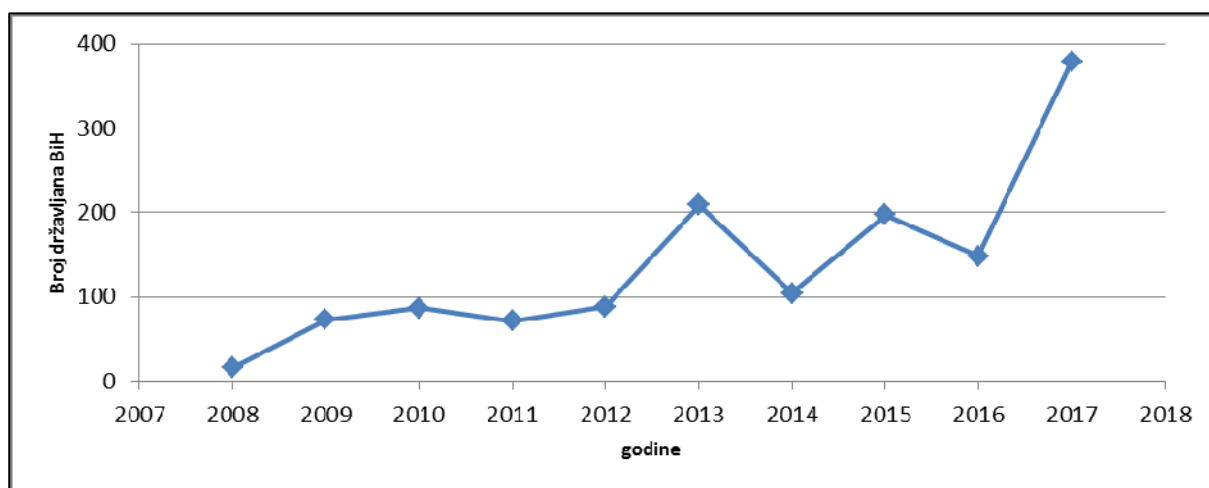
5.1. Dobrovoljno vraćanje bosanskohercegovačkih državljana u BiH uz pomoć IOM-a

Bosna i Hercegovina je sudjelovala u programima dobrovoljnih vraćanja bosanskohercegovačkih državljana iz drugih zemalja. Programi dobrovoljnog vraćanja su realizirani uglavnom posredstvom IOM-a i za ovu oblast izvor podataka je IOM.

Tablica 18. Ukupan broj bosanskohercegovačkih državljana vraćenih u BiH uz asistenciju IOM-a od 2008. do 2017. god.

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	UKUPNO
Osobe	16	73	87	71	88	209	104	197	148	379	1.372

Grafički prikaz broja vraćenih bh. državljana od 2008. do 2017. godine uz asistenciju IOM-a



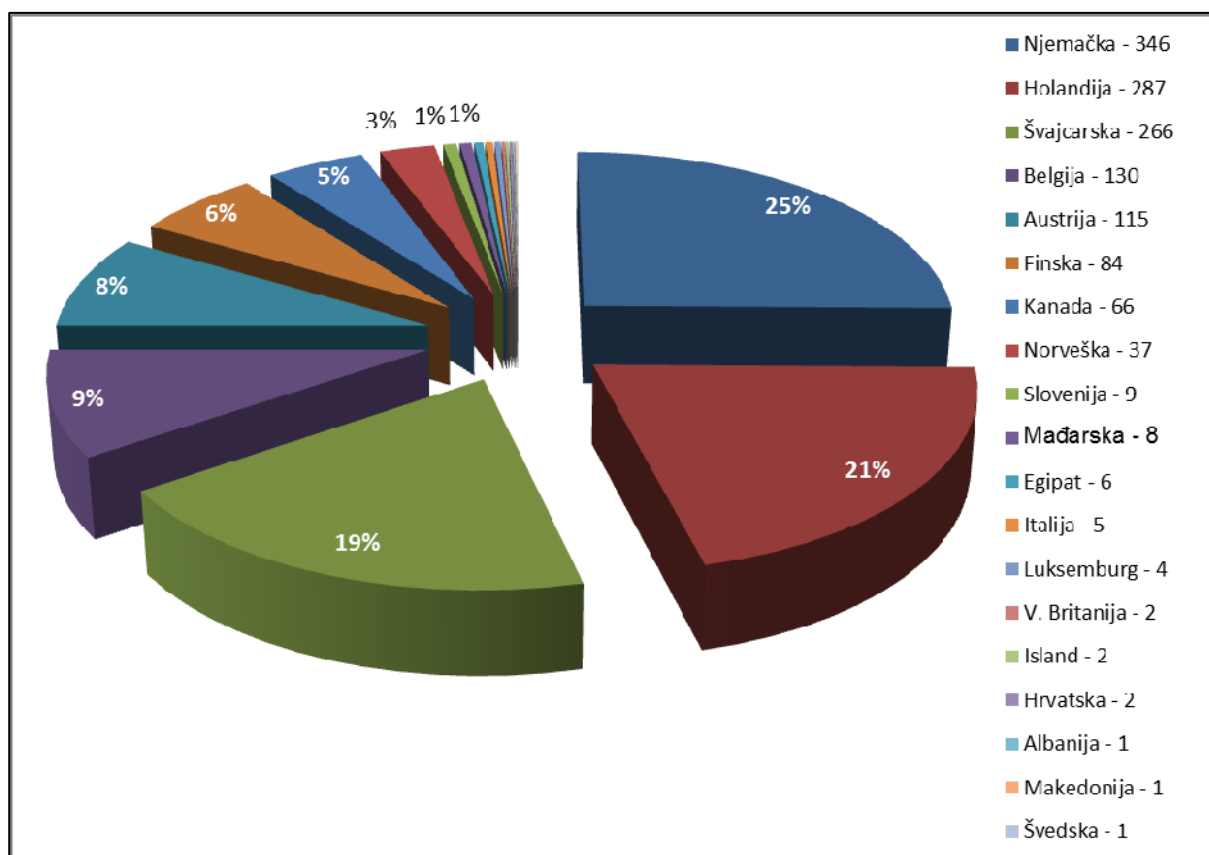
Po programima IOM-a u razdoblju od 2008. godine do 2017. godine dobrovoljno su se vratila 1.372 bosanskohercegovačka državljana u Bosnu i Hercegovinu, a prema prezentiranim podacima u razdoblju od 2008. do 2013. godine uočava se rastući trend bosanskohercegovačkih državljana koji se u Bosnu i Hercegovinu vraćaju na navedeni način, da bi u 2014. godini taj broj bio prepolovljen u odnosu na 2013. godinu. Također je uočen značajan porast broja vraćenih bosanskohercegovačkih državljana od 89% u 2015. godini u odnosu na prethodnu godinu, da bi u 2017. godini došlo do ponovno značajnog skoka za 156% i iznosio je 379 bosanskohercegovačkih državljana.

Tablica 19. Broj državljana BiH koji su se dobrovoljno vratili uz pomoć IOM-a

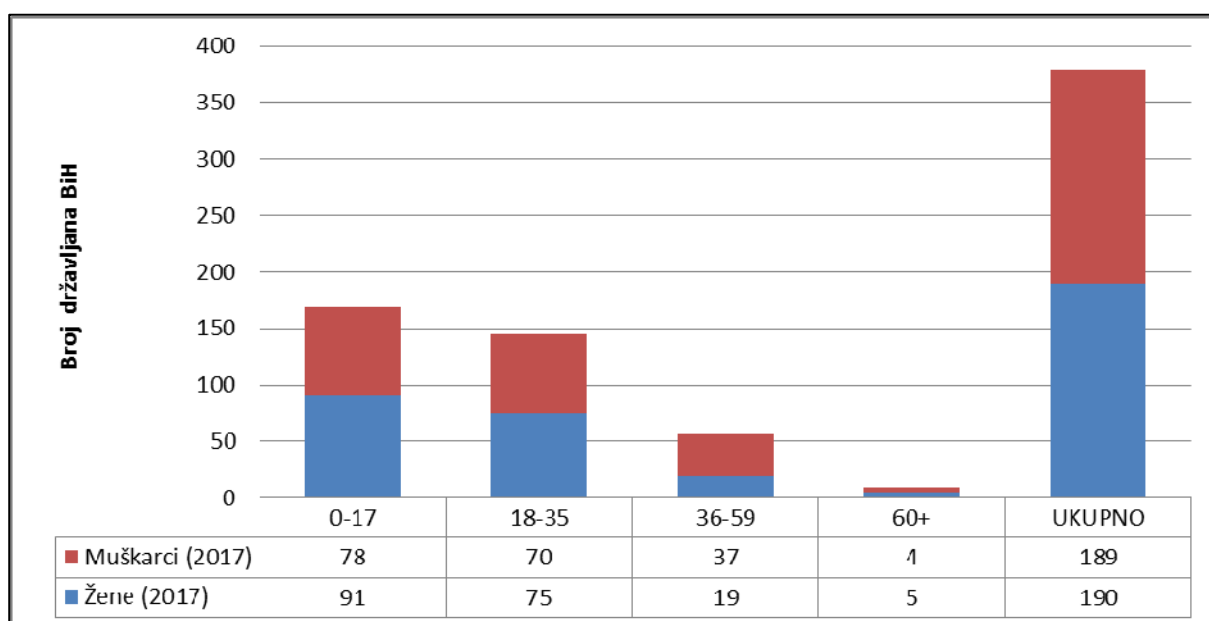
Red. br.	DRŽAVA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ukupno
1.	Njemačka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	346	346
2.	Nizozemska	-	-	-	-	16	61	25	59	114	12	287
3.	Švicarska	7	56	76	33	28	34	7	11	10	4	266
4.	Belgija	-	5	2	20	5	41	29	13	5	10	130
5.	Austrija	-	-	-	-	1	13	-	101	-	-	115
6.	Finska	-	8	4	4	19	25	5	1	16	2	84
7.	Kanada	-	-	-	-	18	24	24	-	-	-	66
8.	Norveška	4	1	1	7	-	7	5	10	1	1	37
9.	Slovenija	-	-	-	-	-	1	5	1	-	2	9
10.	Mađarska	-	-	3	1	1	-	1	-	-	2	8
11.	Egipat	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6
12.	Italija	1	-	-	-	-	3	1	-	-	-	5
13.	Luksemburg	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	4
14.	V. Britanija	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2
15.	Island	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
16.	Hrvatska	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
17.	Albanija	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
18.	Makedonija	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
19.	Švedska	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	Ukupno	16	73	87	71	88	209	104	197	148	379	1.372

Analizirajući podatke po zemljama iz kojih su se državljanima BiH dobrovoljno vratili u Bosnu i Hercegovinu uz pomoć IOM-a, u razdoblju od 2008. do 2017. godine, uočava se da je najveći broj vraćanja realiziran iz Njemačke (25%), Nizozemske (po 21%), Švicarske (19%), a zatim Belgije (9%), Austrije (8%), Finske (6%), Kanade (5%), Norveške (3%), dok je navedeno vraćanje iz svih ostalih zemalja iznosilo 4%. Najveće vraćanje državljanima BiH u 2017. godini je bilo iz Njemačke (91%).

Grafički prikaz broja dobrovoljno vraćenih državljana BiH od 2008. do 2017. godine po zemljama iz kojih su se vratili



Grafički prikaz broja bosanskohercegovačkih državljana koji su se vratili u BiH uz asistenciju IOM-a u 2017. godini prema dobi i spolu



U 2017. godini 379 bosanskohercegovačkih državljana se dobrovoljno vratilo u BiH, od toga 189 osoba muškog spola i 190 osoba ženskog spola. Najveći broj korisnika ovog programa bio je u dobi manjoj od 35 godina starosti (83%).

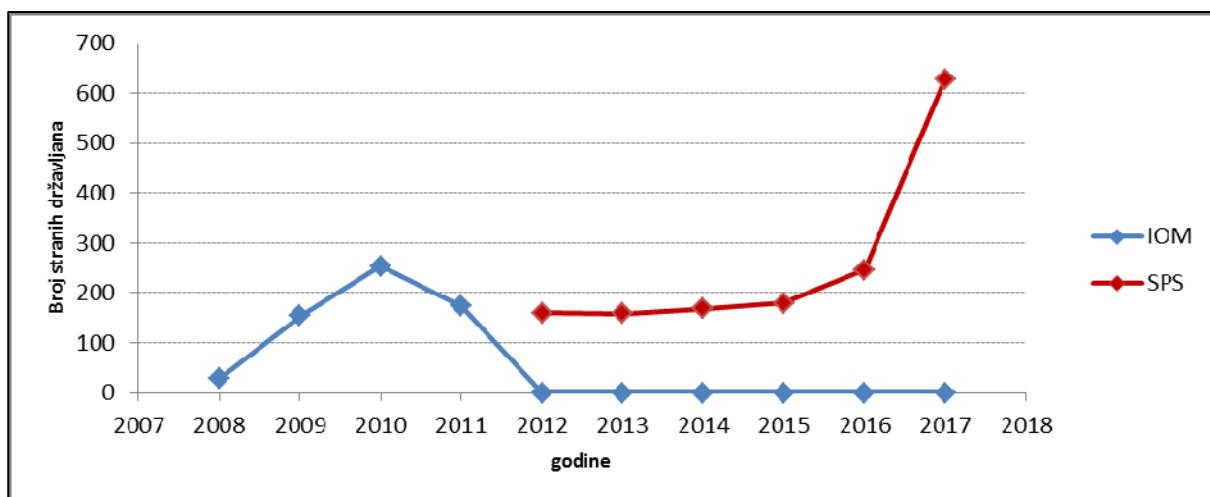
5.2. Dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u zemlje podrijetla uz pomoć IOM-a i Službe za poslove sa strancima (SPS)

Zakonodavstvo u oblasti imigracija i azila u svim upravnim postupcima kada se rješavaju statusna pitanja stranaca u BiH, u slučajevima kad stranac treba napustiti BiH, ostavlja rok za dobrovoljno izvršenje rješenja. U slučajevima kad stranac želi dobrovoljno napustiti BiH, ali nema sredstava za vraćanje, može koristiti pomoć IOM-a i realizirati svoje vraćanje po programu „Pomoć pri dobrovoljnom vraćanju neregularnih migranata“ (u daljnjem tekstu - AVR) koji implementira IOM.

Tablica 20. Ukupan broj stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	UKUPNO
IOM	28	153	254	173	-	-	-	-	-	-	608
SPS	-	-	-	-	160	159	169	179	246	628	1.541

Grafički prikaz broja stranaca koji su se vratili iz BiH uz asistenciju IOM-a i SPS-a od 2008. do 2017. godine



Po programima IOM-a u razdoblju od 2008. godine do 2017. godine dobrovoljno je vraćeno 608 stranih državljana iz BiH u zemlje podrijetla. Prema prezentiranim podacima ovaj vid vraćanja svoj maksimum je imao u 2010. godini kada su vraćena 254 stranca iz BiH. U promatranom razdoblju značajan pad ovog vida dobrovoljnog vraćanja je uočen u 2008. godini što je posljedica nedostatka finansijskih sredstava za AVR program. U 2009. i 2010.

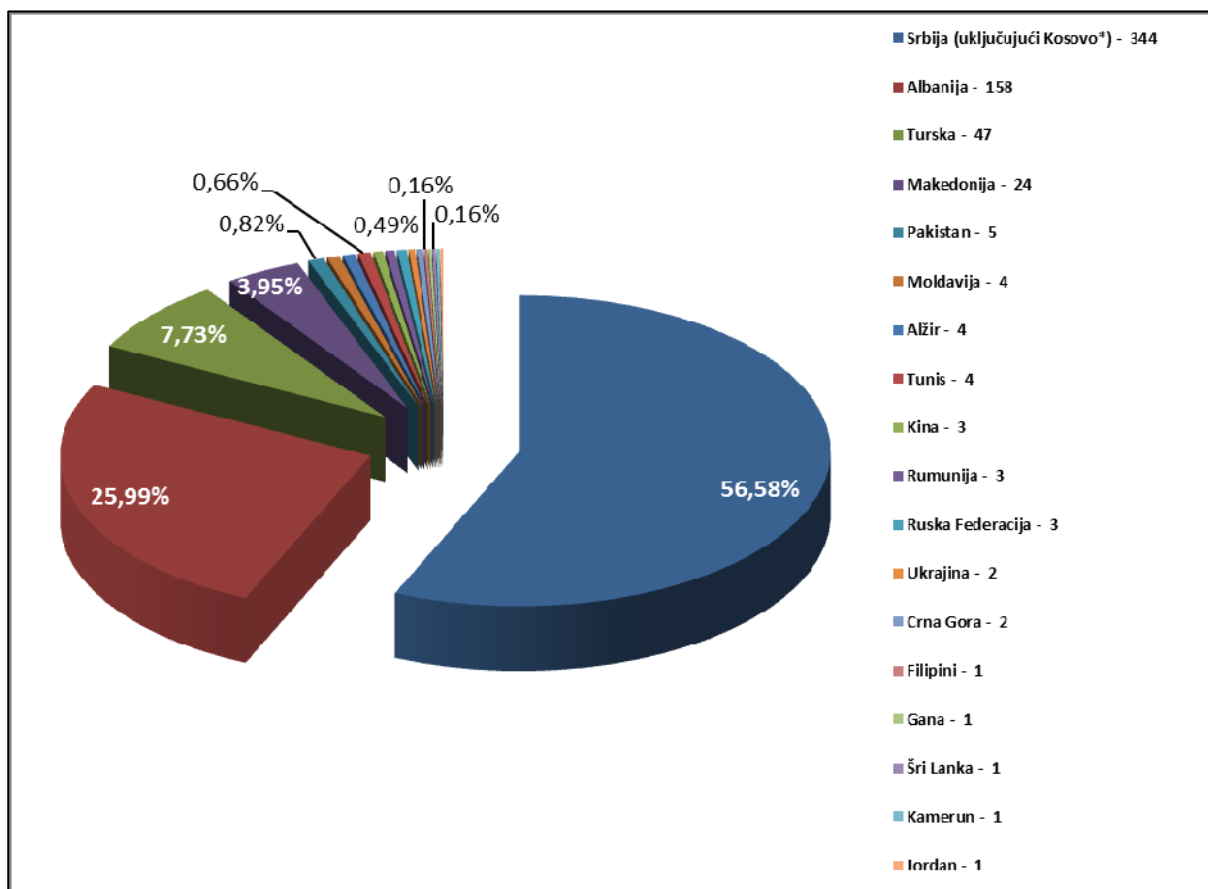
godini došlo je do ponovnog porasta broja korisnika AVR programa, s tim da je u 2011. godini uočen pad od nekih 32%. Zbog nedostatka finansijskih sredstava IOM u posljednjih šest godina nije organizirao nijedno dobrovoljno vraćanje iz BiH putem AVR programa.

Kad se analizira kontinuitet vraćanja u organizaciji IOM-a uočava se po godinama stalno vraćanje državljana Srbije (uključujući Kosovo*), Albanije, Turske i Makedonije.

Tablica 21. Vraćanje stranaca iz BiH po AVR programu po godinama i državama vraćanja uz asistenciju IOM-a

R.Br.	DRŽAVA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ukupno
1.	Srbija (uključujući Kosovo*)	9	68	132	135	-	-	-	-	-	-	344
2.	Albanija	18	52	84	4	-	-	-	-	-	-	158
3.	Turska	-	10	14	23	-	-	-	-	-	-	47
4.	Makedonija	1	12	11	-	-	-	-	-	-	-	24
5.	Pakistan	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	5
6.	Moldavija	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	4
7.	Alžir	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	4
8.	Tunis	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	4
9.	Kina	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	3
10.	Rumunjska	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3
11.	Ruska Federacija	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	3
12.	Ukrajina	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
13.	Crna Gora	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
14.	Filipini	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
15.	Gana	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
16.	Šri Lanka	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
17.	Kamerun	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
18.	Jordan	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
	Ukupno	28	153	254	173	0	0	0	0	0	0	608

Grafički prikaz broja vraćenih stranaca iz BiH od 2008. do 2017. godine po zemljama u koje su vraćeni uz asistenciju IOM-a



Uz činjenicu da u posljednjih šest godina nije bilo AVR programa za vraćanje stranaca iz BiH uz pomoć IOM-a, važno je naglasiti da je Služba za poslove sa strancima organizirala dobrovoljno vraćanje. Od 2012. godine Služba za poslove sa strancima organizira i izvršava samostalno dobrovoljno vraćanje stranaca kroz implementaciju projekta „Prevenција ilegalnih migracija u BiH i regiji i dobrovoljno vraćanje ilegalnih migranata“, financiranog od strane Vlade Švicarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švicarske agencije za razvoj i suradnju (SDC). U organizaciji Službe za poslove sa strancima od 2012. do 2017. godine je vraćen ukupno 1.541 stranac.

U 2017. godini Služba za poslove sa strancima je organizirala vraćanje ukupno 628 stranaca što je za 155,28% više nego u 2016. godini. Od navedenih 628 stranaca, 361 stranac je vraćen kroz projekt financiran od strane Vlade Švicarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švicarske agencije za razvoj i suradnju (SDC), dok je 267 stranaca vraćeno uz samostalnu asistenciju Službe za poslove sa strancima. Glavni razlog za izlazak iz Bosne i Hercegovine je donošenje rješenja o protjerivanju.

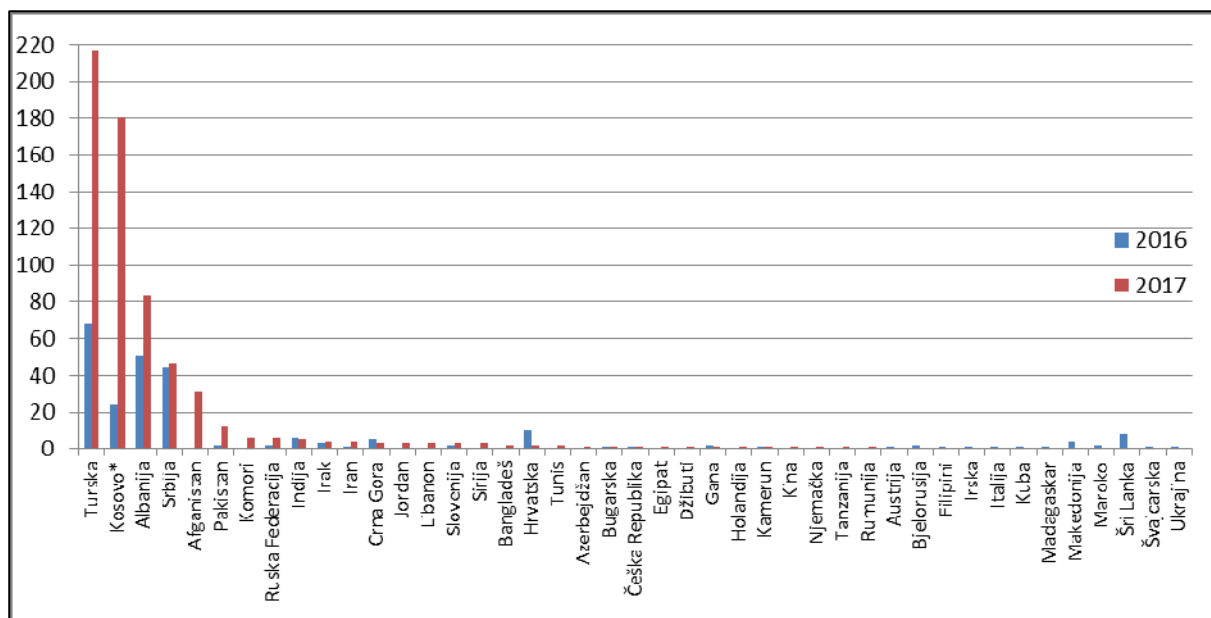
U 2016. godini Služba za poslove sa strancima je organizirala i izvršila samostalno dobrovoljno vraćanje 246 osoba.

Tablica 22. Broj dobrovoljnih vraćanja stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2016. i 2017. godini razvrstan po državama

R.br.	Država	2016	2017
1.	Turska	68	217
2.	Kosovo*	24	181
3.	Albanija	50	83
4.	Srbija	44	46
5.	Afganistan	-	31
6.	Pakistan	2	12
7.	Komori	-	6
8.	Ruska Federacija	2	6
9.	Indija	6	5
10.	Irak	3	4
11.	Iran	1	4
12.	Crna Gora	5	3
13.	Jordan	-	3
14.	Libanon	-	3
15.	Slovenija	2	3
16.	Sirija	-	3
17.	Bangladeš	-	2
18.	Hrvatska	10	2
19.	Tunis	-	2
20.	Azerbajdžan	-	1
21.	Bugarska	1	1
22.	Češka Republika	1	1

R.br.	Država	2016	2017
23.	Egipat	-	1
24.	Džibuti	-	1
25.	Gana	2	1
26.	Nizozemska	-	1
27.	Kamerun	1	1
28.	Kina	-	1
29.	Njemačka	-	1
30.	Tanzanija	-	1
31.	Rumunjska	-	1
32.	Austrija	1	-
33.	Bjelorusija	2	-
34.	Filipini	1	-
35.	Irska	1	-
36.	Italija	1	-
37.	Kuba	1	-
38.	Madagaskar	1	-
39.	Makedonija	4	-
40.	Maroko	2	-
41.	Šri Lanka	8	-
42.	Švicarska	1	-
43.	Ukrajina	1	-
	Ukupno	246	628

Grafički prikaz broja dobrovoljnih vraćanja stranaca iz BiH u organizaciji Službe za poslove sa strancima u 2016. i 2017. godini



5.3. Vraćanje po sporazumima o readmisiji

Sporazumi o readmisiji su sporazumi koji olakšavaju i ubrzavaju vraćanje državljana ugovornih strana koji borave bez dozvola boravka u drugoj ugovornoj strani, kao i državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorija jedne ugovorne strane izravno otišle na teritorij druge ugovorne strane.

Realizacija sporazuma o readmisiji u dijelu prihvaćanja državljana BiH, odnosno provjere identiteta i državljanstva vrši se preko Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, a u dijelu prihvaćanja državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva, kao i vraćanje iz BiH, realizaciju provodi Služba za poslove sa strancima.

5.3.1. Prihvaćanje i predaja po sporazumima o readmisiji

Po svim sporazumima o readmisiji posredstvom Ministarstva sigurnosti – Sektora za imigraciju, koji je nadležan za realizaciju sporazuma u dijelu prihvaćanja državljana BiH, u 2017. godini obrađeno je prihvaćanje za 1.249 osoba. Nakon provjere identiteta i državljanstva BiH ili postupanja sukladno članku 6. Sporazuma između BiH i Europske zajednice o readmisiji osoba koje borave bez dozvole, prihvaćanje je odobreno za 994 osobe koje su bile državljani BiH što čini smanjenje od 37,44% u odnosu na 2016. godinu kada je odobreno prihvaćanje za 1.589 osoba. Od odobrenih zahtjeva za 994 osobe, 582 osobe se odnose na redovite zahtjeve za readmisiju, a 412 osoba se odnosi na readmisiju sukladno članku 6. Sporazuma između BiH i Europske zajednice o readmisiji osoba koje borave bez dozvole. Također je za 255 osoba odbijeno prihvaćanje jer iste nisu bili državljani BiH. Najveći broj prihvaćanja državljana BiH u 2017. godini je realiziran iz SR Njemačke (74,45%).

Tablica 23. Prihvaćanje državljana BiH u 2016. i 2017. godini po osnovi zahtjeva za readmisiju

R.br.	Država	2016	2017
1.	Njemačka	1.245	740
2.	Francuska	83	60
3.	Švedska	96	56
4.	Austrija	50	44
5.	Švicarska	42	23
6.	Belgija	20	23
7.	Nizozemska	15	13
8.	Hrvatska	9	12
9.	Crna Gora	14	9
10.	Slovenija	4	6
11.	Srbija	4	3
12.	Italija	2	1
13.	Velika Britanija	1	1
14.	Ruska Federacija	-	1
15.	Bugarska	-	1
16.	Moldavija	-	1
17.	Mađarska	1	-
18.	Španjolska	1	-
19.	Češka Republika	1	-
20.	Luksemburg	1	-
	Ukupno	1.589	994

Prezentirani podaci pokazuju da je po osnovi sporazuma o readmisiji u kojima je provjeru identiteta i državljanstva BiH vršio Sektor za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH ili postupao sukladno članku 6. Sporazuma između BiH i Europske zajednice o readmisiji osoba koje borave bez dozvole, odobreno prihvaćanje za 994 državljana BiH. Također je u Analizi rada Granične policije BiH za 2017. godinu¹² evidentirano da je tijekom 2017. godine vraćeno 1.485 državljana BiH iz zemalja s kojima BiH ima potpisane sporazume o readmisiji.

¹² Granična policija BiH. „Analiza rada Granične policije BiH za 2017. godinu“ Sarajevo, siječanj 2018. godine, str. 21.

Usporednom analizom podataka iz raspoloživih izvora je evidentno da je 491 osoba izravno vraćena Graničnoj policiji BiH bez prethodne najave Sektoru za imigraciju Ministarstva sigurnosti BiH.

Prema godišnjem izvješću Službe za poslove sa strancima po osnovi sporazuma o readmisiji u 2017. godini ukupno su prihvaćena 324 stranca i to: 311 stranaca po osnovi Sporazuma između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Hrvatske o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit i 13 stranaca po osnovi Sporazuma između Vijeća ministara BiH i EU o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit.¹³

Što se tiče predaje osoba u 2017. godini, prema podacima Službe za poslove sa strancima, po osnovi sporazuma o readmisiji, ukupno je predato 358 stranaca, od čega je 181 stranac predat po osnovi Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Srbije o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak i boravak nezakonit, 174 stranca po osnovi Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Crne Gore o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak ili boravak nezakonit, 2 stranca po osnovi Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vijeća ministara BiH o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak ili boravak nezakonit i 1 stranac po osnovi Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Slovenije o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak ili boravak nezakonit.¹⁴ Po sporazumima o readmisiji, od ukupno 358 predatih stranaca, 40 stranaca je vraćeno kroz implementaciju projekta „Prevenција ilegalnih migracija u BiH i regiji i dobrovoljno vraćanje ilegalnih migranata“, financiranog od strane Vlade Švicarske Konfederacije i Vlade Lihtenštajna posredstvom Švicarske agencije za razvoj i suradnju (SDC).

5.3.2. Prihvaćanje po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom

Sporazum o readmisiji po kojem BiH kontinuirano prima najviše osoba je Sporazum s Republikom Hrvatskom, bilo da se radi o državljanima BiH koji borave bez dozvola boravka u Republici Hrvatskoj ili su „po istoj osnovi“ vraćeni iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku, kao i državljanima trećih zemalja ili osobama bez državljanstva koje su ilegalno sa teritorija Bosne i Hercegovine otišle u Republiku Hrvatsku.

Sporazum o readmisiji s Republikom Hrvatskom je jedan od parametara koji se koristi za praćenje ilegalnih migracija, prvenstveno u domenu prihvaćanja državljana trećih zemalja koji su preko teritorija BiH bilo na osnovi legalnog ili ilegalnog ulaska u BiH ilegalno izašli prema Republici Hrvatskoj, odnosno zemljama zapadne Europe. U cilju prezentiranja navedenog parametra, prema podacima Granične policije BiH i Službe za poslove sa strancima, prikazujemo prihvaćanje državljana trećih zemalja u BiH po navedenom sporazumu s Republikom Hrvatskom.

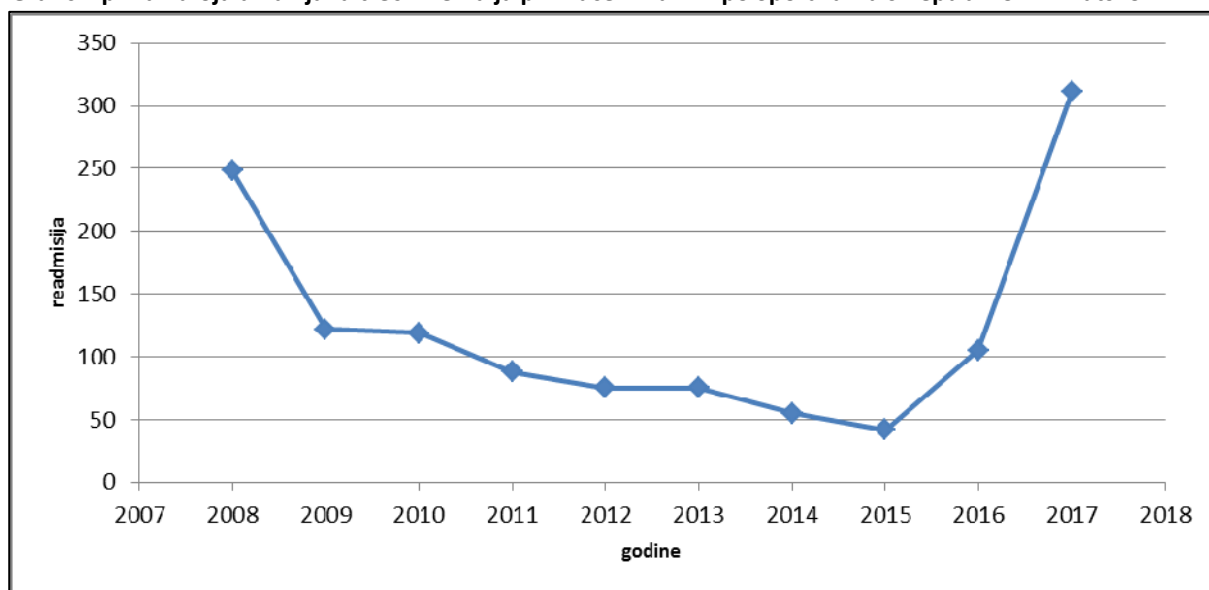
¹³ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvješće o radu Službe za poslove sa strancima za 2017. godinu“ Sarajevo, siječanj 2018. str. 26.

¹⁴ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvješće o radu Službe za poslove sa strancima za 2017. godinu“ Sarajevo, siječanj 2018. str. 29.

Tablica 24. Prihvaćanje državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Prihvaćanje osoba u BiH	248	122	119	88	75	75	55	42	105	311

Grafički prikaz broja državljana trećih zemalja prihvaćenih u BiH po Sporazumu s Republikom Hrvatskom



Analizirajući trend prihvaćanja državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom uočava se značajan pad u 2009. godini u odnosu na prethodnu godinu, da bi poslije tog razdoblja došlo do konstantnog opadajućeg trenda do 2015. godine. U 2016. i 2017. godini ovaj broj se značajno povećao što je vjerojatno posljedica migratornih kretanja u regiji.

Do 2015. godine za ovu vrstu podataka su korištena izvješća Granične policije BiH, dok je izvor podataka za posljednje dvije godine Služba za poslove sa strancima.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima broj prihvaćenih stranaca u 2016. godini je iznosio 112 stranaca, i to: po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom 105 stranaca, po Sporazumu o readmisiji s Crnom Gorom 4 stranca i 3 stranca po Sporazumu između BiH i Europske zajednice o readmisiji osoba koje borave bez dozvola.¹⁵

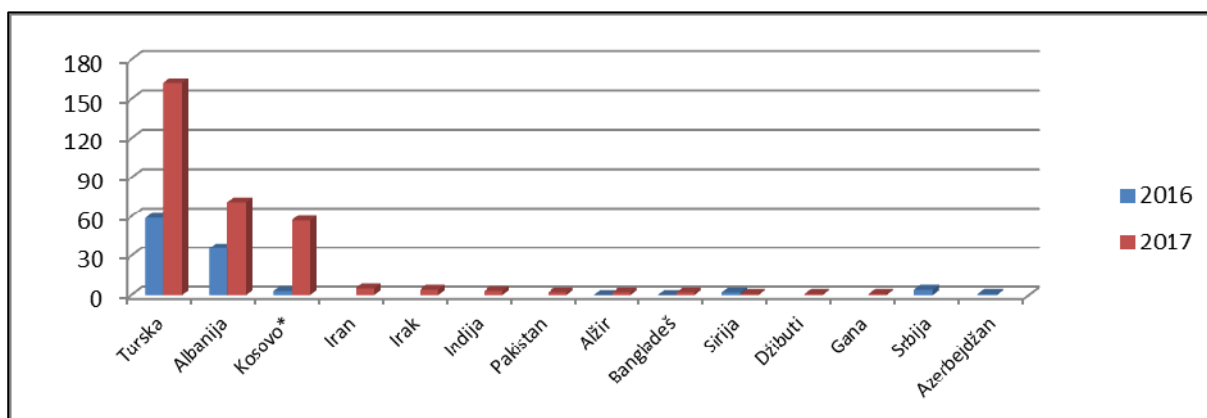
Što se tiče 2017. godine prema podacima Službe za poslove sa strancima broj prihvaćenih stranaca je iznosio 324 stranca, i to: po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom 311 stranaca i po Sporazumu o readmisiji sa SR Njemačkom 13 stranaca.

¹⁵ Služba za poslove sa strancima BiH. „Izvjješće o radu Službe za poslove sa strancima za 2016. godinu“ Sarajevo, siječanj 2017.

Tablica 25. Prihvaćanje državljana trećih zemalja po Sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom za 2016. i 2017. godinu

R.br.	Država	2016	2017	%
1.	Turska	59	162	174,58%
2.	Albanija	36	71	97,22%
3.	Kosovo*	3	57	1.800,00%
4.	Iran	-	5	-
5.	Irak	-	4	-
6.	Indija	-	3	-
7.	Pakistan	-	2	-
8.	Alžir	-	2	-
9.	Bangladeš	-	2	-
10.	Sirija	2	1	-50,00%
11.	Džibuti	-	1	-
12.	Gana	-	1	-
13.	Srbija	4	-	-100,00%
14.	Azerbajdžan	1	-	-100,00%
	Ukupno	105	311	196,19%

Grafički prikaz prihvaćanja državljana trećih zemalja u BiH po Sporazumu s R. Hrvatskom za 2016. i 2017. godinu



Analizom podataka uočava se u 2017. godini značajno povećanje prihvaćanja u BiH po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom državljana Kosova*, Turske i Albanije. Prikazani statistički podatci o prihvaćanju i predaji stranih državljana ukazuju da je BiH još uvijek tranzitno područje s teritorija Srbije i Crne Gore ka Republici Hrvatskoj.

5.4. Samostalno dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH

Samostalno dobrovoljno vraćanje stranaca iz BiH u proteklom razdoblju prezentiran posredstvom podataka koje vodi Služba za poslove sa strancima pod nazivom „stranci koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje“, u kojim su prikazani podatci o svim strancima kojima je Služba za poslove sa strancima rješenjem naložila napuštanje teritorija BiH i/ili ostavila rok za dobrovoljno napuštanje teritorija BiH i koji su se u ostavljenom roku za dobrovoljno napuštanje BiH vratili u zemlju podrijetla.

Prema podacima Službe za poslove sa strancima, broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje BiH u 2016. godini je iznosio 851 osobu, a u 2017. godini taj broj je iznosio 801 osobu, što je smanjenje za 5,87%.

Tablica 26. Broj stranih državljana koji su samostalno napustili BiH u roku ostavljenom za dobrovoljno napuštanje u 2016. i 2017. godini

R.br.	Država	2016	2017
1.	Srbija	219	243
2.	Turska	179	92
3.	Crna Gora	41	47
4.	Hrvatska	49	31
5.	Makedonija	20	29
6.	Kosovo*	24	26
7.	Saudijska Arabija	9	23
8.	SAD	15	22
9.	Albanija	7	20
10.	Rumunjska	3	20
11.	Austrija	14	17
12.	Kina	50	15
13.	Njemačka	15	14
14.	Alžir	-	13
15.	Poljska	1	12
16.	Afganistan	-	11
17.	Sirija	4	10
18.	Libija	28	9
19.	Slovenija	7	9
20.	Pakistan	4	8
21.	Velika Britanija	8	8
22.	Irak	1	7
23.	Italija	39	7
24.	Francuska	5	6
25.	Jordan	2	6
26.	Sudan	-	6
27.	Egipat	5	5
28.	Kuvajt	16	5
29.	Čad	-	5
30.	Malezija	-	5
31.	Bugarska	4	4
32.	Filipini	4	4
33.	Kuba	2	4
34.	Slovačka	4	4
35.	Mađarska	-	4
36.	Katar	1	3
37.	Španjolska	2	3
38.	UAE	4	3
39.	Indonezija	-	3
40.	Palestina	-	3
41.	Češka Republika	3	2
42.	Etiopija	1	2
43.	Grčka	1	2
44.	Indija	3	2
45.	Maroko	1	2
46.	Meksiko	1	2
47.	Ruska Federacija	5	2
48.	Švedska	1	2
49.	Brazil	1	1
50.	Danska	1	1
51.	Iran	1	1
52.	Kolumbija	16	1
53.	Švicarska	2	1
54.	Ukrajina	6	1
55.	Bangladeš	-	1
56.	Belgija	-	1
57.	Gruzija	-	1
58.	Honduras	-	1
59.	Izrael	-	1
60.	Koreja, Republika	-	1
61.	Moldavija	-	1
62.	Nigerija	-	1
63.	Norveška	-	1
64.	Oman	-	1
65.	Panama	-	1
66.	Venecuela	-	1
67.	Svazilend	-	1
68.	Australija	2	-
69.	Bahrein	2	-
70.	Bjelorusija	3	-
71.	Nizozemska	5	-
72.	Jemen	1	-
73.	Kanada	2	-
74.	Libanon	1	-
75.	Litva	2	-
76.	Madagaskar	1	-
77.	Portugal	1	-
78.	Tadžikistan	1	-
79.	Tanzanija	1	-
	Ukupno	851	801

Evidentno je povećanje broja vraćanja državljana Srbije i smanjenje broja vraćanja državljana Turske.

6. Međunarodna zaštita (azil)

Zahtjeve za azil u BiH, do 30.06.2004. godine, zaprimao je i rješavao UNHCR sukladno svom mandatu i procedurama UNHCR-a. Vođenje postupka po zahtjevu za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH preuzele su institucije BiH od 01.07.2004. godine. Zaprimanje zahtjeva za međunarodnu zaštitu (azil) u BiH provodi se sukladno zakonodavstvu i procedurama BiH.

Prema trenutno važećem Zakonu o azilu („Sl. Glasnik BiH“, broj 11/16 i 16/16) tijelo koje u prvom stupnju rješava po zahtjevima za azil je Ministarstvo sigurnosti BiH – Sektor za azil. Tijelo koje rješava po tužbama izjavljenim na prvostupanjska rješenja, u ovom postupku, je Sud BiH. Stranci su, prema Zakonu o azilu, zaštićeni načelom zabrane vraćanja **„non-refoulement“** od vraćanja u zemlju gdje postoji stvarni rizik da će biti podvrgnuti smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju. U postupku po zahtjevima azil se, prije svega, ispituje utemeljenost razloga za dodjelu **izbjegličkog statusa** u BiH podnositelju zahtjeva za koga postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se vraćanjem u zemlju podrijetla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od smrtne kazne ili pogubljenja, mučenja, nehumanog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja zbog rase, vjere, nacije, političkog mišljenja ili pripadnosti određenoj društvenoj skupini. Dalje se, u postupku po zahtjevu za azil u BiH, posebna pozornost poklanja ispitivanju postojanja razloga za poštivanje načela zabrane vraćanja „non-refoulement“ u kontekstu dodjele dopunske zaštite, **supsidijarne zaštite**. Uvjete za dodjelu supsidijarne zaštite strancu ispituje Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, u postupku azila, nakon što utvrdi da stranac ne ispunjava uvjete za dodjelu izbjegličkog statusa. S tim u vezi, supsidijarna zaštita odobrava se strancu koji ne ispunjava uvjete za odobrenje statusa izbjeglice ako postoje ozbiljni razlozi za vjerovanje da će se vraćanjem u zemlju podrijetla ili zemlju uobičajenog mjesta boravka suočiti sa stvarnim rizikom od teške povrede ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ukoliko strancu nije odobren izbjeglički status ni supsidijarna zaštita zbog primjene klauzula isključenja, ali se u postupku azila utvrdi da postoji ozbiljan rizik da će vraćanjem ili prisilnim udaljenjem u drugu zemlju biti podvrgnut smrtnoj kazni ili pogubljenju, mučenju ili drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, strancu se dozvoljava **ostanak u BiH** sukladno Zakonu o strancima, kojim se regulira oblast kretanja i boravka stranaca.

Odluke po zahtjevu za azil koje donosi Ministarstvo sigurnosti - Sektor za azil, kao prvostupanjsko tijelo, mogu biti:

- a) usvaja se zahtjev i priznaje status izbjeglice;
- b) usvaja se zahtjev i priznaje status supsidijarne zaštite;
- c) odbija se zahtjev i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH;
- d) odbija se zahtjev i utvrđuje da ne može biti udaljen iz BiH iz razloga propisanih načelom zabrane vraćanja iz članka 6. (2) Zakona o azilu;
- e) postupak po zahtjevu za azil se obustavlja i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH; ili

f) odbacuje se zahtjev za azil i određuje rok za dobrovoljno napuštanje BiH.

U cilju definiranja trenda u oblasti azila prezentiramo podatke o podnešenim zahtjevima za azil u razdoblju od 2008. godine do 2017. godine. U promatranom razdoblju zahtjevi za azil u BiH podnošeni su Ministarstvu sigurnosti – Sektoru za azil.

Nadležna tijela BiH su od 01.01.2008. godine do 31.12.2017. godine zaprimili 763 zahtjeva za azil. Po osnovi 763 zahtjeva, azil u BiH je zatražilo 980 osoba. U navedenom razdoblju nadležno tijelo BiH (Ministarstvo sigurnosti BiH - Sektor za azil) odobrilo je izbjeglički status za 9 osoba, a za 85 osoba je odobrena supsidijarna zaštita.

U 2016. i 2017. godini nije bilo preseljenja u treće zemlje od strane UNHCR-a dok je u 2015. godini UNHCR organizirao preseljenja u treće zemlje, tako da je ukupno 11 osoba preseljeno u Kanadu (10 osoba pod supsidijarnom zaštitom koje su posjedovale kartone supsidijarne zaštite Ministarstva sigurnosti BiH i 1 mandatna izbjeglica).¹⁶

Tablica 27. Broj osoba koje su zatražile azil u BiH od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Broj osoba	95	71	64	46	53	100	45	46	79	381

Tablica 27a. Broj osoba kojima je priznat izbjeglički status u BiH od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ukupno
Broj osoba	1	1	-	-	-	2	5	-	-	-	9

U promatranom razdoblju, od ukupnog broja priznatih izbjeglica, 4 osobe su iz Sirijske Arapske Republike i po jedna osoba iz Crne Gore, Šri Lanke, Kameruna, Palestine i Mijanmara.

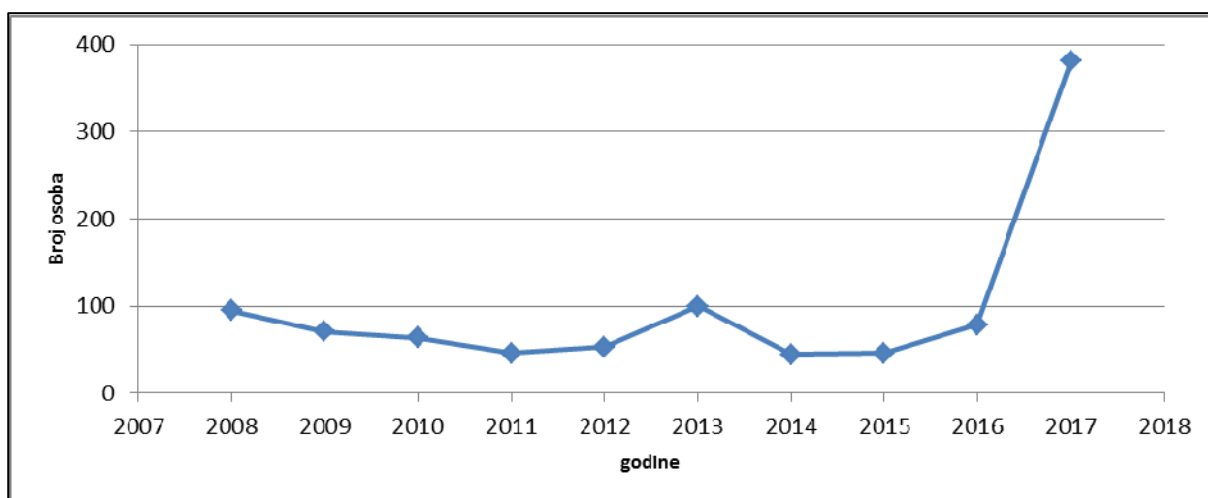
Tablica 27b. Broj osoba kojima je priznata supsidijarna zaštita u BiH od 2008. do 2017. godine

Godine	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Ukupno
Broj osoba	-	1	4	-	25	28	8	5	6	8	85

U promatranom razdoblju, od ukupnog broja osoba s priznatom supsidijarnom zaštitom, 62 osobe su iz Sirijske Arapske Republike, 6 iz Iraka, po 5 iz Srbije i Turske, 3 iz Eritreje, te po jedna iz Egipta, Palestine, Pakistana i Somalije.

¹⁶ UNHCR Godišnje izvješće - 2015

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH od 2008. do 2017. godine



Analizom grafičkog prikaza može se vidjeti da od 2008. do 2012. godine dolazi do blagog opadanja broja osoba koje su zatražile azil u BiH.

Dalje, u 2013. godini dolazi do povećanja broja zahtjeva za azil u BiH u odnosu na 2012. godinu (s 40 zahtjeva na 73 zahtjeva), dok je broj osoba koje su zatražile azil, u istom razdoblju, povećan za 88,68% (100 osoba u 2013. godini u odnosu na 53 osobe u 2012. godini). Povećanje broja tražitelja azila u BiH, u ovom razdoblju, posljedica je priljeva državljana Sirijske Arapske Republike zbog ratnih dešavanja u tom području.

U 2014. godini dolazi do ponovnog smanjenja broja tražitelja azila za 55%, da bi se taj broj zadržao skoro na istoj razini u 2015. godini, dok je u 2017. godini došlo do naglog povećanja broja tražiteja azila za 382% gdje se evidentira najveći broj iz Alžira, Pakistana, Sirijske Arapske Republike i Afganistana.

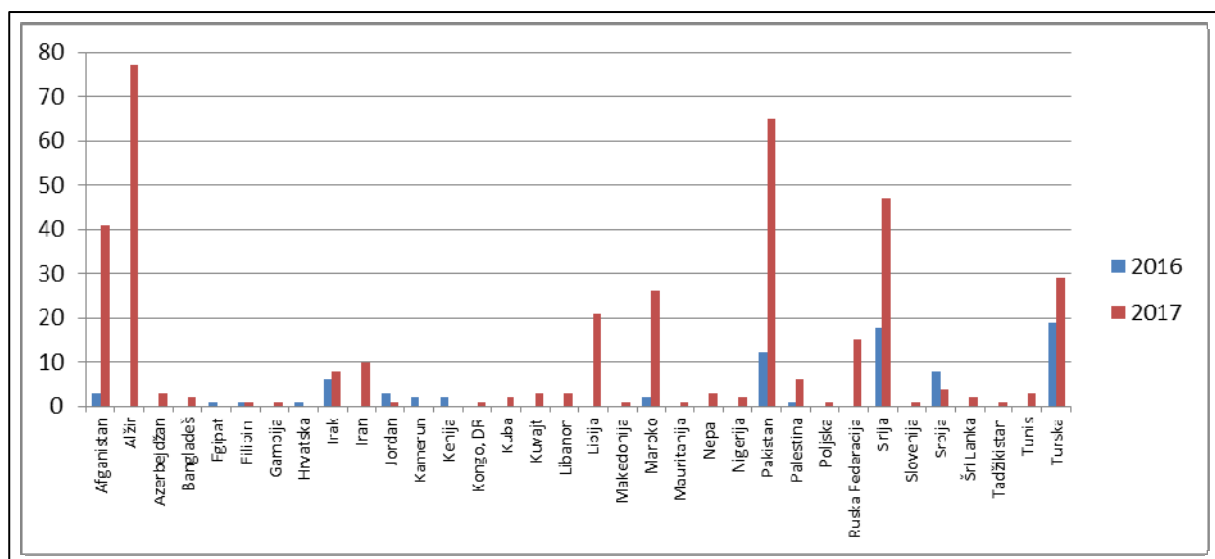
U cilju analize aktualne situacije u oblasti azila prezentiramo podatke koji se odnose na podnesene zahtjeve za azil i broj osoba obuhvaćenih tim zahtjevima u 2016. i 2017. godini.

Tablica 28. Broj zahtjeva (osoba) koje su podnijele zahtjev za azil u BiH u 2016. i 2017. godini

AZIL		2016		2017		%	
R.Br.	Država	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba
1.	Afganistan	3	3	37	41	1.133%	1.266%
2.	Alžir	-	-	77	77	-	-
3.	Azerbajdžan	-	-	3	3	-	-
4.	Bangladeš	-	-	2	2	-	-
5.	Egipat	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
6.	Filipini	1	1	1	1	0,00%	0,00%
7.	Gambija	-	-	1	1	-	-
8.	Hrvatska	1	1	-	-	-100,00%	-100,00%
9.	Irak	4	6	8	8	100,00%	33,33%
10.	Iran	-	-	9	10	-	-

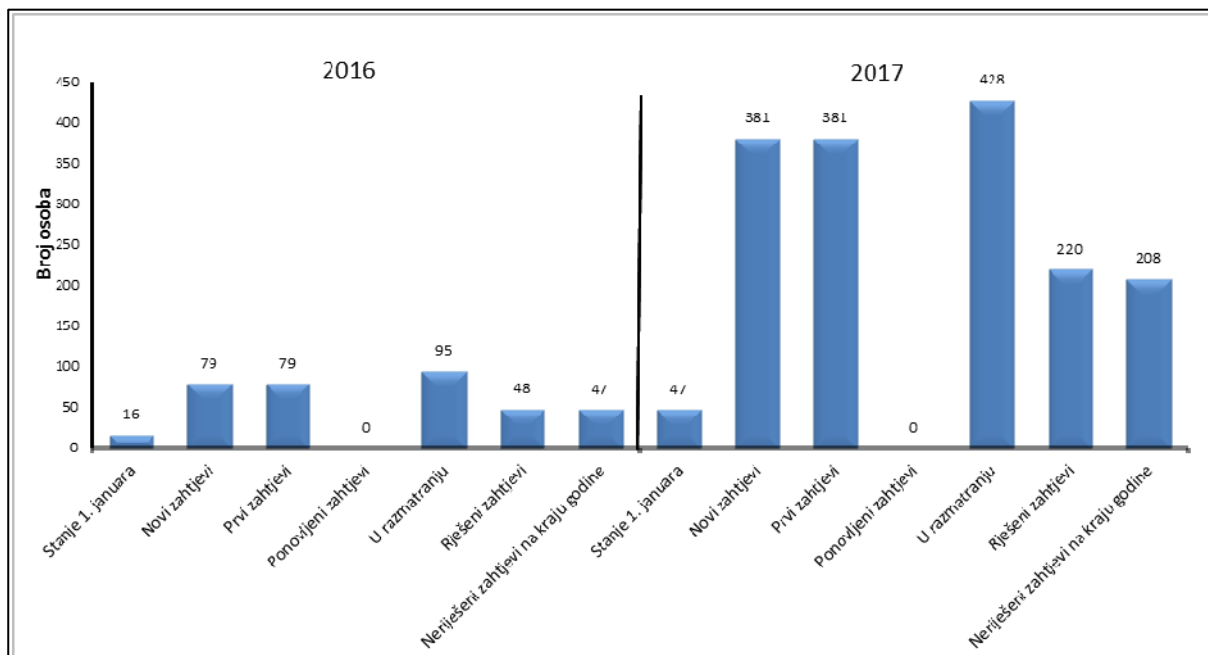
11.	Jordan	2	3	1	1	-50,00%	-66,67%
12.	Kamerun	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
13.	Kenija	2	2	-	-	-100,00%	-100,00%
14.	Kongo, DR	-	-	1	1	-	-
15.	Kuba	-	-	2	2	-	-
16.	Kuvajt	-	-	1	3	-	-
17.	Libanon	-	-	3	3	-	-
18.	Libija	-	-	21	21	-	-
19.	Makedonija	-	-	1	1	-	-
20.	Maroko	2	2	26	26	1.200%	1.200%
21.	Mauritanija	-	-	1	1	-	-
22.	Nepal	-	-	3	3	-	-
23.	Nigerija	-	-	1	2	-	-
24.	Pakistan	11	12	65	65	490,91%	441,67%
25.	Palestina	1	1	6	6	500,00%	500,00%
26.	Poljska	-	-	1	1	-	-
27.	Ruska Federacija	-	-	7	15	-	-
28.	Sirijska Arapska Republika	17	18	31	47	82,35%	161,11%
29.	Slovenija	-	-	1	1	-	-
30.	Srbija	6	8	4	4	-33,33%	-50,00%
31.	Šri Lanka	-	-	2	2	-	-
32.	Tadžikistan	-	-	1	1	-	-
33.	Tunis	-	-	3	3	-	-
34.	Turska	13	19	20	29	53,85%	52,63%
	Ukupno	66	79	340	381	415,15%	382,28%

Grafički prikaz broja osoba koje su zatražile azil u BiH u 2016. i 2017. godini



Najveći broj tražitelja azila u BiH, u 2017. godini, bili su iz Alžira (77 zahtjeva za 77 osoba), Pakistana (65 zahtjeva za 65 osoba), zatim slijede državljani Sirijske Arapske Republike (31 zahtjev za 47 osoba) i Afganistana (37 zahtjeva za 41 osobu).

U 2015. i 2016. godini nije bilo zahtjeva za azil podnešenih od strane maloljetnih osoba bez pratnje, dok su u 2017. godini podnesena 2 zahtjeva za 2 osobe za azil iz Afganistana koji se odnose na kategoriju maloljetnika bez pratnje.



U 2016. godini donesena je ukupno 41 odluka od kojih je kod 5 zahtjeva za 7 osoba zahtjev za azil povučen, dok je u 2017. godini od 187 donešenih odluka, kod 13 zahtjeva za 13 osoba zahtjev povučen.

U cilju preciznog definiranja aktualnog stanja u oblasti azila prezentiramo, uz kratku analizu, usporedne podatke o podnesenim zahtjevima i donesenim odlukama u 2016. i 2017. godini iskazane u broju osoba koje su obuhvaćene zahtjevima.

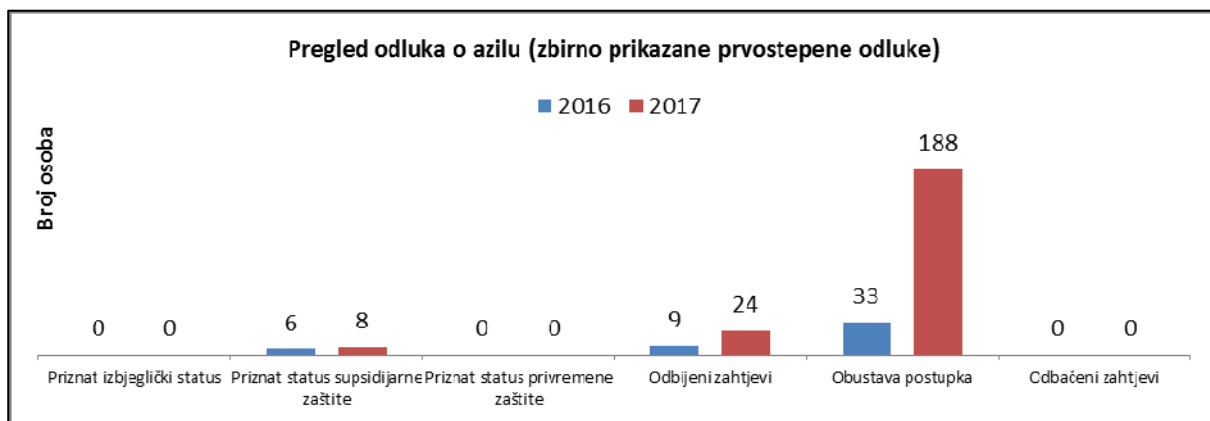
Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil u 2016. godini podneseno je ukupno 66 zahtjeva za azil u BiH za 79 osoba. Iste godine, u razmatranju je bilo 79 zahtjeva za 95 osoba uzimajući u obzir i predmete koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina (preneseno 13 zahtjeva za 16 osoba). Tijekom 2016. godine priznat je status supsidijarne zaštite za 6 osoba (6 zahtjeva), odbijeno je 8 zahtjeva za 9 osoba, te je postupak obustavljen u 27 zahtjeva za 33 osobe. Na kraju 2016. godine ostalo je 38 neriješenih zahtjeva za 47 osoba.

Što se tiče samih razloga za odbijanje zahtjeva za azil (8 zahtjeva za 9 osoba), u 2016. godini, zahtjevi za azil odbijani su prije svega zbog neutemeljenosti po članku 44. (1) a u vezi s člankom 19. i 22. Zakona o azilu po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite.

U 2016. godini obustavljeni su postupci kod 27 zahtjeva za 33 osobe iz sljedećih razloga: ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi (22 zahtjeva za 26 osoba) i razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (5 zahtjeva za 7 osoba).

Ukupno gledajući sve zahtjeve u 2016. godini, kako one koji su zaprimljeni u toj godini tako i one koji su preneseni iz prethodnih godina, njihovom analizom može se reći da je najviše zahtjeva za azil bilo od strane državljana Sirijske Arapske Republike (21% od ukupnog broja tražitelja azila, što je posljedica nepromijenjenih ratnih okolnosti u toj zemlji) i Turske (20% od ukupnog broja tražitelja azila). Zatim slijede državljani Pakistana (13% od ukupnog broja tražitelja azila), te Iraka i Srbije (po 8,5% od ukupnog broja tražitelja azila). Prikaz spolne i starosne strukture ukupnog broja osoba (95 osoba) koje su tražile azil u BiH u 2016. godini izgledao bi ovako: 23 žene (24%) i 72 muškarca (76%). Dobna struktura ovih osoba pokazuje da je najzastupljenija dobna skupina od 18 do 35 godina (55 osoba ili 58%), zatim dobna skupina od 36 do 59 godina (23 osobe ili 24%), dobna skupina od 0 do 17 godina (15 osoba ili 16%) i na kraju dobna skupina preko 60 godina (2 osobe ili 2%).

Prema podacima Ministarstva sigurnosti - Sektora za azil, u 2017. godini, ukupno je podneseno 340 zahtjeva za azil u BiH za 381 osobu. Međutim, uz zahtjeve koji su ostali neriješeni iz prethodnih godina (38 zahtjeva za 47 osoba) vidi se da je Sektor za azil u 2017. godini imao za razmatranje ukupno 378 zahtjeva za 428 osoba. Sektor za azil tijekom prošle godine priznao je status supsidijarne zaštite u 8 zahtjeva za 8 osoba, odbio je 21 zahtjev za 24 osobe, dok je postupak obustavljen u 158 zahtjeva za 188 osoba. Nijedan zahtjev nije odbačen tako da je na kraju 2017. godine ostao neriješen 191 zahtjev za 208 osoba.



Temeljni razlog za odbijanje zahtjeva za azil (20 zahtjeva za 23 osobe) je neutemeljenost po članku 44. (1) a u vezi sa čl. 19. i 22. Zakona o azilu, po kome se zahtjev ne zasniva na razlozima koji predstavljaju osnovu za priznavanje izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite, te razlozi isključenja prema čl. 21. i 23. Zakona o azilu (1 zahtjev za 1 osobu).

U 2017. godini obustavljeni su postupci kod 158 zahtjeva za 188 osoba iz sljedećih razloga: ne boravi na posljednjoj prijavljenoj adresi (141 zahtjev za 171 osobu), razlozi propisani Zakonom o upravnom postupku (13 zahtjeva za 13 osoba), tražitelj tijekom postupka ne surađuje (2 zahtjeva za 2 osobe) i tražitelj tijekom postupka napustio BiH (2 zahtjeva za 2 osobe).

Uzimajući u obzir prenesene, a neriješene zahtjeve iz prethodnih godina, kao i novozaprimljene zahtjeve, ukupno za razmatranje u 2017. godini je bilo 378 zahtjeva za 428 osoba. Najviše zahtjeva podneseno je od strane državljanina Alžira (18% od ukupnog broja tražitelja azila), Pakistana (16%), Sirijske Arapske Republike (14%), Turske (11%) i Afganistana (10%).

Prikaz spolne i starosne strukture ukupnog broja osoba (428 osoba) koje su zatražile azil u BiH u 2017. godini i osoba čiji su zahtjevi preneseni iz prethodne godine izgledao bi ovako: 56 žena (13%) i 372 muškarca (87%). Dobna struktura ovih osoba pokazuje da je najzastupljenija dobna skupina od 18 do 35 godina (307 osoba ili 72%), zatim dobna skupina od 36 do 59 godina (67 osoba ili 16%), dobna skupina od 0 do 17 godina (48 osoba ili 11%) i na kraju dobna skupina preko 60 godina (6 osoba ili 1%).

Ako uzmemo u obzir samo zaprimljene zahtjeve za azil u 2017. godini (340 zahtjeva za 381 osobu) vidi se da je najviše tražitelja azila bilo iz Alžira (77 osoba), Pakistana (65 osoba), Sirijske Arapske Republike (47 osoba), Afganistana (41 osoba), Turske (29 osoba), Maroka (26 osoba) i Libije (21 osoba) što predstavlja 80% od ukupnog broja zahtjeva za azil.

Spolna i starosna struktura novozaprimljenih zahtjeva u prošloj godini pokazuje da je bilo 45 žena (12%) i 336 muškaraca (88%). Najzastupljenija dobna skupina je od 18 do 35 godina (281 osoba ili 74%), zatim dobna skupina od 36 do 59 godina (55 osoba ili 14%), dobna skupina od 0 do 17 godina (41 osoba ili 11%), te na kraju dobna skupina preko 60 godina (4 osobe ili 1%).

7. Izdate radne dozvole strancima

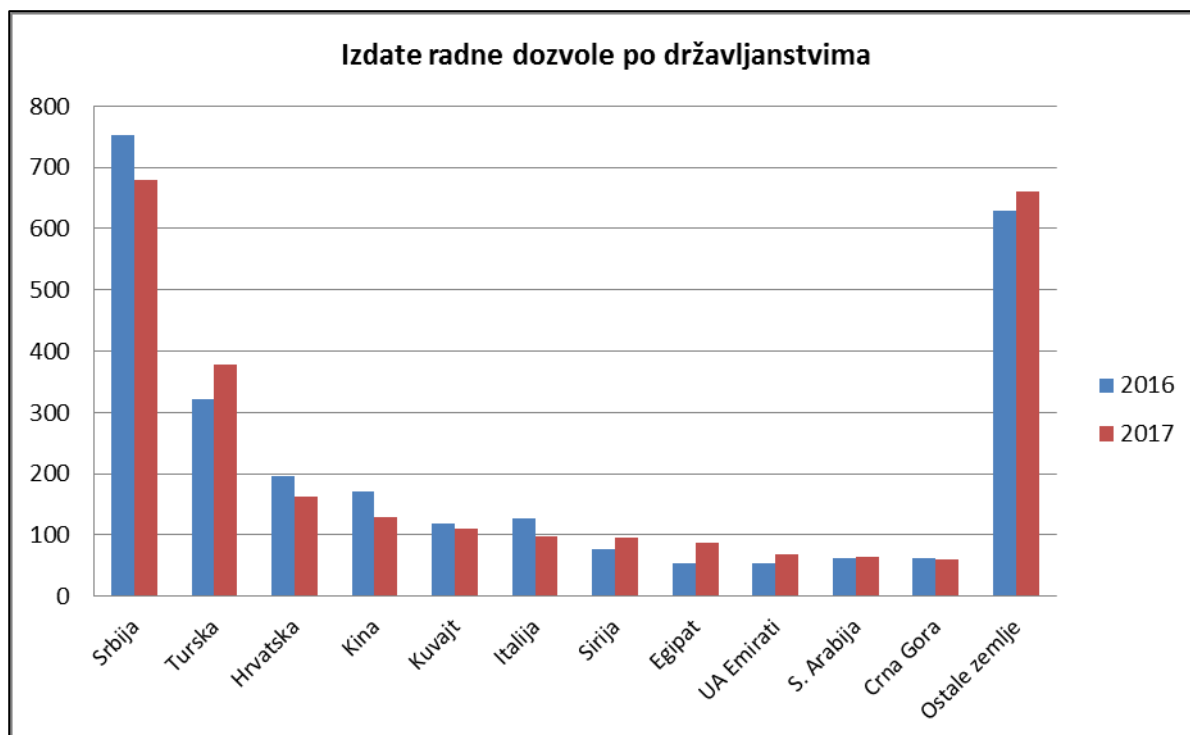
Prema podacima iz Agencije za rad i zapošljavanje BiH, a na temelju podataka pristiglih iz entitetskih zavoda za zapošljavanje i Zavoda za zapošljavanje Brčko Distrikta BiH, ukupan broj radnih dozvola koje su izdate strancima u Bosni i Hercegovini iznosio je u 2016. godini 2.628, a u 2017. godini 2.593 radnih dozvola, što predstavlja smanjenje od 1,33%. Prezentiramo podatke izdatih radnih dozvola strancima razvrstane po državljanstvima i kvalifikacijskoj strukturi stranaca.

Tablica 29. Izdate radne dozvole strancima razvrstane po državljanstvima za 2016. i 2017. godinu

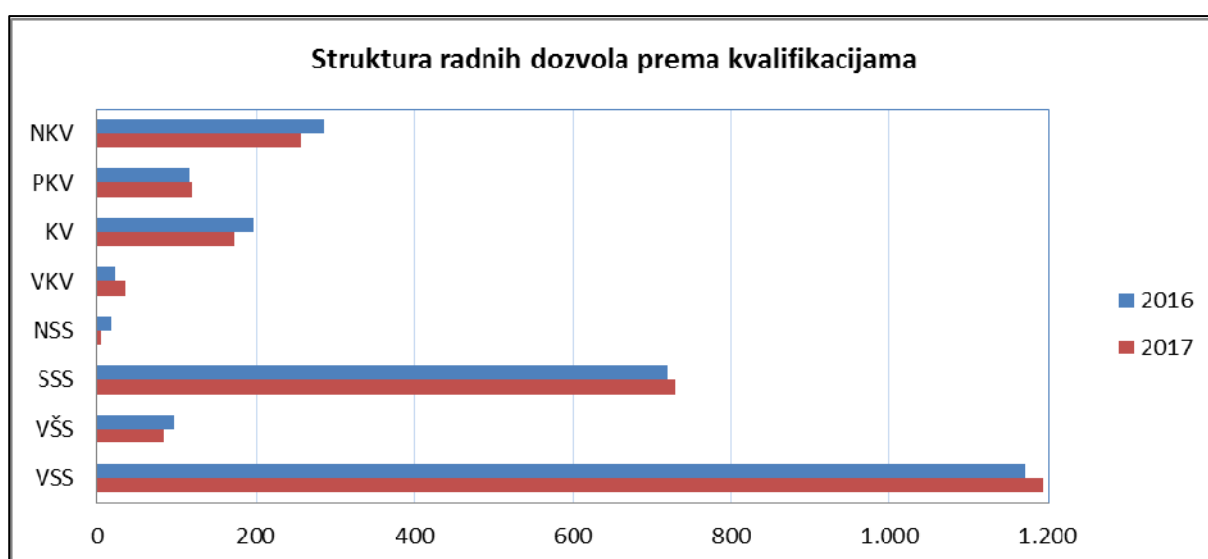
R.br.	Državljanstvo	2016	2017	%	R.br.	Državljanstvo	2016	2017	%
1.	Srbija	752	679	-9,71%	7.	Sirija	77	95	23,38%
2.	Turska	322	378	17,39%	8.	Egipat	53	88	66,04%
3.	Hrvatska	197	162	-17,77%	9.	UA Emirati	55	68	23,64%
4.	Kina	171	130	-23,98%	10.	S. Arabija	63	65	3,17%
5.	Kuvajt	118	110	-6,78%	11.	Crna Gora	62	60	-3,23%
6.	Italija	128	98	-23,44%	12.	Ostale zemlje	630	660	4,76%
						Ukupno	2.628	2.593	-1,33%

Najveći broj stranaca koji imaju radne dozvole u BiH u prošloj godini su državljani Srbije (26,19%), a nakon njih slijede državljani Turske (14,58%), Hrvatske (6,25%), Kine (5,01%) i

Kuvajta (4,24%). U 2017. godini uočava se, za većinu prezentiranih zemalja, trend pada izdatih radnih dozvola u BiH u odnosu na 2016. godinu, izuzev državljana Egipta, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Sirije, Turske i Saudijske Arabije.



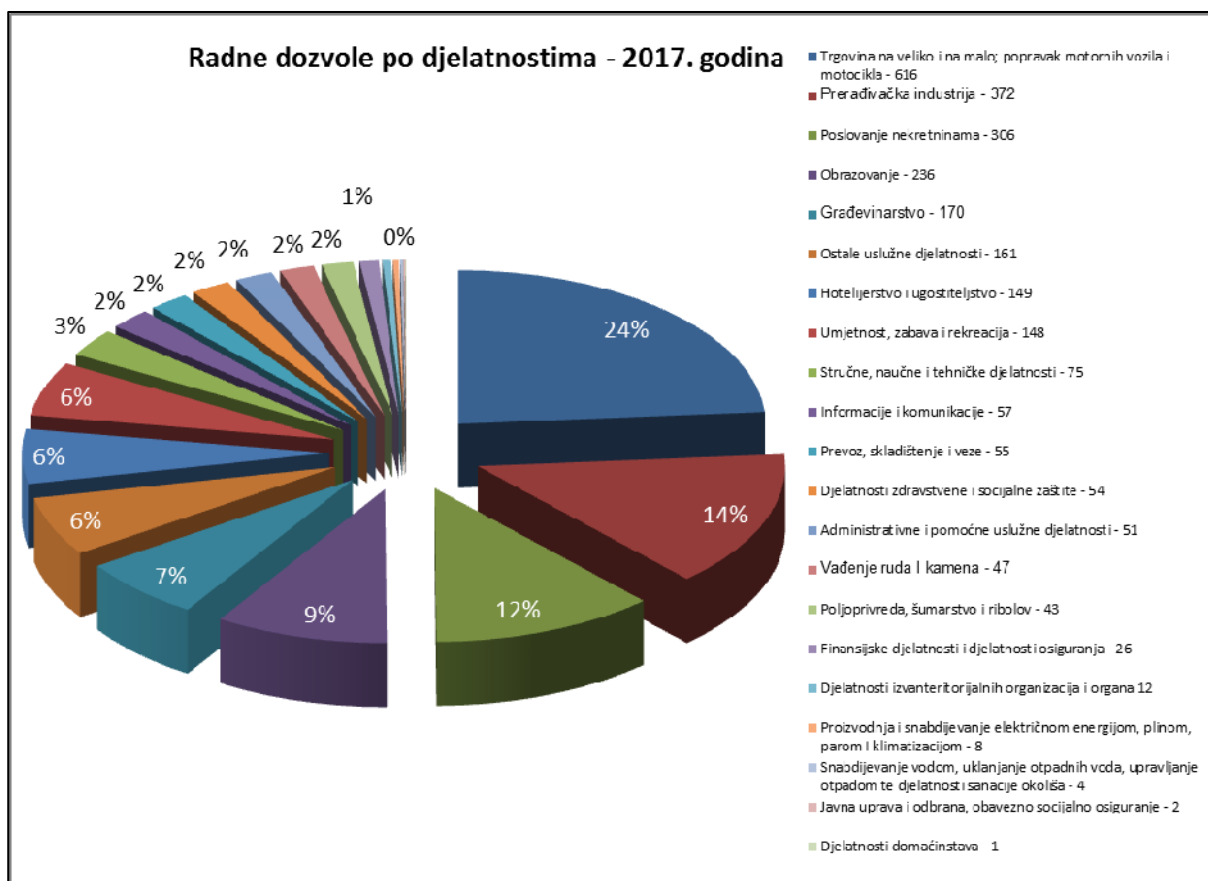
Kvalifikacijska struktura stranaca kojima su izdate radne dozvole u 2017. godini indicira da najveći broj ima visoku stručnu spremu (46%), nakon čega slijede oni sa srednjom stručnom spremom (28,11%), te nekvalificirani radnici (9,87%), što je skoro isti slučaj i u prethodnim godinama kada su u pitanju visoka i srednja stručna sprema.



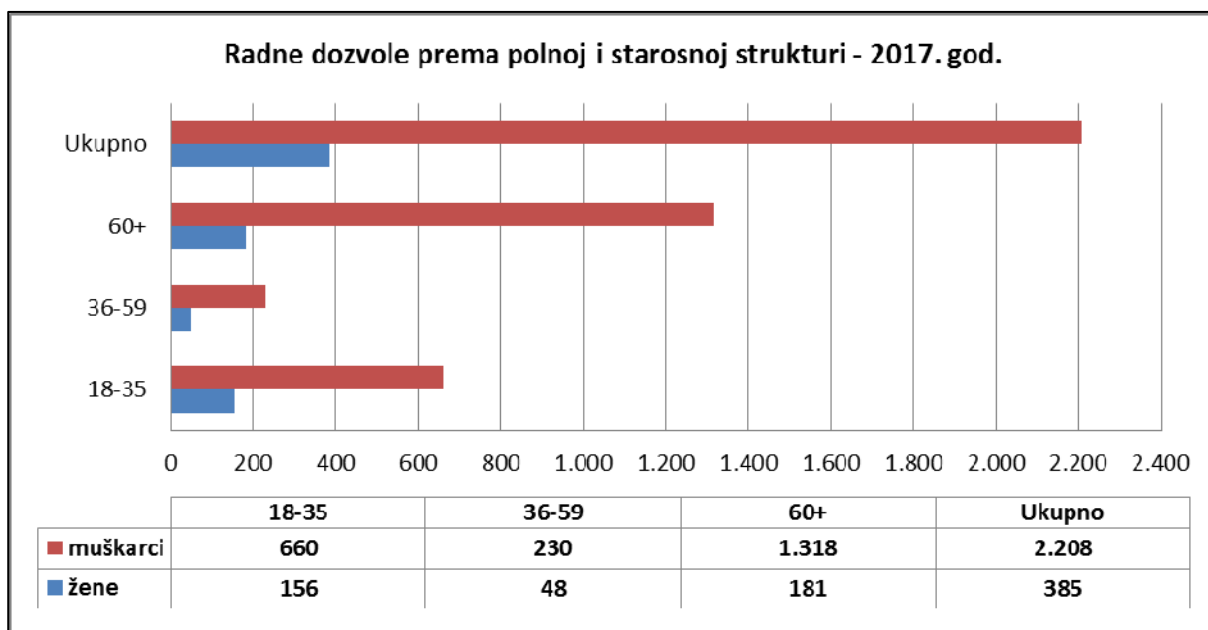
Najveći broj radnih dozvola u 2017. godini izdat je u sljedećim djelatnostima: trgovini 616 (24%), prerađivačkoj industriji 372 (14%), poslovanju nekretninama 306 (12%) i obrazovanju 236 (9%) radnih dozvola, što predstavlja 59% od ukupnog broja izdatih radnih dozvola.

Tablica 30. Struktura radnih dozvola u 2017. godini prema djelatnostima

DJELATNOSTI	2017
Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	616
Prerađivačka industrija	372
Poslovanje nekretninama	306
Obrazovanje	236
Građevinarstvo	170
Ostale uslužne djelatnosti	161
Hotelijerstvo i ugostiteljstvo	149
Umjetnost, zabava i rekreacija	148
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	75
Informacije i komunikacije	57
Prijevoz, skladištenje i veze	55
Djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite	54
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	51
Vađenje ruda i kamena	47
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	43
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	26
Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	12
Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	8
Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	4
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	2
Djelatnosti domaćinstava	1
UKUPNO	2.593



Od ukupnog broja u 2017. godini žene su dobile 385 (15%), a muškarci 2.208 (85%) radnih dozvola, što predstavlja približno isti omjer kao i u prethodne dvije godine. Najveći broj radnih dozvola u 2017. godini, ukupno 1.318 (51%) izdato je muškarcima preko 60 godina starosti.



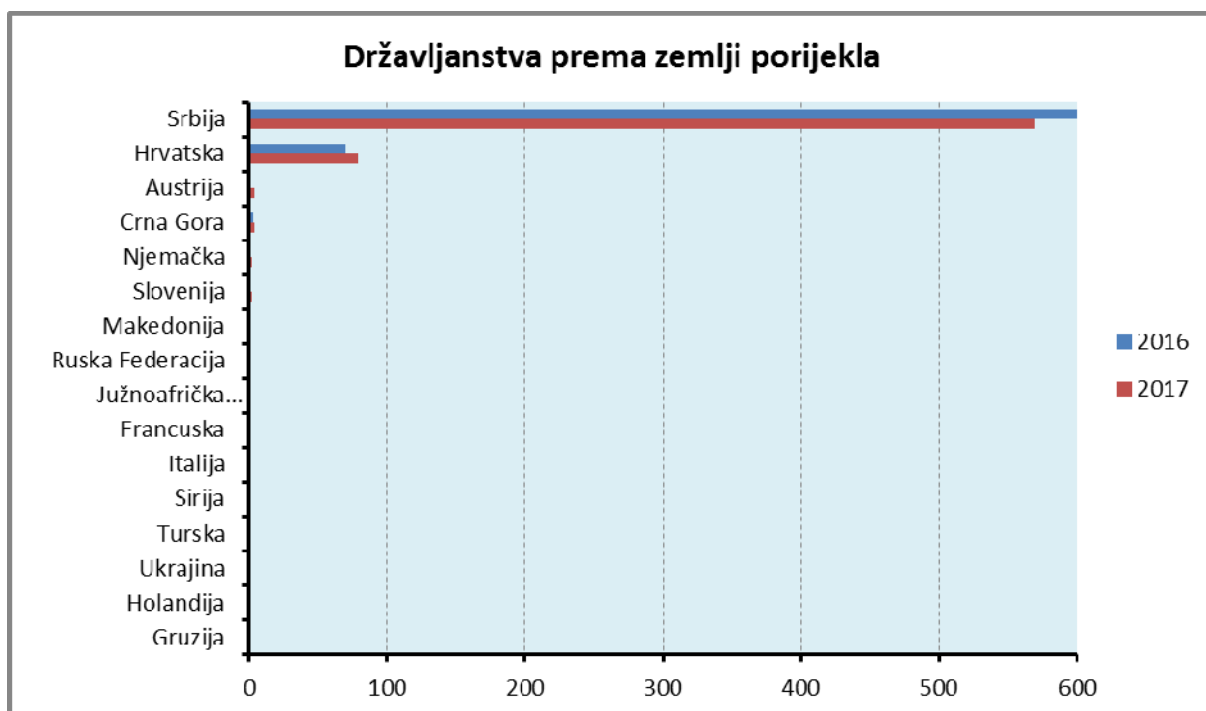
8. Stjecanje državljanstva BiH

Ministarstvo civilnih poslova, koje je nadležno za izdavanje suglasnosti za stjecanje državljanstva BiH, je zahtjev za dostavu podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH putem naturalizacije i provedbe međudržavnih ugovora o dvojnomo državljanstvu prosljedilo nadležnim entitetskim ministarstvima. Federalno Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave Republike Srpske su dostavili tražene podatke, razvrstane po zemljama podrijetla, spolu i dobi osoba koje su stekle državljanstvo BiH u 2016. i 2017. godini. Dostavljeni podatci su analizirani i predstavljeni po godinama. Također, Vijeće ministara BiH donosi Odluke o prijemu u državljanstvo BiH za osobe od naročite koristi za BiH sukladno članku 13. Zakona o državljanstvu BiH. Za navedene osobe činjenica državljanstva BiH i entitetskog državljanstva upisuje se prema mjestu njihovog prebivališta u Bosni i Hercegovini.

Tablica 31. Broj odobrenih državljanstava BiH razvrstan prema zemljama podrijetla u 2016. i 2017. godini

R.br.	Prethodno državljanstvo	2016	2017
1.	Srbija	602	569
2.	Hrvatska	70	79
3.	Crna Gora	3	4
4.	Austrija	1	4
5.	Slovenija	1	2
6.	Njemačka		2
7.	Turska	1	1
8.	Sirija	1	1

R.br.	Prethodno državljanstvo	2016	2017
9.	Italija	-	1
10.	Francuska	-	1
11.	Južnoafrička Republika	-	1
12.	Ruska Federacija	-	1
13.	Makedonija	-	1
14.	Gruzija	1	-
15.	Nizozemska	1	-
16.	Ukrajina	1	-
	Ukupno	682	667



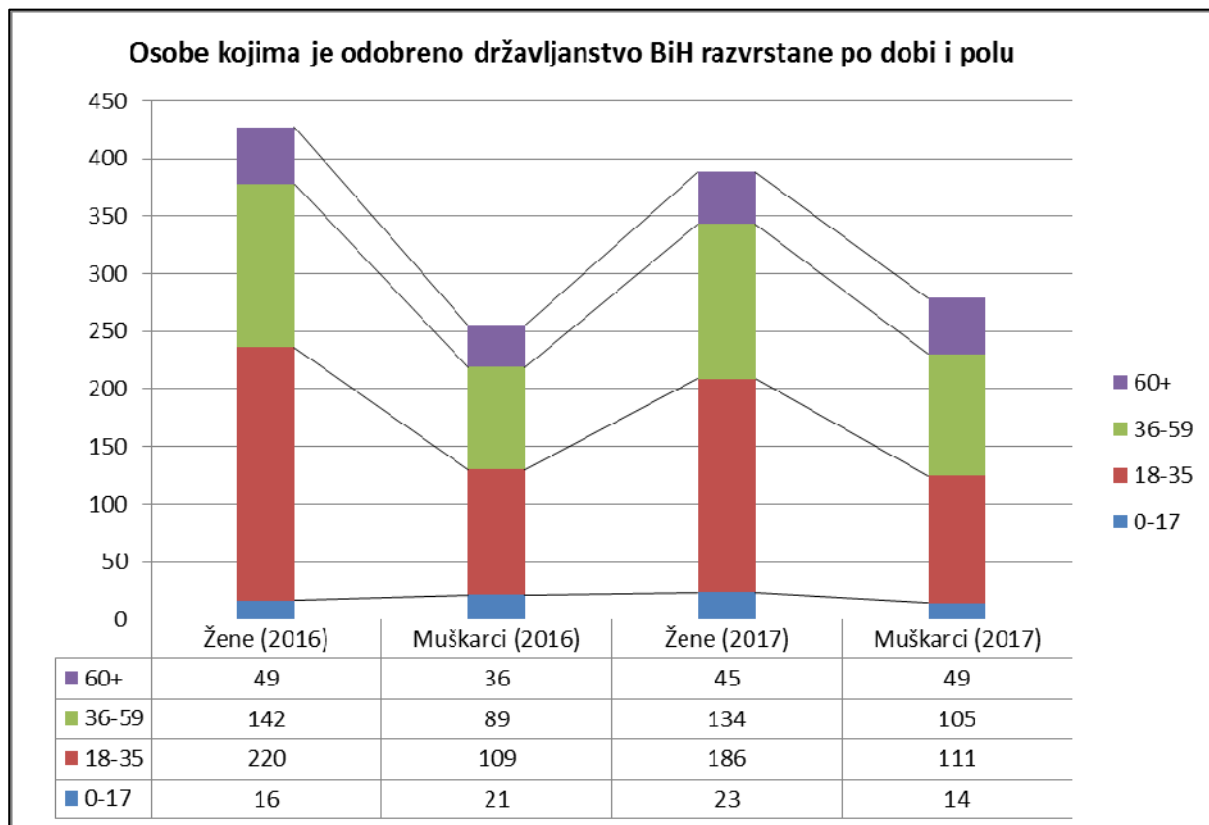
Najviše državljanstava BiH u protekle dvije godine su stekli državljani Srbije i Hrvatske (97,85%).

Državljanstvo BiH u 2016. godini stekle su 682 osobe, od čega po osnovi sporazuma o dvojnomo državljanstvu 592 osobe. Državljanstvo BiH i Federacije BiH u 2016. godini steklo je 309 osoba, od čega 5 osoba po osnovi Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za osobe od naročite koristi za BiH, te po osnovi Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 304 osobe. Državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2016. godini stekle su 373 osobe, od čega 1 osoba po osnovi Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za osobe od naročite koristi za BiH, te po osnovi Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 276 osoba i po osnovi Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Hrvatske 12 osoba, te po osnovi naturalizacije 84 osobe.

Ukupan broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH u 2017. godini iznosio je 667 i manji je za 2,20% u odnosu na 2016. godinu. Od tog broja po osnovi Sporazuma o dvojnomo državljanstvu otpada 580 osoba. U 2017. godini državljanstvo BiH i Federacije BiH stekle su 324 osobe, od čega 9 osoba po osnovi Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za osobe od naročite koristi za BiH, po osnovi Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 303 osobe, te po osnovi članka 38. st. (3) i (4) Zakona o državljanstvu Bosne i Hercegovine¹⁷ 12 osoba, dok su državljanstvo BiH i Republike Srpske u 2017. godini stekle 343 osobe, od čega 4 osobe po osnovi Odluke Vijeća ministara BiH o prijemu u državljanstvo BiH za osobe od naročite koristi za BiH, te po osnovi Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Srbije 259 osoba, po osnovi Sporazuma o dvojnomo državljanstvu između BiH i Hrvatske 18 osoba, te po osnovi naturalizacije 62 osobe.

¹⁷ "Službeni glasnik BiH" br. 4/97, 13/99, 41/02, 6/03, 14/03, 82/05, 43/09, 76/09 i 87/13

Analiza ukupnih podataka o osobama koje su dobile državljanstvo BiH u 2017. godini prema dobi i spolu ukazuje da je 45% osoba koje su stekle državljanstvo BiH u dobi od 18 do 35 godina starosti i da je državljanstvo BiH steklo više žena (58%) nego muškaraca (42%) što je skoro isti slučaj kao u prethodnim godinama.



9. Emigracija iz BiH

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine u okviru svoje nadležnosti za iseljništvo, prikuplja podatke o bosanskohercegovačkom iseljništvu koji se odnose na broj, spol, strukturu, status, zaposlenost, uključenost u obrazovni sustav i integriranost u državama prijema, novčane doznake i dr. Na temelju zvaničnih podataka nadležnih institucija u Bosni i Hercegovini, agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko- konzularnih predstavništva Bosne i Hercegovine, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je pripremio analizu stanja emigracije/iseljništva iz Bosne i Hercegovine na godišnjoj razini.

9.1. Migracijski tokovi

Prema dostupnim zvaničnim podacima agencija za statistiku zemalja prijema i diplomatsko-konzularnih predstavništava Bosne i Hercegovine, procjena ukupnog broja osoba koje žive u

iseljeništvu, a koje vode podrijetlo iz Bosne i Hercegovine, iznosi najmanje 2 milijuna što čini 56,6% u odnosu na 3.531.159 ukupnog stanovništva u Bosni i Hercegovini.¹⁸

Prema procjenama Svjetske banke taj postotak je nešto manji i iznosi 44,5 % što pozicionira Bosnu i Hercegovinu na 16. mjesto u svijetu po stopi emigracije u odnosu na broj stanovnika u zemlji (od ukupno 214 zemalja i teritorija obuhvaćenih u *Migration and Remittances Factbook 2016*). Važno je napomenuti da se podtaci Svjetske banke odnose samo na prvu generaciju bosanskohercegovačkih emigranata, te otuda i razlika u ukupnom broju i stopi emigracije u odnosu na ukupan broj stanovnika u zemlji.

Kada govorimo o emigraciji iz Bosne i Hercegovine na godišnjoj razini, važno je ukazati na nedostatak podataka koji se vode u Bosni i Hercegovini. Jedini podatci koji se mogu koristiti kao statistika emigracija po godinama su podatci koje vodi Agencija za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine o broju osoba koje su se odjavile iz evidencije o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine radi iseljenja u druge države. Prema njihovim podacima, u 2017. godini, 4.270 osoba je odjavilo boravak u Bosni i Hercegovini.¹⁹

Tablica 32. Broj odjavljenih osoba iz BiH u 2017. godini za osam država odredišta

DRŽAVA ODREDIŠTA	BROJ ODJAVLJENIH OSOBA U 2017. GODINI
Njemačka	1.339
Austrija	994
Hrvatska	843
Slovenija	512
Srbija	429
Crna Gora	65
Norveška	23
Nizozemska	23
Ostale zemlje	42
UKUPNO:	4.270

Ovi podatci mogu biti djelimični pokazatelji trenda emigracije iz Bosne i Hercegovine, jer ne predstavljaju sveukupne podatke o iseljavanju iz BiH. Najčešće zemlje destinacije za emigrante iz Bosne i Hercegovine su već par godina Njemačka, Austrija, Hrvatska i Srbija. U zadnjih pet godina primjetan je trend povećanog odlaska u Njemačku i Austriju, dok se broj osoba koje se iseljavaju u Hrvatsku i Srbiju smanjuje.

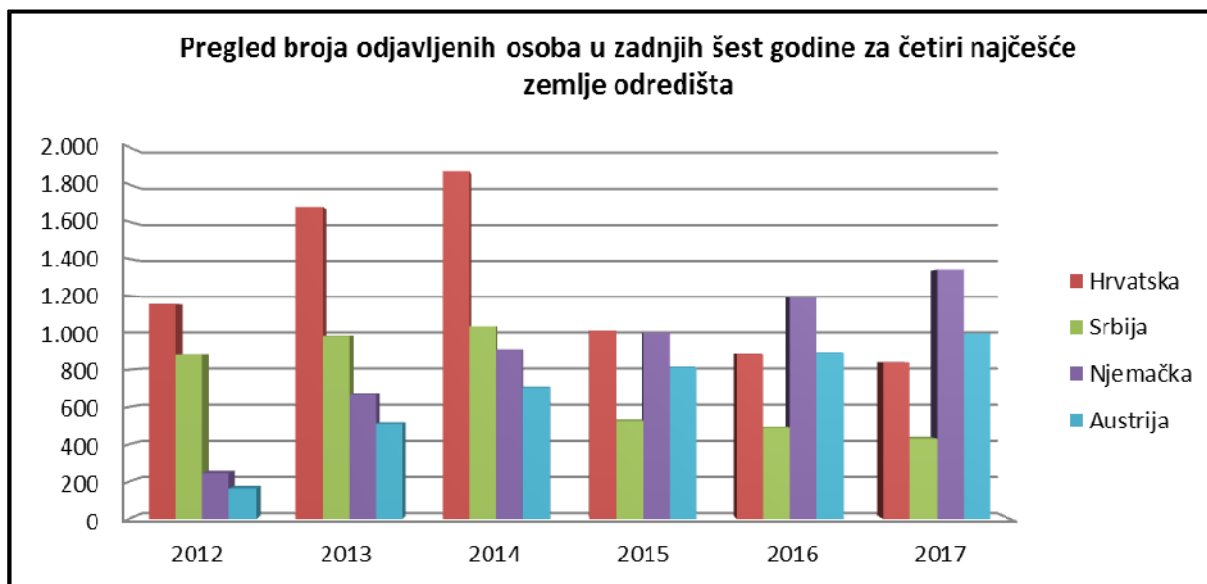
Tablica 33. Broj odjavljenih osoba iz BiH na godišnjoj razini za četiri najčešće zemlje odredišta

DRŽAVA PRIJEMA	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Hrvatska	1.155	1.675	1.868	1.014	888	843
Srbija	885	982	1.038	527	487	429

¹⁸ Bosna i Hercegovina u brojevima 2016, AzSBIH, 2016 i „Službeni glasnik BiH“ br. 60/16

¹⁹ Izvor: Dopis Agencije za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka Bosne i Hercegovine broj: 15-03-30-5-171/2018 od 01.02.2018. god.

Njemačka	244	672	910	998	1.196	1.339
Austrija	164	512	707	814	895	994
UKUPNO:	2.448	3.841	4.523	3.353	3.466	3.605



Na temelju bilateralnih sporazuma o zapošljavanju koje je Bosna i Hercegovina zaključila sa Slovenijom i Njemačkom, veliki broj radnika se zapošljava u ovim zemljama posredstvom Agencije za rad i zapošljavanje BiH, međutim dosta njih odlazi i u vlastitom aranžmanu. Tako, prema podacima Agencije za rad i zapošljavanje BiH²⁰ o zaposlenim državljanima BiH u zemljama s kojima BiH ima potpisan sporazum o zapošljavanju, tijekom 2017. godine u Republici Sloveniji se zaposlilo 9.079 državljana BiH, a u Saveznoj Republici Njemačkoj 851 državljanin BiH, što je ukupno 9.930 osoba. U odnosu na prethodnu godinu (5.857), ovaj broj je u porastu za 69%.

Stvarni broj zaposlenih državljana BiH u inozemstvu je puno veći s obzirom da ne raspolažemo podacima za sve druge osobe koje su na neki drugi način pronašle zaposlenje u inozemstvu, kroz izravni kontakt s poslodavcima u inozemstvu, putem agencija za regrutiranje i na druge načine.

9.2. Broj emigranata

Sektor za iseljništvo Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH kontinuirano radi na prikupljanju podataka o iseljivosti Bosne i Hercegovine koje je integrirano u zemljama prijema. Podatci se prikupljaju, uglavnom, na temelju podataka koje vode zemlje prijema o imigrantima i njihovim potomcima.

²⁰ Akt Agencije za rad i zapošljavanje BiH broj: 03-07-6-30-2/18 od 24.01.2018. godine

Podatci o iseljeništvu Bosne i Hercegovine, prema evidenciji i popisima stanovništva zemalja prijema, mogu se razvrstati u tri osnovne skupine: državljani BiH, osobe rođene u BiH i osobe bosanskohercegovačkog podrijetla, što uključuje i njihove potomke.

Točni statistički podatci o ukupnom broju emigranata rođenih u BiH, bez obzira na njihovo sadašnje državljanstvo, u 51 zemlji svijeta iznosi 1.691.350, od čega u 30 zemalja Europe (Švicarska, Norveška i EU-28) živi oko 60% bosanskohercegovačkih emigranata.

Tablica 34. Broj emigranata rođenih u Bosni i Hercegovini u 51 zemlji prijema

R. br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina	R. br.	Zemlja prijema	Broj	Izvor podataka i referentna godina
1.	Hrvatska	394.146	UN ²¹ , 2017	27.	Finska	850	UN, 2017
2.	Srbija	333.687	UN, 2017	28.	Novi Zeland	626	UN, 2017
3.	Njemačka	200.510	UN, 2017	29.	Ruska Federacija	515	UN, 2017
4.	Austrija	170.864	UN, 2017	30.	Grčka	432	UN, 2017
5.	SAD	125.442	UN, 2017	31.	Slovačka	408	UN, 2017
6.	Slovenija	103.663	UN, 2017	32.	Libija	336	UN, 2017
7.	Švicarska	59.685	UN, 2017	33.	Južna Afrika	334	UN, 2017
8.	Švedska	58.372	UN, 2017	34.	Lihtenštajn	323	UN, 2017
9.	Australija	43.456	UN, 2017	35.	Mađarska	276	UN, 2017
10.	Kanada	41.722	UN, 2017	36.	Malta	204	UN, 2017
11.	Crna Gora	29.462	UN, 2017	37.	Bugarska	167	UN, 2017
12.	Albanija	29.077	UN ²² , 2013	38.	Island	163	UN, 2017
13.	Danska	21.492	UN, 2017	39.	Brazil	84	UN, 2017
14.	Norveška	14.370	UN, 2017	40.	Cipar	72	UN, 2017
15.	Francuska	14.150	UN, 2017	41.	Jordan	60	UN, 2017
16.	Italija	12.025	Eurostat ²³ , 2016	42.	Egipat	59	UN, 2017
17.	Makedonija	8.729	UN, 2017	43.	Izrael	53	UN, 2015
18.	Ujedinjeno Kraljevstvo	6.943	UN, 2017	44.	Rumunjska	50	Eurostat, 2016
19.	Poljska	3.642	UN, 2017	45.	Portugal	42	UN, 2017
20.	Turska	2.807	UN, 2017	46.	Venecuela	24	UN, 2017
21.	Republika Češka	2.798	UN, 2017	47.	Čile	12	UN, 2017
22.	Luksemburg	2.569	UN, 2017	48.	Bolivija	10	UN, 2017
23.	Španjolska	2.139	UN, 2017	49.	Dominikanska Republika	5	UN, 2017
24.	Belgija	1.929	UN, 2017	50.	Estonija	5	Eurostat, 2016
25.	Irska	1.652	Eurostat, 2016	51.	Latvija	4	UN, 2017
26.	Nizozemska	905	UN, 2017		UKUPNO	1.691.350	

²¹ United Nations, Department of Economic and Social Affairs. Population Division (2017). Trends in International Migrant Stock: The 2017 revision (United Nations database, POP/DB/MIG/Stock/Rev.2017)., pristupljeno 30.1.2018. godine

²² United Nations, Department of Economic and Social Affairs (2013). Trends in International Migrant Stock: Migrants by Destination and Origin (United Nations database), pristupljeno 29.1.2017

²³ Eurostat Database –Population on 1 January by age group, sex and country of birth[migr_pop3ctb] Last update: 14-09-2017

Međutim, procjena ukupnog broja osoba bosanskohercegovačkog podrijetla u svijetu je najmanje 2 milijuna. Ovaj broj uključuje osobe rođene u BiH koje su napustile svoju zemlju i procijenjeni broj njihovih potomaka rođenih u zemljama prijema bez obzira koje državljanstvo imaju, a ne uključuje tzv. *staru emigraciju*. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH raspolaže samo djelimičnim podacima o broju potomaka, a procjene broja osoba bosanskohercegovačkog podrijetla u svijetu su sačinjene na temelju tih podataka i podataka i procjena kojima raspolažu diplomatsko- konzularna predstavništva BiH, te agencije za statistiku i zavodi za popis stanovništva zemalja prijema.

9.3. Status emigranata

Status bosanskohercegovačkih iseljenika riješen je velikim dijelom kroz stjecanje državljanstva zemlje prijema, stalnu ili privremenu dozvolu boravka.

U većini država već dulji niz godina nema registriranih osoba iz Bosne i Hercegovine s izbjegličkim statusom. Većina njih se integrirala u zemljama prijema. Prema posljednjim podacima UNHCR-a²⁴ u svijetu je sredinom 2016. godine registrirano ukupno 18.380 osoba iz Bosne i Hercegovine s izbjegličkim statusom. I dalje se najveći broj registriranih izbjeglica iz Bosne i Hercegovine nalazi u Srbiji (9.081), zatim Francuskoj (4.065), Njemačkoj (1.431) i Italiji (522).

Broj državljana Bosne i Hercegovine, sa stalnim ili privremenim boravištem, prema dostupnim podacima za četrnaest država prijema, iznosi 448.451, a kako je to predstavljeno u tablici 35. Ovaj broj predstavlja bosanskohercegovačke državljanke koji imaju samo državljanstvo Bosne i Hercegovine i koji nisu stekli državljanstvo države prijema, niti imaju dvojno državljanstvo.

Tablica 35. Broj državljana BiH u 14 zemalja prijema (ne uključuje osobe koje pored državljanstva BiH imaju i neko drugo državljanstvo)

ZEMLJA PRIJEMA	Broj državljana BiH	Zavod za statistiku zemlje prijema za referentnu godinu
Njemačka	167.975	2016
Austrija	93.973	2016
Slovenija	44.885	2015
SAD	43.547	2013
Švicarska	31.905	2015
Italija	27.199	2016
Danska	10.815	2016
Hrvatska	6.733	2011
Švedska	6.415	2015
Crna Gora	5.209	2011

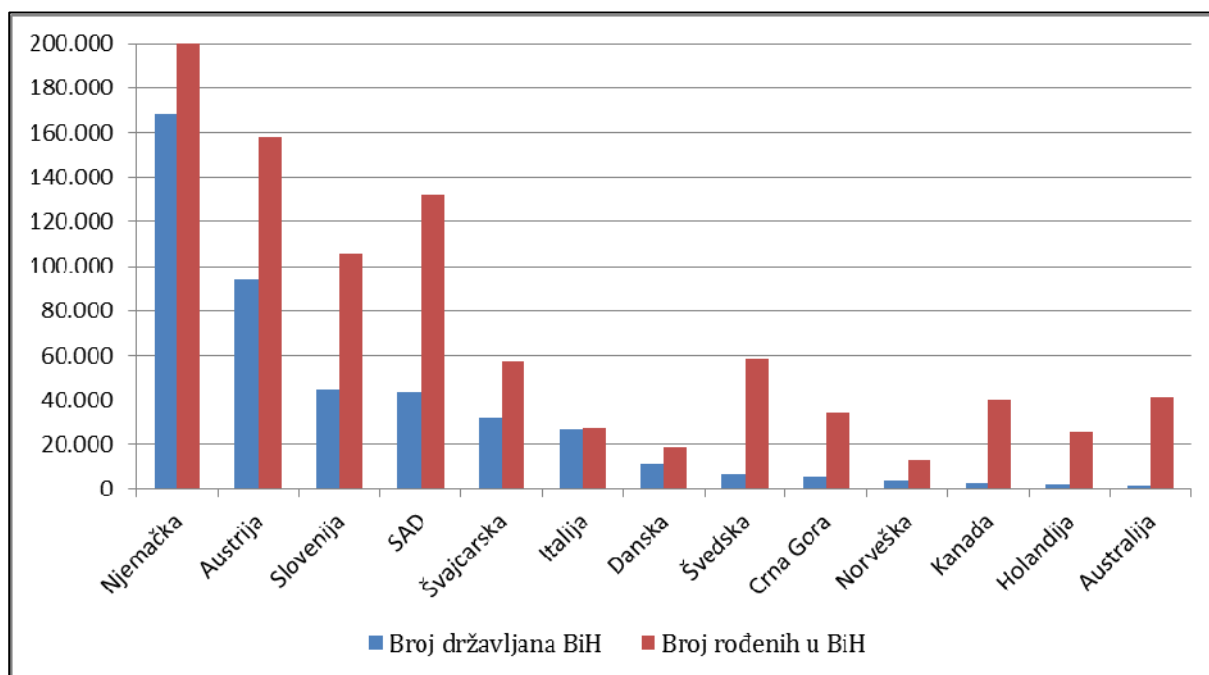
²⁴ Izvor: UNHCR, Global Trends, 2015 Global Trends Annex Tables, 20 June 2016, <http://www.unhcr.org/global-trends-2015.html>

Norveška	3.586	2016
Kanada	2.690	2011
Nizozemska	2.119	2016
Australija	1.400	2011
UKUPNO:	448.451	

Napominjemo da podatci o broju državljana BiH koji po osnovi Sporazuma o dvojnomo državljanstvu posjeduju dvojna državljanstva s Hrvatskom, Srbijom i Švedskom nisu dostupni, jer niti jedna zemlja prijema ne vodi podatke o dvojnim državljanima, što znači kada državljanima BiH dobiju državljanstvo zemlje prijema oni se u statistikama zemalja prijema više ne vode kao državljanima BiH.

Podatci o državljanima BiH u Hrvatskoj i Švedskoj, navedeni u tablici 35, se odnose samo na one državljanima BiH koji nisu stekli državljanstvo zemlje prijema, dok za Srbiju nije dostupna ni ova vrsta podataka.

Usporedni prikaz broja emigranata rođenih u BiH i broja državljana BiH u istoj državi prijema



Stopa naturalizacije iseljenika iz BiH u određenoj zemlji prijema se jasno vidi u odnosu između broja osoba koje imaju državljanstvo BiH i broja osoba koje su rođene u BiH. U većini zemalja broj državljana BiH je puno manji u odnosu na broj onih koji su rođeni u BiH. Najveća razlika u odnosu ova dva broja je u Australiji, Kanadi i Nizozemskoj. U sve tri ove zemlje, preko 90% iseljenika iz BiH je naturalizirano, odnosno riješili su svoj status kroz stjecanje državljanstva zemlje prijema.

Najveći broj iseljenika iz BiH koji su stekli državljanstvo zemlje prijema i dalje posjeduje državljanstvo BiH kao dvojno državljanstvo, jer država prijema svojim zakonodavstvom daje takvu mogućnost ili je to uređeno sporazumom o dvojnog državljanstvu zaključenim s Bosnom i Hercegovinom. Prema podacima Ministarstva civilnih poslova BiH²⁵, u 2017. godini državljanstva Bosne i Hercegovine se odreklo 4.464 osobe. Ukupno, u razdoblju od 1.1.1998. godine do danas, državljanstva Bosne i Hercegovine se odreklo 78.051 osoba.

Naglašavamo da se u slučajevima Njemačke i Austrije, koje prilikom naturalizacije, odnosno stjecanja njihovog državljanstva zahtjevaju odricanje od prethodnog državljanstva, bosanskohercegovački državljani u rijetkim slučajevima odriču se svog državljanstva i zbog toga u ove dvije zemlje imamo tako veliki broj naših državljanina iako su većina njih već odavno ispunili uvjete za stjecanje državljanstva zemlje prijema.

Podatci o broju naturaliziranih bosanskohercegovačkih iseljenika su izuzetno bitni kada se govori o stupnju integriranosti bosanskohercegovačkih iseljenika u državama prijema, a u isto vrijeme ukazuju i na karakter migracija, odnosno na činjenicu da se radi o dugoročnim migrantima.

9.4. Novčane doznake

Podatke o novčanim doznakama iz inozemstva vodi Centralna banka Bosne i Hercegovine. Procjene novčanih doznaka iz inozemstva za sva četiri kvartala 2017. godine iznose 2.568,3 milijuna KM. Međutim, procjena ukupnih transfera iz inozemstva, koji uključuju i inozemne mirovine, za 2017. godinu iznosi 3.802,6 milijuna KM.

Tablica 36. Transferi iz inozemstva u 2017. godini²⁶

Izraženo u milijunima KM	2017 1. kvartal	2017 2. kvartal	2017 3. kvartal	2017 4. kvartal(p)	2017 ukupno(p)
Personalni transferi (Novčane doznake iz inozemstva)	582,8	686,6	675,3	623,6	2.568,3
Ostali tekući transferi (uglavnom penzije/mirovine)	280,8	297,3	316,2	340,0	1.234,3
<i>Od čega: Socijalna davanja (po staroj metodologiji mirovine/penzije iz inozemstva)</i>	<i>267,8</i>	<i>280,8</i>	<i>300,1</i>	<i>324,6</i>	<i>1.173,2</i>
Ukupno tekući transferi (Ostali sektori)	863,6	983,8	991,4	963,8	3.802,6

Procjene Svjetske banke o novčanim doznakama iz inozemstva za Bosnu i Hercegovinu u 2017. godini iznose 2.997 miliona KM.²⁷

²⁵ Akt Ministarstva civilnih poslova BiH broj 06-30-2-91-MM/18 od 22.01.2018. godine

²⁶ Izvor: Dopis CBBiH od 28.12.2017.god – Transferi_2007-Q3_2017 i procjena za Q4 2016 god. sačinjena na temelju priljeva novčanih doznaka za prethodne tri godine.

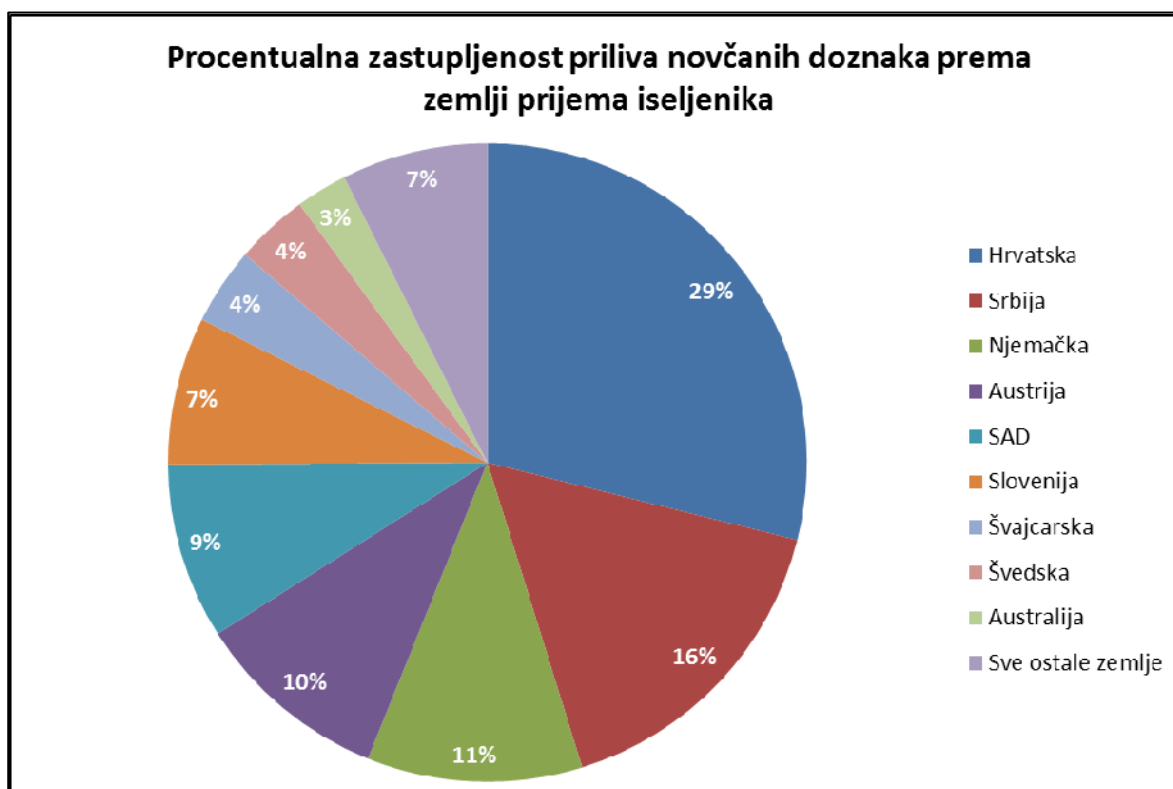
²⁷ Migration and Remittances Data, oktobar 2017, Svjetska banka

Prema podacima Svjetske banke za 2016. godinu, sudjelovanje novčanih doznaka u BDP-u Bosne i Hercegovine je 12,5%, što Bosnu i Hercegovinu pozicionira kao 5. zemlju u regiji Europe i Centralne Azije.²⁸

Priljev novčanih doznaka u Bosnu i Hercegovinu prema zemlji prijema iseljenika pokazuje da je najviše doznaka u 2016. godini (preko 50%), kao i prethodne godine, stiglo od pošiljatelja iz Hrvatske, Srbije i Njemačke.²⁹

Tablica 37. Procjena priljeva novčanih doznaka prema zemljama prijema bosanskohercegovačkih emigranata za 2016. godinu

ZEMLJA PRIJEMA	Iznos poslanih novčanih doznaka u milijunima KM	Iznos poslanih novčanih doznaka u %
Hrvatska	808	28,9%
Srbija	454	16,3%
Njemačka	303	10,9%
Austrija	276	9,9%
SAD	248	8,9%
Slovenija	209	7,5%
Švicarska	108	3,9%
Švedska	103	3,7%
Australija	72	2,6%
Sve ostale zemlje	206	7,4%
UKUPNO:	2.787	100,00%

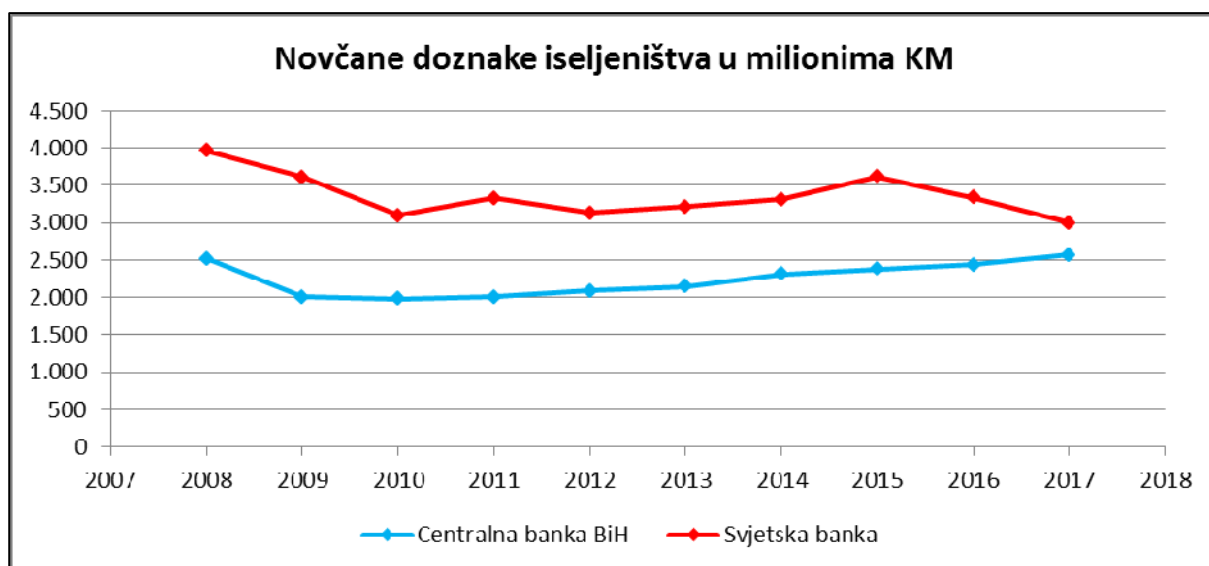


²⁸ Migration and Development Brief 27, april 2017, Svjetska banka

²⁹ Procjene priliva novčanih doznaka po državama za 2016. godinu, oktobar 2017, Svjetska banka

Tablica 38. Novčane doznake iseljeničtva od 2008. do 2017. godine³⁰

Novčane doznake iseljeničtva		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ³¹ (procjene)
Centralna banka BiH	KM u mil.	2.522	2.010	1.984	2.008	2.093	2.145	2.311	2.378	2.439	2.568
	EUR u mil.	1.289	1.027	1.014	1.026	1.070	1.096	1.181	1.215	1.235	1.300
Svjetska banka	KM u mil.	3.966	3.615	3.097	3.328	3.134	3.218	3.313	3.617	3.338	2.997
	EUR u mil.	2.028	1.848	1.583	1.701	1.843	1.645	1.693	1.849	1.706	1.517



Naglašavamo da je kontinuiran trend porasta doznaka od 2012. godine nastavljen i ove godine što je vidljivo u tablici 38.

Pad doznaka u KM i EUR koji se primjećuje u podacima Svjetske banke za 2017. godinu uzrokovan je padom vrijednosti dolara u odnosu na prošlu godinu u isto vrijeme.

Prezentirani podatci za razdoblje 2008-2017. godine pokazuju da novčane doznake predstavljaju stabilan izvor prihoda za Bosnu i Hercegovinu. Uočljiva razlika u podacima Centralne banke BiH i Svjetske banke je zbog toga što podatci Centralne banke BiH obuhvaćaju samo "personalne transfere", dok prema definiciji Svjetske banke novčane doznake predstavljaju zbroj "personalnih transfera" i "kompenzacije uposlenih".

³⁰ Novčane doznake za 2016. godinu su ažurirane u odnosu na procjenu u Migracijskom profilu za 2016. godinu sukladno trenutnim podacima Centralne banke BiH o novčanim doznakama za to razdoblje

³¹ Vrijednost novčanih doznaka za 2017. godinu predstavlja procjene.

10. Imigracijska politika BiH, pravni i institucionalni okvir

Politika i reguliranje pitanja imigracije, izbjeglica i azila se sukladno članku III, stavak (1), točka f), Ustava Bosne i Hercegovine nalazi u nadležnosti institucija na državnoj razini.

10.1. Imigracijska politika

Podatci iz 2000. godine o ilegalnoj migraciji stranih državljana koji preko teritorija Bosne i Hercegovine nastoje prijeći u zemlje Zapadne Europe su ukazivali da je Bosna i Hercegovina postala tranzitni centar dobro organiziranog međunarodnog kriminala koji se bavi krijumčarenjem ljudi.

- U prvom kvartalu 2001. godine urađena je Informacija o stanju u oblasti imigracije i azila u kojoj je prezentirano činjenično stanje iz ove oblasti, identificirani tipovi ilegalne migracije, uzroci koji su doveli do postojećeg stanja kao i prijedlog mjera za prevladavanje nastale situacije. Vijeće ministara BiH je 10.05.2001. godine razmatralo i usvojilo navedenu informaciju, što je postala dobra polazna osnova za daljnji rad na stavljanju pod kontrolu ilegalnih kretanja stanovništva i prvi dokument koji je definirao ciljeve i osnove za politiku imigracija u BiH.
- Drugi dokument koji je definirao politiku i razvoj imigracijskog i azilantskog sustava je Akcijski plan u oblasti imigracija i azila koji je usvojilo Vijeće ministara BiH 06.04.2004. godine, u kojem su definirane oblasti viza, granice, imigracija i azila i svaka razvijena odvojeno, s jasno postavljenim ciljevima, definiranim zadacima i nositeljima realizacije istih.
- Od 2008. godine politika u oblasti imigracija i azila bila je definirana Strategijom u oblasti migracije i azila i Akcionim planom 2008 – 2011., koja je usvojena od strane Vijeća ministara BiH 13.11.2008. godine. Navedeni dokument prezentira razvoj imigracijskog i azilantskog sustava, trenutno stanje, definira ciljeve, aktivnosti, rokove i nositelje realizacije za oblasti: viza, granice, imigracija, azila i zaštite stranaca žrtava trgovanja ljudima. Vijeće ministara BiH je donijelo 19.03.2009. godine Odluku o imenovanju Koordinacijskog tijela za praćenje implementiranja strategije u oblasti imigracije i azila i Akcijskog plana za razdoblje 2008. - 2011. godina („Službeni glasnik BiH“ broj 32/09).
- Također, Vijeće ministara BiH je dana 12.06.2012. godine usvojilo narednu Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcijski plan za razdoblje 2012 – 2015. godina. Ova Strategija je nastala kao rezultat potrebe da se nastavi već uspostavljena praksa sveobuhvatnog planiranja aktivnosti i izrade dokumenata koji predstavljaju okvir, kako u kontekstu nastavka pozitivnih trendova upravljanja migracijama i azilom, tako i u smislu aktualnih nastojanja ka što bržem integriranju naše države u članstvo Europske unije. Vijeće ministara BiH je donijelo 23.01.2013. godine Odluku o formiranju Koordinacijskog tijela za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 10/13, 64/13 i 1/14).
- U 2016. godini je urađena nova Strategija u oblasti migracija i azila i Akcijski plan za razdoblje 2016 – 2020. godina. Vijeće ministara BiH je na svojoj 50. sjednici održanoj 30. 03. 2016. godine razmotrilo i usvojilo Strategiju u oblasti migracija i azila i Akcijski plan 2016-2020. godina.

10.2. Pravni okvir

Od 2000. godine do 2016. godine doneseno je pet zakona koji reguliraju oblast imigracija i azila u BiH.

- Prvi propis kojim su na razini Bosne i Hercegovine regulirana pitanja imigracije i azila bio je **Zakon o imigraciji i azilu BiH** koji je stupio na snagu krajem 1999. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 23/99).
- Značajan napredak, u smislu poboljšanja pravnog okvira kojim se reguliraju pitanja kretanja i boravka stranaca u Bosni Hercegovini, postignut je usvajanjem **Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu**, krajem 2003. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 29/03 i 4/04 i 53/07).
- Razvojem *acquis-a* Europske unije pojavila se i potreba promjena ili dopuna značajnog broja odredaba zakona donesenog 2003. godine. Kako bi se uskladilo zakonodavstvo BiH u oblasti imigracija i azila sa zakonodavstvom Europske unije i Šengenskim sporazumom, kao i riješili nedostaci koji su se pojavili u primjeni važećeg zakona, donesen je novi Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu koji je stupio na snagu u svibnju 2008. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08). Ovaj Zakon je izmjenjen i dopunjen u studenom 2012. godine donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 87/12).
- Također su u 2014. godini otpočele aktivnosti oko donošenja dva nova zakona: Zakona o strancima i Zakona o azilu. **Zakon o strancima** je usvojen 10. studenog 2015. godine i stupio je na snagu 25.11.2015. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 88/15), a **Zakon o azilu** je usvojen 9. veljače 2016. godine i stupio je na snagu 27.02.2016. godine („Službeni glasnik BiH“, broj 11/16).

Sukladno odredbama Zakonu o strancima („Službeni glasnik BiH“, broj 88/15) i Zakona o azilu („Službeni glasnik BiH“, broj 11/16) doneseni su sljedeći podzakonski akti:

- Pravilnik o ulasku i boravku stranaca („Službeni glasnik BiH“ br. 25/16),
- Pravilnik o nadzoru i udaljenju stranca iz Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 28/16),
- Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovanja ljudima („Službeni glasnik BiH“ broj 79/16),
- Pravilnik o standardima funkcioniranja i drugim pitanjima značajnim za rad Imigracijskog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 55/16),
- Pravilnik o sadržaju, načinu vođenja i korištenja službenih evidencija o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 51/16),
- Pravilnik o registriranju biometrijskih karakteristika stranaca („Službeni glasnik BiH“ broj 55/16),

- Odluka o utvrđivanju opravdanih razloga humanitarne prirode za produljenje privremenog boravka državljanima Sirijske Arapske Republike („Službeni glasnik BiH“ broj 93/17),
- Pravilnik o azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 69/16),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju zahtjeva za izdavanje putne isprave za izbjeglice, („Službeni glasnik BiH“ broj 64/16),
- Pravilnik o izgledu i sadržaju putne isprave za osobe bez državljanstva i putnog lista za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 41/16),
- Pravilnik o putnom listu za strance („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Pravilnik o putnoj ispravi za osobu bez državljanstva („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Pravilnik o putnoj ispravi za izbjeglice („Službeni glasnik BiH“ broj 65/16),
- Odluka o utvrđivanju godišnje kvote radnih dozvola za zapošljavanje stranaca u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu („Službeni glasnik BiH“ broj 100/15),
- Odluka o najmanjem iznosu sredstava potrebnim za izdržavanje stranaca za vrijeme namjeravanog boravka u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 91/17),
- Odluka o određivanju međunarodnih graničnih prijelaza u Bosni i Hercegovini na kojima se mogu izdavati vize (Službeni glasnik BiH broj 66/16 i 15/17),
- Odluka o vizama („Službeni glasnik BiH“ broj 3/15, 47/17 i 73/17),
- Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima („Službeni glasnik BiH“ broj 19/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 16/17),
- Pravilnik o smještaju, načinu rada, funkcioniranju i kućnom redu u Izbjegličko-prihvatnom centru “Salakovac” („Službeni glasnik BiH“ broj 29/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na obrazovanje osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 42/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na socijalnu pomoć osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH", broj 43/17),
- Pravilnik o načinu ostvarivanja prava na rad osoba kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 52/17).

Sukladno odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik BiH“ broj 36/08 i 87/12) na snazi su još sljedeći podzakonski akti koji se primjenjuju do donošenja novih podzakonskih propisa po Zakonu o strancima i Zakonu o azilu:

- Pravilnik o pokriću troškova vraćanja i stavljanja stranca pod nadzor („Službeni glasnik BiH“ broj 2/09),
- Pravilnik o obvezama prijevoznika i organizatora turističkog ili sličnog putovanja („Službeni glasnik BiH“ broj 17/09 i 69/13),

- Pravilnik o standardima funkcioniranja i drugim pitanjima značajnim za rad Azilantskog centra („Službeni glasnik BiH“ broj 86/09),
- Pravilnik o izdavanju viza za dugoročni boravak (VIZA D) i postupanju kod izdavanja takvih viza („Službeni glasnik BiH“ broj 104/08),
- Pravilnik o izdavanju kratkoročne vize (Viza „C“) i aerodromske tranzitne vize (Viza „A“) u diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 69/13),

10.3. Institucionalni okvir

A. Tijela na državnoj razini

A1. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Podrazumijeva tripartitno rotirajuće Predsjedništvo, koje je odgovorno za vođenje vanjske politike BiH, uključujući zaključenje međunarodnih ugovora Bosne i Hercegovine, otkazivanje i uz suglasnost Parlamentarne skupštine, ratificiranje takvih ugovora, te predstavljanje i ostvarivanje članstva Bosne i Hercegovine u međunarodnim i europskim organizacijama i institucijama.

A2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je tijelo izvršne vlasti, a čine ga predsjedatelj i predstavnici devet državnih ministarstava i djeluje na državnoj razini kao centralna Vlada BiH. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nadležno za donošenje odluka, zaključaka i rješenja, nacрта i prijedloga zakona, analiza, informacija, stratejskih dokumenata, programa, sporazuma, protokola i drugih akata. Svaki ministar ima svog zamjenika iz različitog konstitutivnog naroda u odnosu na ministra.

U nastavku slijede ministarstva, upravne organizacije i druga tijela koja su izravno odgovorna za upravljanje migracijama:

A2.1. Ministarstvo sigurnosti

Ministarstvo sigurnosti utemeljeno je 2003. godine, a nadležno je za zaštitu međunarodnih granica, unutarnjih graničnih prijelaza i reguliranje prometa na graničnim prijelazima BiH; sprječavanje i otkrivanje počinitelja kaznenih djela terorizma, trgovanja drogom, krivotvorenja domaće i strane valute i trgovanja ljudima i drugih kaznenih djela s međunarodnim ili međuentitetskim elementom; međunarodnu suradnju u svim oblastima iz nadležnosti ministarstva, prikupljanje i korištenje podataka značajnih za sigurnost BiH, organizaciju i usuglašavanje aktivnosti entitetskih ministarstava unutarnjih poslova i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u ostvarivanju sigurnosnih zadataka u interesu BiH. Ministarstvo sigurnosti kreira, stara se i provodi politiku useljavanja i azila u BiH, uređuje procedure i način ustroja službe u vezi kretanja i boravka stranaca u BiH.

Ministarstvo sigurnosti donosi prvostupanjske odluke po zahtjevima za međunarodnu zaštitu stranaca u BiH i odgovorno je za drugostupanjsko odlučivanje po žalbama stranaca u vezi ulaska, kretanja i boravka stranaca u BiH, odnosno donosi rješenja po žalbama stranaka na prvostupanjska rješenja koja donose Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH sukladno Zakonu o strancima.

- **Granična policija Bosne i Hercegovine**

Granična policija BiH (ranije Državna granična služba) je utemeljena 2000. godine, kao policijsko tijelo odgovorno za obavljanje policijskih poslova vezanih za nadzor i kontrolu prelaska granice BiH što podrazumijeva osiguranje nepovredivosti državne granice, zaštite života i zdravlja ljudi, sprječavanja i otkrivanja kaznenih djela i prekršaja, te otkrivanja i pronalaska njihovih počinitelja, sprječavanja nezakonitih prekograničnih migracija i sprječavanja i otkrivanja drugih opasnosti za javnu sigurnost, pravni poredak i nacionalnu sigurnost. Od utemeljenja Ministarstva sigurnosti BiH 2003. godine, Granična policija BiH se nalazi u sastavu ovog ministarstva.

Granična policija BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative kontrolira kretanje stranaca preko granice BiH, sukladno Zakonu o strancima i Zakonu o azilu, odbija ulazak stranaca u BiH u slučajevima kad ne ispunjavaju propisane uvjete za ulazak u BiH i pod definiranim uvjetima donosi rješenja o odbijanju ulaska, u iznimnim slučajevima propisanim navedenim zakonom izdaje vize na granici, vrši poništenje ili skraćanje roka važenja vize i Graničnoj policiji BiH stranac može iskazati namjeru podnošenja zahtjeva za azil u BiH, vodi i razmjenjuje podatke iz ove oblasti.

- **Služba za poslove sa strancima**

Služba je upravna organizacija u sastavu Ministarstva sigurnosti, s operativnom samostalnošću za vođenje poslova i rješavanje pitanja iz svoje nadležnosti, utemeljena radi obavljanja upravnih i inspeksijskih poslova vezanih za kretanje i boravak stranaca u Bosni i Hercegovini, rješavanje u upravnim stvarima po zahtjevima stranaca kao i ostalih poslova propisanih Zakonom o strancima i Zakonom o azilu, te drugim zakonima i propisima kojima se reguliraju prava, obveze i druga pitanja u vezi s kretanjem i boravkom stranaca. Služba za poslove sa strancima je utemeljena Zakonom o Službi za poslove sa strancima 2005. godine, dok je s operativnim radom počela 01.10.2006. godine.

- **Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)**

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je upravna organizacija u okviru Ministarstva sigurnosti BiH, s operativnom samostalnošću, utemeljena radi obavljanja policijskih poslova. SIPA se u okviru svojih zakonom definiranih nadležnosti bavi sprječavanjem, otkrivanjem i istragom kaznenih djela iz nadležnosti Suda Bosne i Hercegovine, a posebno organiziranog kriminala, terorizma, ratnih zločina, trgovanja ljudima i drugih kaznenih djela protiv čovječnosti i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom. SIPA je, u sadašnjem kapacitetu, započela sa svojim aktivnostima 2004. godine i naslijedila je „Državnu agenciju za informacije i zaštitu“.

A.2.2. Obavještajno-sigurnosna agencija (OSA)

Obavještajno- sigurnosna agencija u oblasti imigracijskog zakonodavstva nadležna je za sigurnosnu provjeru za strance u svrhu utvrđivanja razloga sigurnosti BiH.

A2.3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice nadležno je za praćenje i provođenje međunarodnih konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava i temeljnih sloboda, kreiranje i provođenje aktivnosti na ispunjavanju obveza BiH u pogledu prijema u euroatlanske integracije, a posebno u vezi s primjenom Europske konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama i njenim protokolima; praćenje i izrada informacija o standardima i

aktivnostima u oblastima ljudskih prava; staranje o pravima i pitanjima izbjeglica u BiH nakon utvrđivanja njihovog statusa; prihvaćanje i zbrinjavanje, na razdoblje do 30 dana, bosanskohercegovačkih državljana koji se vraćaju u Bosnu i Hercegovinu na temelju Sporazuma o readmisiji; kreiranje i provođenje politike u BiH u oblasti vraćanja izbjeglica i raseljenih osoba u BiH, projekata rekonstrukcije i osiguranje drugih uvjeta za održivo vraćanje, te kreiranje politike BiH prema iseljeništvu.

A2.4. Ministarstvo vanjskih poslova

Ministarstvo vanjskih poslova nadležno je za provođenje utvrđene politike BiH, te za razvoj međunarodnih odnosa, zastupanje BiH u diplomatskim odnosima prema drugim državama i međunarodnim organizacijama; suradnju s međunarodnim organizacijama, predlaganje Predsjedništvu Bosne i Hercegovine učlanjenje, odnosno sudjelovanje BiH u radu međunarodnih organizacija; pripremanje bilateralnih i multilateralnih sporazuma; vršenje poslova u vezi s boravkom i zaštitom prava i interesa državljana BiH na stalnom i privremenom boravku u inozemstvu i domaćih pravnih osoba u inozemstvu, te poticanje, razvijanje i koordinacija suradnje s iseljeništvom iz BiH.

Ministarstvo vanjskih poslova u oblasti provođenja imigracijske legislative priprema Vijeću ministara BiH prijedloge odluka o državama čijim državljanima nije potrebna viza za ulazak u BiH, prijedloge odluka za države čiji državljani mogu ući u BiH s drugim dokumentom osim putovnice, kao i prijedloge odluka oslobađanja od pribavljanja vize nositelja posebnih vrsta putnih isprava. Također, Ministarstvo vanjskih poslova realizira migracijsku politiku posredstvom izdavanja viza u Diplomatsko-konzularnim predstavništvima BiH.

A2.5. Ministarstvo pravde

Ministarstvo pravde nadležno je za administrativne funkcije vezano za pravosudna tijela na državnoj razini; međunarodnu i međuentitetsku pravosudnu suradnju; osiguravanje da zakonodavstvo BiH i njegova provedba na svim razinama budu usklađene s obvezama BiH koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma; suradnju s Ministarstvom vanjskih poslova i entitetima na izradi međunarodnih bilateralnih i multilateralnih sporazuma; opće djelovanje kao središnje koordinirajuće tijelo za osiguravanje usklađenosti zakonodavstva i standarda pravosudnog sustava među entitetima, ekstradiciju; poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem zakona; te za pitanja udruženja građana, vođenje registara udruženja građana i nevladinih organizacija koje djeluju na teritoriju BiH.

Ministarstvo pravde odgovorno je za inspekciju upravnih postupaka svih ministarstava i drugih civilnih tijela, uključujući one za upravljanje migracijama i azilom.

A2.6. Ministarstvo civilnih poslova

Ministarstvo civilnih poslova je nadležno za poslove državljanstva, upis i evidenciju građana, zaštitu osobnih podataka, prijavljivanje prebivališta i boravišta, osobne isprave, putne isprave, te druge poslove propisane zakonom.

U oblasti imigracija zaduženo je za definiranje putnih isprava za strance.

A2.7. Direkcija za europske integracije

Direkcija za europske integracije utemeljena je Zakonom o Vijeću ministara BiH 2002. godine, sa zadatkom da koordinira proces integracije Bosne i Hercegovine u Europsku uniju. Direkcija je preuzela nadležnosti bivšeg Ministarstva za europske integracije Bosne i Hercegovine. Direkcija za europske integracije je nadležna, između ostalog, za koordinaciju

poslova na usklađivanju pravnog sustava BiH sa standardima za pristupanje EU (acquis communautaire).

A2.8. Sud Bosne i Hercegovine

Sud BiH ima jurisdikciju nad kaznenim djelima kojima se narušavaju državni zakoni BiH, ako su ista predviđena zakonom, i može djelovati u cilju rješavanja međuentitetskih sporova kod implementiranja zakona. On može i presuđivati kod predmeta koji se odnose na međunarodne ugovore kao i pitanja o provođenju međunarodnog i domaćeg kaznenog zakona.

U okviru svoje kaznene nadležnosti, Sud Bosne i Hercegovine je nadležan za kaznena djela utvrđena Kaznenim zakonom Bosne i Hercegovine i drugim zakonima Bosne i Hercegovine. U okviru upravne nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan odlučivati po tužbama protiv konačnih upravnih akata, donesenih u vršenju javnih ovlasti. U okviru apelacijske nadležnosti Sud Bosne i Hercegovine je nadležan odlučivati po žalbama protiv presuda ili odluka koje donese Kazneno ili Upravno odjeljenje ovog suda, izvanrednim pravnim lijekovima protiv pravomoćnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka.

Sud BiH u oblasti provođenja imigracijske legislative odlučuje, kao drugostupanjsko tijelo, po tužbama stranaca na rješenja Ministarstva sigurnosti u postupcima po zahtjevu za međunarodnu zaštitu, a i u oblasti imigracijskog zakonodavstva sve odluke Ministarstva sigurnosti su podložne sudskom preispitivanju.

A2.9. Ustavni sud BiH

Ustavni sud BiH djeluje na državnoj razini te ima isključivu nadležnost odlučivanja o svim sporovima koji proisteknu iz Ustava između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, ili između institucija Bosne i Hercegovine kao i nadležnost odlučiti jeli bilo koja odredba ustava ili zakona jednog entiteta sukladna Ustavu. Apelacijska jurisdikcija Ustavnog suda je ustanovljena ustavnim odredbom po kojoj Sud "ima apelacijsku nadležnost za pitanja iz Ustava koja se pojave na temelju presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini". Ustavni sud je nadležan utvrditi kompatibilnost zakona s Ustavom BiH, s Europskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim slobodama i njenim protokolima, ili sa zakonima Bosne i Hercegovine; ili u pogledu postojanja ili domašaja nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava.

B. Tijela na entitetskoj razini

Davanje većih nadležnosti državnim tijelima za upravljanje migracijama imalo je izravan utjecaj na ulogu entitetskih tijela. Prije osnivanja Granične policije BiH (ranije Državna granična služba) 2000. godine, entitetska ministarstva unutarnjih poslova držala su relativno široke nadležnosti kod upravljanja migracijama, uključujući obveze granične kontrole i djelovanje „Odjela za strance" unutar svakog ministarstva unutarnjih poslova. Trenutno, obveza provođenja upravljanja migracijama unutar teritorija prebačena je s kantonalne/regionalne razine ministarstava unutarnjih poslova na Službu za poslove sa strancima unutar Ministarstva sigurnosti. Služba je i utemeljena s ciljem da se izmjeni situacija nedovoljnog financiranja i decentralizacije sustava u kojem su djelovali inspektori za strance i koja je rezultirala neefikasnošću, jer je nadležnost inspektora za strance prestajala izvan granica kantona/entiteta u kojem su bili zaposleni. Pored toga, ovlasti inspektora

varirale su u ovisnosti o relevantnoj kantonalnoj/entitetskoj razini zakonodavstva. Loša komunikacija između inspektora za strance, entitetskih i državnih tijela rezultirala je manjkavostima kako u harmoniziranju aktivnosti tako i u centraliziranju podataka.

B1. Republika Srpska

B1.1. Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Srpske

Nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova Republike Srpske uključuju, između ostalih civilnih i sigurnosnih istražnih odgovornosti, podršku državnim tijelima nadležnim za upravljanje migracijama, a prvenstveno Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima pruža potporu u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za povratak bosanskohercegovačkih državljanina po sporazumima o readmisiji.

B1.2. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave

Ministarstvo uprave i lokalne samouprave vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na državljanstvo, matične knjige, osobno ime, jedinstveni broj građana i vrši druge poslove sukladno zakonu i drugim propisima Republike Srpske i Bosne i Hercegovine.

B2. Federacija BiH

B2.1. Ministarstvo unutarnjih poslova Federacije BiH

Ministarsvo unutarnjih poslova Federacije BiH nadležno je, za sprječavanje i otkrivanje kaznenih djela međunarodnog kriminala i terorizma, trgovanja drogom i organiziranog kriminala, pronalaženje i hvatanje počinitelja tih djela, raspisivanje i objavljivanje INTERPOL-ove međunarodne, federalne i međukantonalne potrage, suradnju s nadležnim tužiteljstvima u vezi obrade kaznenih slučajeva, poslove državljanstva Federacije, zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutarnjih poslova, te za druge poslove iz svoje nadležnosti.

U oblasti imigracijskog zakonodavstva dužno je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti potporu Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za vraćanje bosanskohercegovačkih državljanina po sporazumima o readmisiji.

B2.2. Kantonalna ministarstva unutarnjih poslova

Kantonalna ministarstva unutarnjih poslova u oblasti imigracijskog prava nadležna su za potporu Službi za poslove sa strancima, u postupcima prijave i odjave boravka stranaca i na zahtjev Službe za poslove sa strancima na potporu u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za vraćanje bosanskohercegovačkih državljanina po sporazumima o readmisiji.

B3. Brčko distrikt BiH

Policija Brčko distrikta BiH u oblasti imigracijskog prava dužna je, na zahtjev Službe za poslove sa strancima, pružiti potporu Službi za poslove sa strancima u postupcima prisilnog udaljenja stranaca iz BiH, te vrši poslove provjere identiteta i državljanstva u vezi zahtjeva za vraćanje bosanskohercegovačkih državljanina po sporazumima o readmisiji.

ANEKSI

- ANEKS 1. ZBIRNI PREGLED MIGRACIJSKIH KRETANJA**
- ANEKS 2. IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH U 2016. I 2017. GODINI**
- ANEKS 3. IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2016. I 2017. GODINI**
- ANEKS 4. ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2016. I 2017. GODINI**
- ANEKS 5. OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH U 2016. I 2017. GODINI**
- ANEKS 6. IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH ZA 2016. I 2017. GODINU**
- ANEKS 7. IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH ZA 2016. I 2017. GODINU**
- ANEKS 8. IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2017. GODINI**
- ANEKS 9. PODNESENI ZAHTJEVI ZA AZIL NADLEŽNIM DRŽAVNIM TIJELIMA OD 2008. DO 2017. GODINE**
- ANEKS 10. BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH ZA 2016. I 2017. GODINU**

ZBIRNI PREGLED MIGRACIONIH KRETANJA

ANEKS 1.

POKAZATELI / GODINE	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Broj izdatih viza u DKP-ima	10.139	9.284	9.623	11.126	11.482	12.107	16.351	16.970	22.862	28.751
Broj izdatih viza na granici	684	345	327	248	150	93	58	120	66	57
Broj odbijenih ulazaka u BiH	3.102	5.103	3.514	3.830	2.998	2.079	1.987	2.432	2.243	2.313
Broj nezakonitih prelazaka državne granice	543	381	322	324	389	228	189	179	218	766
Ulazaka	368	188	180	203	283	164	116	133	141	607
Izlazaka	175	193	142	121	106	64	73	46	77	159
Broj privremenih boravaka	5.971	7.512	8.131	7.661	8.838	9.953	11.022	12.633	11.519	11.372
Broj stalnih boravaka	215	359	315	308	401	713	763	808	799	750
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka	484	530	397	364	947	430	817	670	508	282
Broj otkaza bezviznih ili privremenih boravaka sa protjerivanjem			73	104	182	123	59	52	31	38
Broj otkaza stalnih boravaka	32	36	106	191	54	57	83	63	52	66
Broj rješenja o protjerivanju	787	474	410	309	562	279	380	294	418	927
Broj stranaca stavljenih pod nadzor	198	191	354	266	520	274	251	210	313	897
Imigracijski centar	198	191	312	218	453	236	218	193	311	860
Na određeno područje ili mjesto			42	48	67	38	33	17	2	37
Broj zaključka o dozvoli izvršenja rješenja o protjerivanju	172	22	19	8	14	1	5	5	18	1
Broj stranaca vraćenih iz BiH po sporazumima o readmisiji		87	101	81	292	117	57	29	156	358
Dobrovoljno vraćanje iz BiH uz asistenciju Službe za poslove sa strancima					160	159	169	179	246	628
Broj dobrovoljnih vraćanja migranata (uz pomoć IOM-a)	44	226	341	244	88	209	104	197	148	379
Državljana BiH	16	73	87	71	88	209	104	197	148	379
Stranih državljana iz BiH	28	153	254	173	0	0	0	0	0	0
Prihvatanje stranaca po sporazumu o readmisiji s Republikom Hrvatskom	248	122	119	88	75	75	55	42	105	311
Broj osoba koje su zatražile azil u BiH	95	71	64	46	53	100	45	46	79	381
Broj izdatih radnih dozvola strancima u toku godine	2.993	2.592	2.325	2.607	2.573	2.563	2.197	2.465	2.628	2.593
Broj stranaca koji su stekli državljanstvo BiH	1.159	945	827	718	817	649	676	641	682	667
Broj emigranata koji vode podrijetlo iz BiH što uključuje potomke bh. iseljenika rođene u zemlji domaćina (procjena Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH)						2.000.000				
Populacija u BiH (Bosna i Hercegovina u brojevima 2016, Agencija za statistiku BiH, 2016 i „Službeni glasnik BiH“ br. 60/16)						3.531.159				

**IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH
U 2016. I 2017. GODINI**

ANEKS 2.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Afganistan	27	51	88,89%
2	Alžir	15	25	66,67%
3	Angola		1	-
4	Armenija	26	84	223,08%
5	Azerbajdžan	1	6	500,00%
6	Bangladeš	44	45	2,27%
7	Bjelorusija	42	47	11,90%
8	Bolivija		3	-
9	Botsvana	2	1	-50,00%
10	Brazil	5	8	60,00%
11	Burkina Faso	3		-100,00%
12	Centralna Afrička Republika	1	1	0,00%
13	Čad	1	2	100,00%
14	Dominikanska Republika	6	11	83,33%
15	Džibuti	4		-100,00%
16	Egipat	557	608	9,16%
17	Ekvador		1	-
18	Eritreja	16	4	-75,00%
19	Etiopija	60	86	43,33%
20	Filipini	382	536	40,31%
21	Gambija	1	1	0,00%
22	Gana	13	9	-30,77%
23	Grenada	2	1	-50,00%
24	Gruzija	93	159	70,97%
25	Gvajana	1	1	0,00%
26	Gvineja	1		-100,00%
27	Haiti	2	2	0,00%
28	Hong Kong		1	-
29	Indija	537	529	-1,49%
30	Indonezija	316	274	-13,29%
31	Irak	122	130	6,56%
32	Iran	231	291	25,97%
33	Izrael		1	-
34	Jamajka	3	1	-66,67%
35	Jemen	204	215	5,39%
36	Jordan	1.011	960	-5,04%
37	Južna Afrika	47	50	6,38%
38	Kambodža	2	3	50,00%
39	Kamerun	12	15	25,00%
40	Kazahstan	20	64	220,00%
41	Kenija	22	18	-18,18%
42	Kina	497	572	15,09%
43	Kirgistan	26	31	19,23%
44	Kolumbija	488	985	101,84%
45	Komori	246	254	3,25%
46	Kongo Demokratska Republika	8	3	-62,50%
47	Kongo Republika		2	-
48	Koreja, DNR		2	-
49	Kosovo*	734	754	2,72%
50	Kostarika	3		-100,00%
51	Kuba	12	7	-41,67%
52	Kuvajt	1		-100,00%
53	Laos	1	2	100,00%
54	Lesoto	2	4	100,00%
55	Libanon	5.066	5.090	0,47%

**IZDATE VIZE U DIPLOMATSKO-KONZULARNIM PREDSTAVNIŠTVIMA BIH
U 2016. I 2017. GODINI**

ANEKS 2.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
56	Libija	250	485	94,00%
57	Madagaskar		1	-
58	Malavi		1	-
59	Maldivi	2	1	-50,00%
60	Malezija	1	6	500,00%
61	Mali	1	22	2100,00%
62	Maroko	41	38	-7,32%
63	Mauritanija	4	5	25,00%
64	Mijanmar	3	6	100,00%
65	Moldavija	19		-100,00%
66	Mongolija	10	32	220,00%
67	Mozambik	2	1	-50,00%
68	Namibija	1	2	100,00%
69	Nepal	32	32	0,00%
70	Nepoznato državljanstvo	350	151	-56,86%
71	Niger		2	-
72	Nigerija	20	16	-20,00%
73	Obala Bjelokosti	8	3	-62,50%
74	Pakistan	149	184	23,49%
75	Palestina	138	175	26,81%
76	Peru	123	122	-0,81%
77	Ruanda	2	3	50,00%
78	Ruska Federacija	89	88	-1,12%
79	Sao Tome i Principe	1		-100,00%
80	Saudijska Arabija	10.023	14.573	45,40%
81	Senegal	2	7	250,00%
82	Sijera Leone	1	4	300,00%
83	Sirijska Arapska Republika	246	310	26,02%
84	Somalija	26	9	-65,38%
85	Sudan	49	72	46,94%
86	Sveta Helena		5	-
87	Sveta Lucija	1	2	100,00%
88	Sveti Vincent i Grenadini		1	-
89	Šri Lanka	83	59	-28,92%
90	Tadžikistan	13	17	30,77%
91	Tajland	29	28	-3,45%
92	Tanzanija	2	15	650,00%
93	Togo		1	-
94	Tonga		1	-
95	Trinidad i Tobago	5	9	80,00%
96	Tunis	37	51	37,84%
97	Turkmenistan	4	7	75,00%
98	Uganda	14	62	342,86%
99	Ukrajina	24	24	0,00%
100	Uzbekistan	34	13	-61,76%
101	Vijetnam	101	149	47,52%
102	Zambija		5	-
103	Zimbabve	6		-100,00%
UKUPNO:		22.862	28.751	25,76%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

IZDATE VIZE NA GRANICI BIH U 2016. I 2017. GODINI

ANEKS 3.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Alžir		1	-
2	Armenija		7	-
3	Azerbajdžan		1	-
4	Bangladeš	1	1	0,00%
5	Benin	1		-100,00%
6	Burundi		1	-
7	Egipat		1	-
8	Etiopija	1	1	0,00%
9	Filipini		2	-
10	Gana	3		-100,00%
11	Gruzija	3		-100,00%
12	Indonezija	1		-100,00%
13	Irak	5	6	20,00%
14	Iran	3		-100,00%
15	Južna Afrika	3		-100,00%
16	Južni Sudan		1	-
17	Kamerun	6	1	-83,33%
18	Kazahstan	4	5	25,00%
19	Kenija	2	2	0,00%
20	Kina	1		-100,00%
21	Kirgistan		2	-
22	Kolumbija	2		-100,00%
23	Kongo, DR	4	1	-75,00%
24	Libanon	1		-100,00%
25	Libija	1	1	0,00%
26	Mali	2		-100,00%
27	Maroko		1	-
28	Mauritanija		1	-
29	Namibija	3	2	-33,33%
30	Nigerija	5	1	-80,00%
31	Pakistan	2		-100,00%
32	Palestina	1	1	0,00%
33	Peru		7	-
34	Ruanda		3	-
35	Saudijska Arabija	1		-100,00%
36	Sijera Leone	1		-100,00%
37	Tadžikistan	1	2	100,00%
38	Tajland	3		-100,00%
39	Trinidad i Tobago		1	-
40	Tunis	1		-100,00%
41	Uganda	4	2	-50,00%
42	Zambija		1	-
43	Zimbabve		1	-
UKUPNO:		66	57	-13,64%

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2016. I 2017. GODINI

ANEKS 4.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Afganistan		6	-
2	Albanija	42	72	71,43%
3	Alžir		2	-
4	Argentina		1	-
5	Armenija		4	-
6	Australija	3		-100,00%
7	Austrija	72	39	-45,83%
8	Azerbajdžan	1		-100,00%
9	Bahami		2	-
10	Bahrein		1	-
11	Bangladeš	14	30	114,29%
12	Belgija	6	7	16,67%
13	Bjelorusija	16	12	-25,00%
14	Bugarska	3	1	-66,67%
15	Crna Gora	34	4	-88,24%
16	Češka Republika	3	2	-33,33%
17	Danska	1	2	100,00%
18	Dominikanska Republika	8	3	-62,50%
19	Egipat	6	2	-66,67%
20	Ekvador	2	3	50,00%
21	Filipini	3	7	133,33%
22	Finska		1	-
23	Francuska	7	11	57,14%
24	Gana	1		-100,00%
25	Grčka	3		-100,00%
26	Gruzija	2	12	500,00%
27	Hrvatska	383	192	-49,87%
28	Indija	6	7	16,67%
29	Indonezija	2	2	0,00%
30	Irak	1		-100,00%
31	Iran	3	4	33,33%
32	Irska	1	1	0,00%
33	Istočni Timor	9		-100,00%
34	Italija	19	14	-26,32%
35	Izrael	1	1	0,00%
36	Jamajka		2	-
37	Jemen		1	-
38	Jordan	1	1	0,00%
39	Južna Afrika	4		-100,00%
40	Kamerun		1	-
41	Kanada	1	1	0,00%
42	Kape Verde		1	-
43	Katar	1		-100,00%
44	Kazahstan	16	13	-18,75%
45	Kina	2	45	2150,00%
46	Kirgistan	1		-100,00%
47	Kolumbija	147	105	-28,57%
48	Kongo Demokratska Republika	1		-100,00%
49	Kosovo*	644	870	35,09%
50	Kuba	11	4	-63,64%
51	Kuvajt		1	-
52	Latvija		1	-

ODBIJENI ULASCI NA GRANICI BIH U 2016. I 2017. GODINI

ANEKS 4.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
53	Libanon	9	3	-66,67%
54	Libija	3	1	-66,67%
55	Litva	1	1	0,00%
56	Mađarska	9	8	-11,11%
57	Makedonija	26	20	-23,08%
58	Maroko	2	4	100,00%
59	Moldavija	4		-100,00%
60	Nepal		1	-
61	Nepoznato državljanstvo	13	1	-92,31%
62	Nizozemska	4	5	25,00%
63	Norveška	4		-100,00%
64	Njemačka	79	34	-56,96%
65	Obala Bjelokosti	1		-100,00%
66	Pakistan	6	3	-50,00%
67	Palau	1		-100,00%
68	Palestina	3		-100,00%
69	Peru	51	72	41,18%
70	Poljska	31	10	-67,74%
71	Rumunjska	1	3	200,00%
72	Ruska Federacija	1	6	500,00%
73	Saudijska Arabija	21	41	95,24%
74	Senegal		1	-
75	Sirijska Arapska Republika	4	4	0,00%
76	Sjedinjene Američke Države	3	2	-33,33%
77	Slovačka	2	1	-50,00%
78	Slovenija	35	16	-54,29%
79	Srbija	104	138	32,69%
80	Sudan	5		-100,00%
81	Sveta Lucija		1	-
82	Španjolska	18	7	-61,11%
83	Šri Lanka	3		-100,00%
84	Švedska	3	2	-33,33%
85	Švicarska	10	6	-40,00%
86	Tadžikistan	1		-100,00%
87	Tajland	1	2	100,00%
88	Trinidad i Tobago	4	4	0,00%
89	Tunis	5	16	220,00%
90	Turska	286	400	39,86%
91	Uganda	1		-100,00%
92	Ujedinjeno Kraljevstvo	4	3	-25,00%
93	Ukrajina	1	3	200,00%
94	Uzbekistan		1	-
95	Vijetnam	1	1	0,00%
96	Zambija	1		-100,00%
97	Zimbabve		1	-
UKUPNO:		2.243	2.313	3,12%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

**OTKRIVENI NEZAKONITI PRELASCI GRANICE BIH
U 2016. I 2017. GODINI**

ANEKS 5.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2016	+/- (%) (2017/2016)
1	Afganistan		86	-
2	Albanija	7	13	85,71%
3	Alžir		117	-
4	Armenija		3	-
5	Azerbajdžan	1		-100,00%
6	Bangladeš		2	-
7	Belgija	16		-100,00%
8	Bosna i Hercegovina	52	39	-25,00%
9	Crna Gora	6	1	-83,33%
10	Češka Republika		6	-
11	Francuska	2	1	-50,00%
12	Hrvatska	16	3	-81,25%
13	Indija	4	4	0,00%
14	Irak	1	7	600,00%
15	Iran	2	20	900,00%
16	Irska	1		-100,00%
17	Italija	9	1	-88,89%
18	Jordan	1		-100,00%
19	Kolumbija	5		-100,00%
20	Komori		6	-
21	Kongo, DR		1	-
22	Kosovo*	16	44	175,00%
23	Kuba	2	9	350,00%
24	Kuvajt		3	-
25	Libanon	1		-100,00%
26	Libija		51	-
27	Makedonija		1	-
28	Maroko	2	43	2050,00%
29	Nepal		5	-
30	Nepoznato državljanstvo		1	-
31	Nizozemska	3		-100,00%
32	Njemačka	2		-100,00%
33	Pakistan	8	119	1387,50%
34	Palestina	1	8	700,00%
35	Poljska		1	-
36	Ruska Federacija		1	-
37	Sirijska Arapska Republika	7	62	785,71%
38	Slovenija	1	2	100,00%
39	Srbija	19	20	5,26%
40	Šri Lanka	8	2	-75,00%
41	Švedska		1	-
42	Tunis		1	-
43	Turska	25	82	228,00%
UKUPNO:		218	766	251,38%

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH
ZA 2016. I 2017. GODINU**

ANEKS 6.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Afganistan	2	2	0,00%
2	Albanija	37	40	8,11%
3	Alžir	9	15	66,67%
4	Argentina	2	4	100,00%
5	Armenija	3	7	133,33%
6	Australija	33	20	-39,39%
7	Austrija	388	405	4,38%
8	Azerbajdžan	12	7	-41,67%
9	Bahrein	7	12	71,43%
10	Bangladeš	5	5	0,00%
11	Barbados	2		-100,00%
12	Belgija	4	10	150,00%
13	Bjelorusija	11	9	-18,18%
14	Bolivija	1	1	0,00%
15	Brazil	18	21	16,67%
16	Bugarska	31	25	-19,35%
17	Burkina Faso	1		-100,00%
18	Centralnoafrička Republika		1	-
19	Cipar	1	1	0,00%
20	Crna Gora	718	672	-6,41%
21	Čad	2	2	0,00%
22	Češka Republika	36	38	5,56%
23	Čile	3	3	0,00%
24	Danska	17	10	-41,18%
25	Dominikanska Republika	1	1	0,00%
26	Egipat	116	179	54,31%
27	Ekvador	1	1	0,00%
28	Estonija	1	1	0,00%
29	Etiopija	3	6	100,00%
30	Filipini	14	16	14,29%
31	Finska	7	15	114,29%
32	Francuska	55	52	-5,45%
33	Gambija	1	1	0,00%
34	Gana	9	7	-22,22%
35	Grčka	33	39	18,18%
36	Gruzija	2	1	-50,00%
37	Gvatemala	2	2	0,00%
38	Honduras	1	2	100,00%
39	Hong Kong	1		-100,00%
40	Hrvatska	1.038	1.005	-3,18%
41	Indija	38	33	-13,16%
42	Indonezija	15	14	-6,67%
43	Irak	15	15	0,00%
44	Iran	36	40	11,11%
45	Irska	7	5	-28,57%
46	Island	2	1	-50,00%
47	Italija	244	247	1,23%
48	Izrael	10	10	0,00%
49	Jamajka	1		-100,00%
50	Japan	3	5	66,67%
51	Jemen	12	21	75,00%
52	Jordan	65	80	23,08%
53	Južna Afrika	7	10	42,86%
54	Kanada	33	25	-24,24%
55	Katar	23	37	60,87%
56	Kazahstan		1	-

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH
ZA 2016. I 2017. GODINU**

ANEKS 6.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
57	Kenija	8	12	50,00%
58	Kina	503	373	-25,84%
59	Kirgistan	3	4	33,33%
60	Kolumbija	6	7	16,67%
61	Kongo Demokratska Republika	2	2	0,00%
62	Koreja Demokratska Republika		1	-
63	Koreja, Republika	6	7	16,67%
64	Kuba	1		-100,00%
65	Kuvajt	109	132	21,10%
66	Latvija	2	1	-50,00%
67	Libanon	17	20	17,65%
68	Libija	191	132	-30,89%
69	Litva	2	3	50,00%
70	Luksemburg		2	-
71	Madagaskar	1	1	0,00%
72	Mađarska	11	15	36,36%
73	Makedonija	629	571	-9,22%
74	Mali		9	-
75	Malezija	5	12	140,00%
76	Malta	1	1	0,00%
77	Maroko	16	17	6,25%
78	Mauritanija	2	2	0,00%
79	Meksiko	6	6	0,00%
80	Mijanmar	1	1	0,00%
81	Mikronezija		1	-
82	Moldavija	25	21	-16,00%
83	Mozambik		1	-
84	Namibija	2	1	-50,00%
85	Nepal	5	5	0,00%
86	Nepoznato državljanstvo	6	5	-16,67%
87	Niger	1	1	0,00%
88	Nigerija	1	3	200,00%
89	Nikaragva	1	1	0,00%
90	Nizozemska	51	56	9,80%
91	Norveška	12	13	8,33%
92	Novi Zeland	4	2	-50,00%
93	Njemačka	381	399	4,72%
94	Obala Bjelokosti	1		-100,00%
95	Oman	10	11	10,00%
96	Pakistan	25	27	8,00%
97	Palestina	28	26	-7,14%
98	Panama		2	-
99	Paragvaj	1		-100,00%
100	Peru	1	2	100,00%
101	Poljska	49	47	-4,08%
102	Portugal	5	7	40,00%
103	Ruanda		1	-
104	Rumunjska	30	42	40,00%
105	Ruska Federacija	187	180	-3,74%
106	Saudijska Arabija	79	74	-6,33%
107	Singapur	1		-100,00%
108	Sirijska Arapska Republika	166	231	39,16%
109	Sjedinjene Američke Države	255	266	4,31%
110	Slovačka	31	36	16,13%
111	Slovenija	177	190	7,34%
112	Somalija	2	2	0,00%

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA PRIVREMENI BORAVAK U BIH
ZA 2016. I 2017. GODINU**

ANEKS 6.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
113	Srbija	2.239	2.210	-1,30%
114	Sudan	14	21	50,00%
115	Svazilend	1	1	0,00%
116	Španjolska	42	43	2,38%
117	Šri Lanka	1	2	100,00%
118	Švedska	21	25	19,05%
119	Švicarska	49	53	8,16%
120	Tadžikistan	3	5	66,67%
121	Tajland	3	1	-66,67%
122	Tanzanija	2	3	50,00%
123	Tunis	11	13	18,18%
124	Turska	2.727	2.577	-5,50%
125	Uganda	2	2	0,00%
126	Ujedinjeni Arapski Emirati	35	69	97,14%
127	Ujedinjeno Kraljevstvo	99	103	4,04%
128	Ukrajina	64	71	10,94%
129	Uzbekistan	6	4	-33,33%
130	Venecuela	1	2	100,00%
131	Zambija		1	-
132	Zimbabve	1		-100,00%
UKUPNO:		11.519	11.372	-1,28%

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH
ZA 2016. I 2017. GODINU**

ANEKS 7.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Albanija	2		-100,00%
2	Alžir	1	1	0,00%
3	Armenija		1	-
4	Austrija	39	26	-33,33%
5	Azerbajdžan	1		-100,00%
6	Bjelorusija	3	4	33,33%
7	Belgija	2		-100,00%
8	Brazil		2	-
9	Bugarska	4	3	-25,00%
10	Crna Gora	50	75	50,00%
11	Češka Republika	5		-100,00%
12	Danska		1	-
13	Egipat	14	14	0,00%
14	Filipini	1	1	0,00%
15	Finska		1	-
16	Francuska	4		-100,00%
17	Grčka	3	3	0,00%
18	Gruzija		1	-
19	Hrvatska	92	101	9,78%
20	Indija	3	13	333,33%
21	Indonezija	1	1	0,00%
22	Irak	1		-100,00%
23	Iran	17	12	-29,41%
24	Irska		1	-
25	Italija	9	10	11,11%
26	Jordan	11	8	-27,27%
27	Kanada	1		-100,00%
28	Kazahstan	1		-100,00%
29	Kina	161	129	-19,88%
30	Kirgistan	1	3	200,00%
31	Kongo, DR		1	-
32	Koreja, DR	1		-100,00%
33	Koreja, Republika	2	1	-50,00%
34	Kuvajt	1	1	0,00%
35	Latvija	1		-100,00%
36	Libanon	2		-100,00%
37	Libija	2	2	0,00%
38	Litva	1		-100,00%
39	Mađarska	1		-100,00%
40	Makedonija	59	69	16,95%
41	Malezija	3	2	-33,33%
42	Maroko	4	1	-75,00%
43	Meksiko	1		-100,00%
44	Moldavija	6	11	83,33%
45	Nizozemska	8	3	-62,50%
46	Njemačka	41	41	0,00%
47	Pakistan	3	2	-33,33%
48	Palestina	5	3	-40,00%
49	Peru	1		-100,00%
50	Poljska	5	8	60,00%
51	Rumunjska	16	11	-31,25%
52	Ruska Federacija	23	32	39,13%
53	Saudijska Arabija	1	1	0,00%
54	Sirijska Arapska Republika	8	15	87,50%
55	Sjedinjene Američke Države	14	12	-14,29%

**IZDATE BORAVIŠNE DOZVOLE ZA STALNI BORAVAK U BIH
ZA 2016. I 2017. GODINU**

ANEKS 7.

Red. br.	DRŽAVA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
56	Slovačka	6	7	16,67%
57	Slovenija	9	17	88,89%
58	Srbija	6	7	16,67%
59	Sudan	8	2	-75,00%
60	Španjolska	3	2	-33,33%
61	Švedska		1	-
62	Švicarska	8	1	-87,50%
63	Tajland	1	1	0,00%
64	Tunis	2	1	-50,00%
65	Turska	75	60	-20,00%
66	Ujedinjeno Kraljevstvo	7	6	-14,29%
67	Ukrajina	36	17	-52,78%
68	Uzbekistan	2	1	-50,00%
UKUPNO:		799	750	-6,13%

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2017. GODINI

ANEKS 8.

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvignog ili privremenog boravka s protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracijski centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
1	Afganistan				64	38
2	Albanija	2			85	83
3	Alžir	1	1		32	70
4	Armenija	1	1		2	
5	Austrija	6	3		1	
6	Azerbajdžan				2	1
7	Bangladeš				3	3
8	Belgija	1				
9	Bugarska	2			2	1
10	Crna Gora	3	1	1	11	3
11	Češka Republika				7	1
12	Danska			1		
13	Džibuti				1	1
14	Egipat	2			4	3
15	Etiopija				1	1
16	Filipini				3	
17	Francuska	2			1	
18	Gambija	1			1	
19	Gana					1
20	Grčka	1		1		
21	Gruzija				1	
22	Hrvatska	24	5		7	3
23	Indija	1		1	6	5
24	Indonezija				3	
25	Irak	2			7	12
26	Iran				21	29
27	Italija	4	1		1	2
28	Jordan	1			4	3
29	Kamerun				2	1
30	Katar				1	
31	Kina	17	23	1		1
32	Komori				6	6
33	Kongo, DR				1	1
34	Kosovo*	1		2	159	166
35	Kuba				4	4
36	Kuvajt	1		3	3	3
37	Libanon					3
38	Libija	4		1	14	24
39	Mađarska	1				
40	Makedonija	18	3		4	2
41	Maroko				7	20
42	Mauritanija					1

IZREČENE MJERE PREMA STRANCIMA U 2017. GODINI

ANEKS 8.

Red. br.	DRŽAVA	Otkaz boravka		Otkaz bezvignog ili privremenog boravka s protjerivanjem	Protjerivanje	Stavljanje pod nadzor u Imigracijski centar
		Bezvizni i privremeni boravak	Stalni boravak			
43	Meksiko				1	
44	Mongolija			1	1	7
45	Nepal				3	3
46	Nepoznato državljanstvo	3			6	
47	Nigerija	1				
48	Nizozemska			1		1
49	Norveška	1				
50	Njemačka	5	2		5	2
51	Oman				1	
52	Pakistan	1			79	61
53	Palestina				1	5
54	Peru		1			
55	Poljska	14	3		1	1
56	Rumunjska	16		7	1	
57	Ruska Federacija	2		2	4	6
58	SAD	6			6	
59	Salvador	1				
60	Saudijska Arabija				16	
61	Sirija		2		15	21
62	Slovačka		1			
63	Slovenija	6		2	3	2
64	Srbija	92	1	11	111	29
65	Sudan		3			
66	Španjolska	3				
67	Šri Lanka				5	4
68	Švedska				1	
69	Švicarska		1			
70	Tunis				3	5
71	Turska	34	12	3	189	220
72	Ujedinjeni Arapski Emirati				1	1
73	Ujedinjeno Kraljevstvo	1	1		3	
74	Ukrajina		1			
UKUPNO:		282	66	38	927	860

* Ovaj natpis ne prejudicira status Kosova i sukladan je UN Rezoluciji Vijeća sigurnosti 1244 i mišljenju Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti.

**PODNESENI ZAHTEVI ZA AZIL
NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA OD 2008. DO 2017. GODINE**

ANEKS 9.

Red. Br.	DRŽAVA	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		UKUPNO		
		Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	Zahtjeva	Osoba	
1	Afganistan					11	11	2	2			6	6	10	10	6	6	3	3	37	41	75	79	
2	Alžir			1	1	1	1	10	10	2	2	8	8	3	3					77	77	102	102	
3	Armenija											1	1	3	3	2	5					6	9	
4	Azerbajdžan																			3	3	3	3	
5	Bangladeš											6	6	2	2	1	1				2	2	11	11
6	Bez državljanstva											1	1									1	1	
7	Centralna Afrička Republik													1	1							1	1	
8	Crna Gora															1	1					1	1	
9	Egipat							1	1					1	1			1	1			3	3	
10	Eritreja									3	3											3	3	
11	Etiopija					3	3	1	1					1	1							5	5	
12	Filipini																	1	1	1	1	2	2	
13	Francuska			1	1																	1	1	
14	Gambija																				1	1	1	1
15	Gruzija			1	1																	1	1	
16	Haiti					1	1															1	1	
17	Hrvatska	2	2	1	1											1	1	1	1			5	5	
18	Indija	6	6																			6	6	
19	Irak			3	3	2	2					1	1	4	4	4	4	4	4	6	8	26	28	
20	Iran					1	3	2	3	1	1	2	2	1	1						9	10	16	20
21	Jordan																	2	3	1	1	3	4	
22	Kamerun	1	1	1	1	1	2	1	2					1	1	4	4	2	2			11	13	
23	Kazahstan					1	1															1	1	
24	Kenija																	2	2			2	2	
25	Kina			1	1	1	1															2	2	
26	Kongo DR													1	1	1	1				1	1	3	3
27	Kongo, Republika															1	1					1	1	
28	Kuba															1	1				2	2	3	3
29	Kuvajt																				1	3	1	3
30	Libanon																				3	3	3	3
31	Libija									2	2										21	21	23	23
32	Mađarska											1	1									1	1	
33	Makedonija	4	7																		1	1	5	8
34	Mali															1	1					1	1	
35	Maroko							5	6	2	2			2	2			2	2	26	26	37	38	
36	Mauritanija																				1	1	1	1
37	Mijanmar									1	1											1	1	
38	Moldavija									1	1											1	1	
39	Nepal																				3	3	3	3
40	Nigerija			1	1			1	1			1	1								1	2	4	5
41	Njemačka			1	1	1	1															2	2	
42	Pakistan	1	1			1	1	4	4			2	2					11	12	65	65	84	85	
43	Palestina	1	2					4	4	2	2	1	1	1	1	3	3	1	1	6	6	19	20	
44	Poljska	1	1																		1	1	2	2
45	Rumunjska					1	1															1	1	
46	Ruska Federacija			1	1																7	15	8	16
47	SAD													1	1							1	1	
48	Sijera Leone															5	5					5	5	
49	Sirijska Arapska Republika			1	2	1	1			22	35	36	59	4	4	5	5	17	18	31	47	117	171	
50	Slovenija																				1	1	1	1
51	Somalija							1	1			1	1	2	2							4	4	
52	Srbija	28	73	17	55	12	35	7	9	3	3	4	8	1	1	3	3	6	8	4	4	85	199	
53	Sudan													4	4							4	4	
54	Šri Lanka	1	1									1	1	1	1						2	2	5	5
55	Tadžikistan																				1	1	1	1
56	Tunis			1	1			2	2	1	1										3	3	7	7
57	Turska	1	1	1	1							1	1			2	3	13	19	20	29	38	54	
58	Ukrajina													1	1							2	2	
UKUPNO:		46	95	32	71	38	64	41	46	40	53	73	100	45	45	42	46	66	79	340	381	763	980	

**BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH
ZA 2016. I 2017. GODINU**

ANEKS 10.

Red. br.	DRŽAVA PODRIJETLA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
1	Albanija	3	7	133,33%
2	Alžir	3	1	-66,67%
3	Australija	3	4	33,33%
4	Austrija	37	40	8,11%
5	Azerbajdžan	5	1	-80,00%
6	Bahrein	6	11	83,33%
7	Bangladeš	2	2	0,00%
8	Belgija	3	4	33,33%
9	Bjelorusija	2	3	50,00%
10	Bolivija	2	1	-50,00%
11	Brazil	5	7	40,00%
12	Bugarska	12	6	-50,00%
13	Crna Gora	62	60	-3,23%
14	Češka Republika	11	11	0,00%
15	Danska		1	-
16	Egipat	53	88	66,04%
17	Estonija		1	-
18	Etiopija	2	3	50,00%
19	Finska	1		-100,00%
20	Francuska	8	6	-25,00%
21	Gana		1	-
22	Grčka	3	5	66,67%
23	Hrvatska	197	162	-17,77%
24	Indija	15	12	-20,00%
25	Irak	10	15	50,00%
26	Iran	14	15	7,14%
27	Irska	2	1	-50,00%
28	Italija	128	98	-23,44%
29	Izrael	4	2	-50,00%
30	Japan	1	2	100,00%
31	Jemen	7	20	185,71%
32	Jordan	16	24	50,00%
33	Južna Afrika	1	2	100,00%
34	Kamerun		1	-
35	Kanada	6	6	0,00%
36	Katar	32	35	9,38%
37	Kenija	1	1	0,00%
38	Kina	171	130	-23,98%
39	Kirgistan	1		-100,00%
40	Kolumbija	1		-100,00%
41	Komori		1	-
42	Koreja, Demokratska Republika	1	1	0,00%
43	Koreja, Republika	3	2	-33,33%
44	Kuba	1		-100,00%

**BROJ IZDATIH RADNIH DOZVOLA ZA STRANCE U BIH
ZA 2016. I 2017. GODINU**

ANEKS 10.

Red. br.	DRŽAVA PODRIJETLA	2016	2017	+/- (%) (2017/2016)
45	Kuvajt	118	110	-6,78%
46	Libanon	8	11	37,50%
47	Libija	31	24	-22,58%
48	Mađarska	4	2	-50,00%
49	Makedonija	51	54	5,88%
50	Malezija	1	5	400,00%
51	Mali		3	-
52	Maroko	2	1	-50,00%
53	Nepal	1	1	0,00%
54	Nigerija	2	2	0,00%
55	Nizozemska	14	19	35,71%
56	Njemačka	40	51	27,50%
57	Obala Bjelokosti	1		-100,00%
58	Oman	5	7	40,00%
59	Pakistan	8	7	-12,50%
60	Palestina	2	3	50,00%
61	Peru		1	-
62	Poljska	8	8	0,00%
63	Rumunjska	6	9	50,00%
64	Ruska Federacija	67	46	-31,34%
65	Saudijska Arabija	63	65	3,17%
66	Sijera Leone		1	-
67	Sirijska Arapska Republika	77	95	23,38%
68	Sjedinjene Američke Države	33	39	18,18%
69	Slovačka	9	14	55,56%
70	Slovenija	66	47	-28,79%
71	Srbija	752	679	-9,71%
72	Sudan		2	-
73	Španjolska	13	8	-38,46%
74	Šri Lanka	1		-100,00%
75	Švedska	4	4	0,00%
76	Švicarska	5	7	40,00%
77	Tadžikistan	1	1	0,00%
78	Turska	322	378	17,39%
79	Ujedinjeni Arapski Emirati	55	68	23,64%
80	Ujedinjeno Kraljevstvo	13	13	0,00%
81	Ukrajina	10	15	50,00%
UKUPNO:		2.628	2.593	-1,33%